

Obsah

Obsah.....	1
1 Úvod	2
2 Finančné ukazovatele za rok 2020.....	5
2.1 Súhrnné ukazovatele	5
2.2 Teritoriálne členenie bilaterálnej rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky	7
2.3 Vyhodnotenie aktivít v rámci prierezových tém	13
3 Prehľad poskytovania rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky v roku 2020 podľa ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy	16
3.1 Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (MZVEZ SR) a Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (SAMRS)	16
3.2 Ministerstvo financií SR	17
3.3 Ministerstvo vnútra SR.....	22
3.4 Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR.....	23
3.5 Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.....	24
3.6 Ministerstvo životného prostredia SR	25
3.7 Ostatné ministerstvá a ústredné orgány štátnej správy	27
4. Prehľad bilaterálnej rozvojovej spolupráce MZVEZ SR / SAMRS v roku 2020.....	29
4.1 Dotácie	30
4.2 Finančné príspevky	44
4.3 Nástroj poskytovania vedomostí a skúseností	46
5. Humanitárna pomoc	48
6. Prílohy	50
6.1 Bilaterálna rozvojová spolupráca Slovenskej republiky v roku 2020 podľa jednotlivých aktérov.....	50
6.2 Multilaterálna rozvojová spolupráca Slovenskej republiky v roku 2020	52
6.3 Materiálna humanitárna pomoc Slovenskej republiky v rámci ODA SR v roku 2020	54
6.4 Náklady (v eurách) Slovenskej republiky na štipendistov z rozvojových krajín podľa zoznamu OECD/DAC v roku 2020.....	56
6.5 Prehľad bilaterálnej rozvojovej pomoci zameranej na životné prostredie a zmenu klímy	57
6.6 Prehľad bilaterálnej rozvojovej pomoci zameranej na rovnosť príležitostí	58
6.7 Vyhodnotenie plnenia Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce SR na roky 2019 – 2023 v roku 2020.....	61

1 Úvod

Správu o rozvojovej spolupráci Slovenskej republiky predkladá Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky (ďalej len „MZVEZ SR“) na rokovanie vlády SR každoročne v zmysle zákona č. 392/2015 Z. z. o rozvojovej spolupráci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 281/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o rozvojovej spolupráci“). Zámerom MZVEZ SR ako koordinátora rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky je zmapovať aktivity štátnych aktérov zapojených do poskytovania oficiálnej rozvojovej pomoci Slovenskej republiky¹ (ďalej len „ODA SR“ – Official Development Assistance) a sprostredkovať podrobné štatistické údaje za rok 2020.

Správa o rozvojovej spolupráci Slovenskej republiky za rok 2020 poskytuje komplexný prehľad o realizovanej spolupráci z čo najširšieho hľadiska, vrátane tých nástrojov, ktoré nie sú upravené zákonom o rozvojovej spolupráci. Ide najmä o aktivity v gescii Ministerstva vnútra SR (ďalej len „MV SR“), napríklad materiálnu humanitárnu pomoc poskytovanú do zahraničia a poskytovanie pomoci žiadateľom o azyl a azylantom. Náklady na realizáciu uvedených nástrojov sú v zmysle pravidiel vykazovania oficiálnej rozvojovej pomoci² Výboru pre rozvojovú pomoc Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (ďalej len „OECD/DAC“) súčasťou národných štatistík poskytnutej rozvojovej pomoci.

Prostredníctvom rozvojovej spolupráce pomáha Slovenská republika menej rozvinutým krajinám, prispieva k implementácii cieľov udržateľného rozvoja Agendy 2030 a k riešeniu významných globálnych výziev vrátane zmierňovania následkov konfliktov a pri postkonfliktnej stabilizácii. Východiskovým dokumentom pre realizáciu rozvojovej spolupráce je Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce SR na roky 2019 – 2023. K dlhodobým výzvam, najmä v podobe migrácie a zmeny klímy a jej dôsledkom, pribudla v roku 2020 pandémia ochorenia COVID-19. Rozvojová spolupráca Slovenskej republiky tak bola v značnej miere prispôbená práve potrebe riešenia humanitárnych potrieb partnerských krajín vyplývajúcich z pandémie.

Slovensko krátko po vypuknutí pandémie preukázalo svoju solidaritu a promptne reagovalo na akútne potreby partnerských krajín, najmä prostredníctvom humanitárnej pomoci. Zároveň boli realizované potrebné zmeny v nastavení nástrojov i v implementácii aktivít SlovakAid za účelom zvýšenia ich využiteľnosti v zmenených podmienkach. Pomoc bola realizovaná v materiálnej i finančnej podobe a poskytnutá priamo partnerským krajinám, ako aj na podporu medzinárodných iniciatív a aktivít medzinárodných organizácií. Celková suma rozvojovej pomoci Slovenskej republiky súvisiacej s podporou boja partnerských krajín s pandemiou COVID-19 vyplatenej v roku 2020 dosiahla približne 3,78 mil. eur.

Slovensko sa svojimi aktivitami na podporu partnerských krajín v boji proti pandémie COVID-19 zapojilo do iniciatívy EÚ a jej členských štátov pod názvom Team Europe. Táto iniciatíva sa zameriava na pomoc menej rozvinutým krajinám pri zvládaní zdravotníckej krízy a z nej vyplývajúcich humanitárnych potrieb, posilnenie systémov zdravotníctva, zásobovania vodou a hygieny, ako aj na zmierňovanie sociálnych a ekonomických dôsledkov pandémie. Výška rozvojovej pomoci zazmluvnenej Slovenskou republikou do konca roka 2020, ktorá predstavuje

¹ Aktivity rozvojovej spolupráce financované zo štátneho rozpočtu SR, ktoré spĺňajú definíciu Výboru pre rozvojovú pomoc OECD (OECD/DAC), sa označujú pojmom oficiálna rozvojová pomoc (Official Development Assistance, ODA).

² Konvergované štatistické smernice OECD/DAC na vykazovanie pomoci prostredníctvom systému CRS (Creditor Reporting System), č. DCD/DAC/STAT(2020)44/FINAL

príspevok k Team Europe, predstavovala približne 11 mil. eur³.

Do poskytovania materiálnej humanitárnej pomoci zameranej na podporu boja proti pandémie COVID-19 bolo zapojených množstvo aktérov verejnej správy, mimovládneho i súkromného sektora. Materiálna humanitárna pomoc bola poskytnutá Keni, Ukrajine a Severnému Macedónsku. Finančné príspevky na nákup vybavenia a zdravotníckeho materiálu boli poskytnuté pre nemocnice v Moldavsku, Čiernej Hore, Srbsku a Gruzínsku. Podpora boja proti pandémie zo strany Slovenska bola realizovaná aj prostredníctvom finančných príspevkov do viacerých medzinárodných organizácií: Svetovej zdravotníckej organizácii (WHO), Medzinárodnému výboru Červeného kríža, Úradu vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR) na aktivity na Ukrajine, i do zvereneckého fondu OSN tzv. Multi-Partner Trust Fund (podrobnejšie informácie sú uvedené v prehľade multilaterálnej rozvojovej spolupráce v časti 6.3).

Zvýšené nároky na poskytovanie humanitárnej pomoci odhalili aj nedostatky v tomto systéme. MZVEZ SR v spolupráci s ostatnými participujúcimi rezortami, ako aj Platformou rozvojových organizácií – Ambrelou identifikovalo problémy a odporúčania na skvalitnenie tohto mechanizmu. Nadobudnuté poznatky budú v roku 2021 slúžiť ako východisko pre vypracovanie návrhu stratégie humanitárnej pomoci Slovenskej republiky do zahraničia.

Zmenenej situácii a potrebám podpory boja proti pandémie boli promptne prispôsobené aj štandardné nástroje SlovakAid realizované Slovenskou agentúrou pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (SAMRS). Najvýznamnejším opatrením bolo vyhlásenie dvoch humanitárnych výziev na predkladanie projektov zameraných na boj proti COVID-19 realizovaných v partnerských krajinách.

Slovensko sa aj v roku 2020 aktívne zapájalo do medzinárodného úsilia o riešenie príčin migrácie. Vláda SR schválila uznesením vlády SR č. 85 z 19. februára 2020 účasť Slovenskej republiky na spoločnom príspevku krajín V4 a Nemecka na projekt pomoci Maroku pri riadení migrácie. Schválený príspevok Slovenska do projektu s celkovým rozpočtom 30 mil. eur predstavuje 3,75 mil. eur. Projekt sa zameriava na boj proti nelegálnej cezhraničnej migrácii, pašovaniu migrujúcich osôb a obchodovaniu s ľuďmi a tvorbu pracovných príležitostí v sektore vodného a odpadového hospodárstva, podporu podnikania a budovanie praktických odborných zručností s osobitným dôrazom na mladých ľudí v málo rozvinutých vidieckych oblastiach.

Slovensko je tiež zapojené do spoločného projektu V4, Talianska a Európskej komisie na podporu integrovaného riadenia hraníc a migrácie v Líbyi s celkovým rozpočtom 45 mil. eur. Príspevok Slovenska na tento projekt predstavuje 8,75 mil. eur. Z dôvodu zhoršujúcej sa bezpečnostnej situácie v Líbyi a vypuknutia pandémie ochorenia Covid-19 sa zainteresované strany v júni 2020 dohodli realokovať 20 mil. eur na účel zmierňovania následkov pandémie Covid-19, prostredníctvom pomoci pre verejné zdravotníctvo Líbye. Tieto aktivity sú implementované multilaterálnymi organizáciami (WHO, UNICEF a ILO).

S cieľom podpory ďalšieho rozvoja globálneho vzdelávania na Slovensku bola v decembri 2020 podpísaná trojstranná dohoda o spolupráci medzi Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR a Európskou sieťou pre globálne vzdelávanie (Global Education Network Europe - GENE). Predmetom

³ Ide o finančné prostriedky vyčlenené v štátnom rozpočte SR na rôzne formy rozvojovej spolupráce už skôr a po vypuknutí pandémie alokované na podporu partnerských krajín v podpore boja proti šíreniu ochorenia COVID-19.

zmluvy je podpora aktivít na národnej úrovni s cieľom posilnenia globálneho vzdelávania na Slovensku, prehĺbenie spolupráce medzi partnermi a zabezpečenia lepšej koordinácie. Jedným z konkrétnych výsledkov spolupráce bude realizácia národného procesu konzultácií o globálnom vzdelávaní, definovanie národných priorít globálneho vzdelávania a vypracovanie novej národnej stratégie pre globálne vzdelávanie. Zmluva je platná do 21. decembra 2021.

V priebehu roku 2020 boli rozpracované stratégie rozvojovej spolupráce s programovými krajinami SlovakAid (Keňa, Moldavsko a Gruzínsko) na roky 2021 - 2023. Tieto dokumenty vychádzajú zo Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce SR na roky 2019 – 2023 a predstavujú konkretizáciu zamerania a cieľov rozvojovej spolupráce s uvedenými krajinami. Príprava dokumentov prebiehala v spolupráci s rezortmi zapojenými do rozvojovej spolupráce a s Platformou rozvojových organizácií – Ambrelou. Dokumenty boli vedením MZVEZ SR schválené dňa 25. februára 2021.

V roku 2020 dosiahol rezort diplomacie pokrok aj v prípade nezávislých externých evaluácií, t.j. v oblasti, ktorá nebola doposiaľ dostatočne uchopená v rámci projektového cyklu. Bola zrealizovaná evaluácia projektov globálneho rozvojového vzdelávania, podporených v rámci SlovakAid v rokoch 2016 – 2018, výsledky ktorej sú návodom pre nastavenie ďalšej podpory aktivít globálneho vzdelávania a prispievajú k tvorbe Národnej stratégie globálneho vzdelávania (v gescii rezortu školstva).

V reakcii na udalosti nasledujúce po prezidentských voľbách v Bielorusku schválila vláda SR 2. septembra 2020 uznesením č. 538/2020 materiál, ktorého súčasťou bolo vyčlenenie 250 tis. eur na podporu bieloruskej občianskej spoločnosti a občanov, ktorí sa stali obeťami represálií po nedemokratických a zmanipulovaných augustových prezidentských voľbách. Uznesením vlády SR bolo zároveň rozhodnuté o poskytnutí dodatočných 20 vládnych štipendií Slovenskej republiky bieloruským študentom. Do konca roka 2020 bolo z vyčlenených finančných prostriedkov využitých 40 tis. eur na podporu občianskej spoločnosti a bieloruským študentom bolo udelených všetkých 20 štipendií.

2 Finančné ukazovatele za rok 2020

2.1 Súhrnné ukazovatele

Slovenská republika poskytla v roku 2020 oficiálnu rozvojovú pomoc v objeme **124 493 587,34 eur**⁴ a jej podiel na hrubom národnom dôchodku (HND) predstavoval **0,14 %**⁵.

Tabuľka č. 1 - Oficiálna rozvojová pomoc Slovenskej republiky v roku 2020

Finančné výdavky na ODA SR v roku 2020 (v bežných cenách v eurách)	
Bilaterálna oficiálna rozvojová pomoc	33 373 227,45
Multilaterálna oficiálna rozvojová pomoc	91 120 359,89
ODA SR celkom	124 493 587,34
HND SR*	89 982 031 000
Podiel ODA/HND (%)	0,14

Zdroj: Štatistický systém ODA SR (RIS DEV) a Štatistický úrad SR

* Údaj Štatistického úradu SR o HND predstavuje predbežný údaj za rok 2020 k 30.4.2021.

V roku 2020 poskytla Slovenská republika na **bilaterálnu rozvojovú spoluprácu sumu 33,4 mil. eur**, čo predstavuje **27% podiel** na celkovej ODA SR. **Na multilaterálnu rozvojovú spoluprácu** prostredníctvom príspevkov do medzinárodných organizácií a medzinárodných finančných inštitúcií poskytla Slovenská republika sumu **91,1 mil. eur**, čo predstavuje **73% podiel** na celkovej ODA SR.

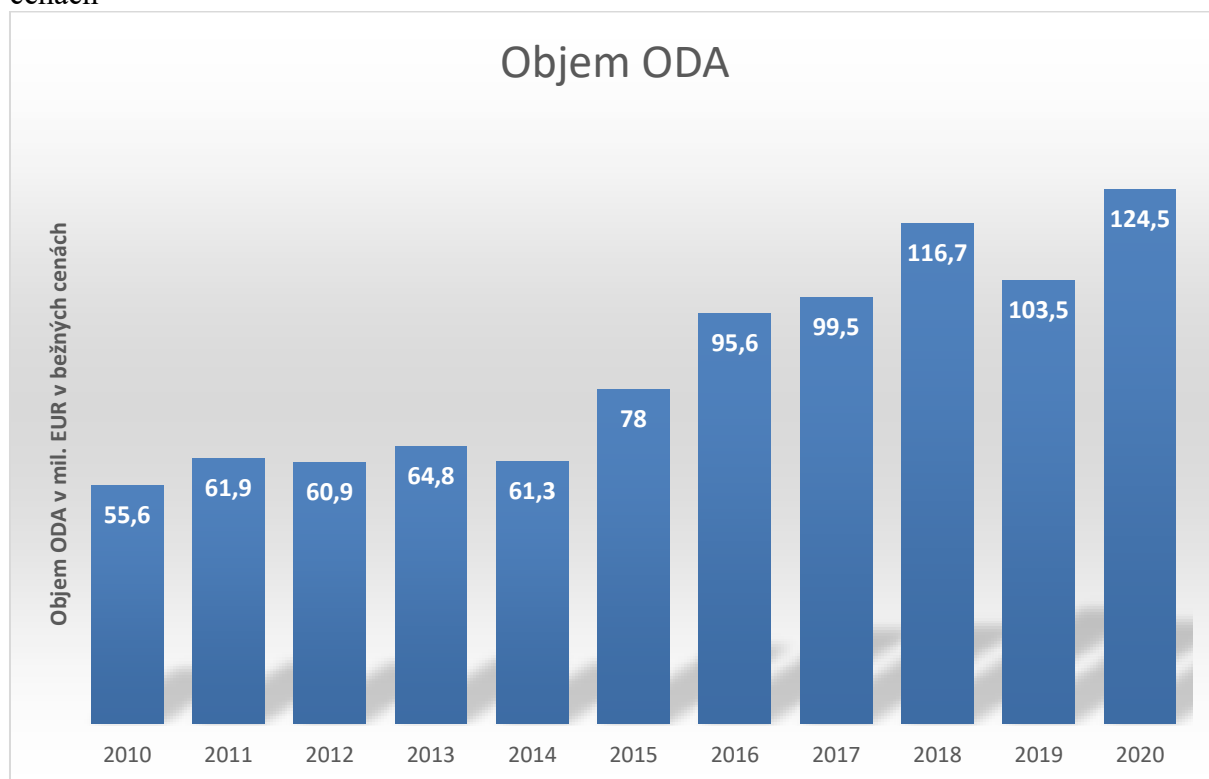
Detailná štruktúra bilaterálnej a multilaterálnej ODA SR za rok 2020 sa nachádza v prílohách.

V porovnaní s rokom 2019 vzrástla celková ODA SR v absolútnom vyjadrení **o 21 mil. eur**, čo predstavuje **nárast o 20,4%**. Bilaterálna rozvojová pomoc vzrástla o 14 mil. eur a multilaterálna rozvojová pomoc o 7 mil. eur. Podiel bilaterálnej ODA na celkovej ODA vzrástol v porovnaní s rokom 2019 o 8,4%. Nárast objemu rozvojovej pomoci sa premietol aj do medziročného **nárastu ukazovateľa podielu ODA na HND – z 0,11% na 0,14%**. Na náraste tohto ukazovateľa sa podpísal **aj pokles HND Slovenskej republiky** z 92,8 mld. eur v roku 2019 na 89,9 mld. eur v roku 2020.

⁴ Ak nie je finančný údaj špecifikovaný iným spôsobom, všetky finančné údaje týkajúce sa ODA SR uvedené v tejto správe sa týkajú skutočnej výšky vyplatených finančných prostriedkov v kalendárnom roku 2020 v zmysle metodiky OECD/DAC pre štatistické vykazovanie rozvojovej pomoci Converged Statistical Reporting Directives for the Creditor Reporting System (CRS) and the Annual DAC Questionnaire (DCD/DAC/STAT(2020)44/FINAL).

⁵ Údaje o ročných výdavkoch na ODA podliehajú verifikácii zo strany výboru OECD/DAC a na základe pripomienok výboru môžu byť upravené. OECD/DAC zverejňuje verifikované štatistické údaje o výdavkoch na ODA vždy na konci kalendárneho roku.

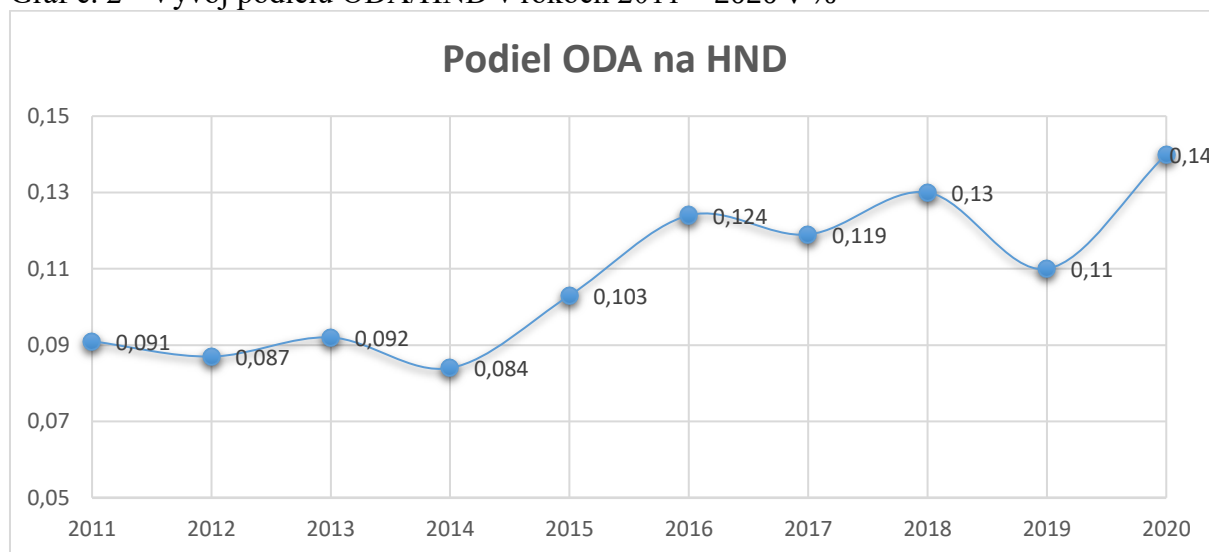
Graf č. 1 – Vývoj finančného objemu ODA SR v rokoch 2010 - 2020 v mil. eur v bežných cenách

Zdroj: Štatistický systém ODA SR (RIS DEV) a správy o rozvojovej spolupráci SR za jednotlivé roky

Hlavnými príčinami nárastu ODA SR v roku 2020 boli jednorazové odpustenie dlhu Srbskej republiky v hodnote 16 mil. eur (bilaterálna ODA) a nárast príspevku Slovenskej republiky do všeobecného rozpočtu EÚ, vykazovaného ako ODA, o približne 7,3 mil. eur (multilaterálna ODA). Napriek medziročnému nárastu ODA Slovenská republika naďalej dlhodobo zaostáva za plnením cieľov, ku ktorým sa zaviazala na úrovni EÚ, a to do roku 2030 dosiahnuť podiel ODA SR/HND na úrovni 0,33 %.

Graf č. 2 - Vývoj podielu ODA/HND v rokoch 2011 – 2020 v %

Zdroj: Štatistický systém ODA SR (RIS DEV) a správy o rozvojovej spolupráci SR za jednotlivé roky

Hlavným dôvodom zaostávania za plnením záväzku dosiahnuť podiel ODA/HND 0,33 % do roku 2030 je **dlhodobá absencia systémového navyšovania ODA SR**. Medziročné zmeny v podiele ODA na HND tak závisia predovšetkým na **objemovo významnejších jednorazových finančných operáciách**. Rovnako tomu bolo aj v roku 2020, kedy bol nárast z 0,11 % na 0,14 % spôsobený dvomi jednorazovými operáciami (odpustenie dlhu Srbskej republiky a nárast príspevku Slovenskej republiky do všeobecného rozpočtu EÚ), **bez ktorých by bola úroveň ODA SR dokonca nižšia ako v roku 2019**. Celková ODA by dosiahla výšku namiesto 124,5 mil. eur len 101,2 mil. eur, čo by predstavovalo podiel ODA na HND na úrovni 0,11 % namiesto 0,14 %. Výška bilaterálnej ODA SR by bola na úrovni 17,5 mil. eur a tvorila by len 17,3% celkovej ODA SR.

2.2 Teritoriálne členenie bilaterálnej rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky

Dominanciu **Európy** v rozdelení bilaterálnej ODA SR v roku 2020 zvýraznilo odpustenie dlhu Srbskej republiky vo výške 16 mil. eur. Celková výška ODA SR smerujúcej do krajín Európy⁶ tak dosiahla 21,7 mil. eur. Po Srbsku (16,9 mil. eur) nasledujú Turecko (1,63 mil. eur - príspevok do Nástroja EÚ pre utečencov v Turecku, FRiT), Ukrajina (1,02 mil. eur) a Moldavsko (0,81 mil. eur).

V **Afrike** smerovala najvyššia podpora tradične do Kene (0,96 mil. eur), za ktorou nasledovalo Somálsko (0,62 mil. eur – príspevok MF SR vo výške 616 635,88 eur do iniciatívy Medzinárodného menového fondu "Heavily Indebted Poor Countries" na odpustenie dlhov a vyriešenie nedoplatkov Somálska voči Medzinárodnému menovému fondu).

V roku 2020 boli **ázijskými krajinami** s najvyššou podporou SlovakAid: Gruzínsko⁷ (0,63 mil. eur, Irak (0,42 mil. eur) a Afganistan 0,37 mil. eur).

Výška ODA SR poskytnutej najmenej rozvinutým krajinám (v zmysle zoznamu OSN, tzv. LDCs – Least Developed Countries) v roku 2020 dosiahla úroveň 1,84 mil. eur. Táto suma predstavuje **len 5,5 % bilaterálnej ODA SR v roku 2020**. Na rozvojovú spoluprácu Slovenskej republiky v rokoch 2011-2020 sa vzťahuje rámcový záväzok Istanbulskeho akčného programu zo štvrtej konferencie OSN k najmenej rozvinutým krajinám⁸. Podľa tohto záväzku sa krajiny poskytujúce rozvojovú pomoc **majú usilovať o postupné zvyšovanie objemu rozvojovej pomoci pre najmenej rozvinuté krajiny**.

⁶ V súlade s metodikou štatistického vykazovania OECD/DAC je v rámci Európy započítané aj Turecko.

⁷ V súlade s metodikou štatistického vykazovania OECD/DAC je Gruzínsko započítané v rámci Ázie.

⁸ http://unohrlls.org/UserFiles/File/A-CONF_219-7%20report%20of%20the%20conference.pdf

Graf č. 3 - Podiel bilaterálnej rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky v roku 2020 v členení podľa kontinentov v eur

Zdroj: Štatistický systém ODA SR (RIS DEV)

Tabuľka č. 2 - Bilaterálna rozvojová spolupráca v roku 2020

Krajina	Objem v eurách
Srbsko	16 882 041,50
Turecko	1 633 605,00
Ukrajina	1 334 873,90
Gruzínsko	986 684,53
Keňa	958 270,04
Moldavsko	907 741,68
Somálsko*	636 885,40
Albánsko	466 738,68
Irak	424 205,63
Afganistan*	369 714,44
Bosna a Hercegovina	362 956,06
Južný Sudán*	359 280,43
Libanon	299 305,87
Severné Macedónsko	244 872,40
Etiópia*	236 946,59
Kosovo ⁹	232 210,57
Bielorusko	151 105,08
Tanzánia	139 975,50
Uganda*	125 891,70
Čierna Hora	89 390,00

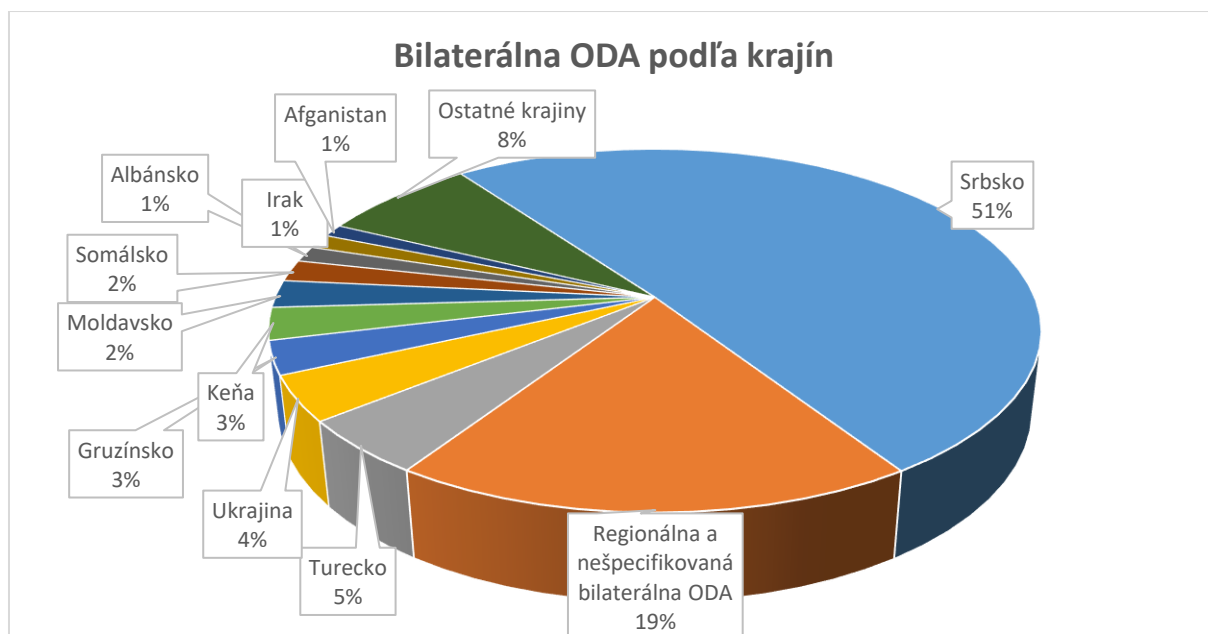
⁹ V súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244/99 a so stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova.

Sýria	89 165,00
Palestína	76 720,00
Rwanda*	63 282,00
Sudán*	35 665,00
Kirgizsko	15 677,50
Vietnam	12 315,00
Venezuela	10 000,00
Bhután*	9 762,41
Azerbajdžan	6 195,00
Jordánsko	6 195,00
Mongolsko	5 520,00
Lesotho*	3 600,00
Indonézia	3 500,00
Burundi*	1 980,00
Maldivy	750,00
Argentína	360,00
Regionálna a nešpecifikovaná bilaterálna ODA ¹⁰	6 189 845,54
Spolu	33 373 227,45

Zdroj: Štatistický systém ODA SR (RIS DEV)

* Najmenej rozvinuté krajiny v zmysle zoznamu OSN (Least Developed Countries – LDCs).

Graf č. 4 - Bilaterálna rozvojová spolupráca v roku 2020 podľa krajín

Zdroj: Štatistický systém ODA SR (RIS DEV)

¹⁰ Zahŕňa účelovo viazané finančné príspevky do medzinárodných organizácií; administratívne náklady ústredných orgánov štátnej správy súvisiace s poskytovaním ODA SR; výdavky na utečencov v krajine donora; výdavky na projekty: globálneho a rozvojového vzdelávania, budovania kapacít s spolufinancovania rozvojových projektov EÚ; výdavky na rozvojové aktivity realizované vo viacerých krajinách.

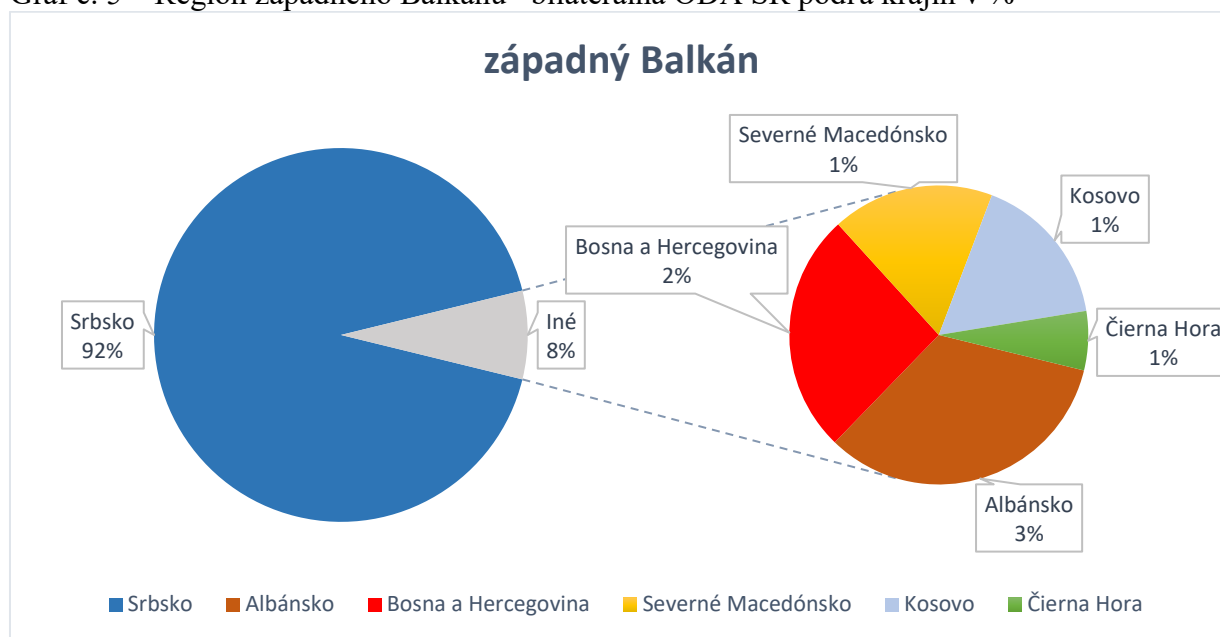
Štruktúru bilaterálnej ODA v roku 2020 výrazne ovplyvnilo **odpustenie dlhu Srbskej republiky** v hodnote 16 mil. eur. Táto položka tvorí približne polovicu bilaterálnej ODA SR v roku 2020 a Srbsko je vďaka nej suverénne na prvej priečke v rebríčku krajín podľa výšky podpory z prostriedkov SlovakAid. Do programových krajín SlovakAid, ktorými sú v zmysle Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky na roky 2019 – 2023 Gruzínsko, Keňa a Moldavsko, smerovalo 8% z celkovej bilaterálnej ODA.

Tabuľka č. 3 – Región západného Balkánu – objemy bilaterálnej ODA SR podľa krajín

Krajina	Objem v eurách
Srbsko	16 882 041,50
Albánsko	466 738,68
Bosna a Hercegovina	362 956,06
Severné Macedónsko	244 872,40
Kosovo ¹¹	232 210,57
Čierna Hora	89 390,00
Spolu	18 278 209

Zdroj: Štatistický systém ODA SR (RIS DEV)

Graf č. 5 – Región západného Balkánu –bilaterálna ODA SR podľa krajín v %

Zdroj: Štatistický systém ODA SR (RIS DEV)

Až 92% ODA SR v regióne západného Balkánu smerovalo do **Srbska**. Okrem odpustenia dlhu tvorili významnú časť spolupráce so Srbskom náklady na vládne štipendiá v hodnote 614 tis. eur. Ostatná spolupráca bola realizovaná najmä prostredníctvom nástrojov SAMRS, ako aj prostredníctvom materiálnej humanitárnej pomoci. Celková hodnota pomoci v boji proti pandémie COVID-19 v teritóriách západného Balkánu v roku 2020 predstavovala približne 0,5 mil. eur.

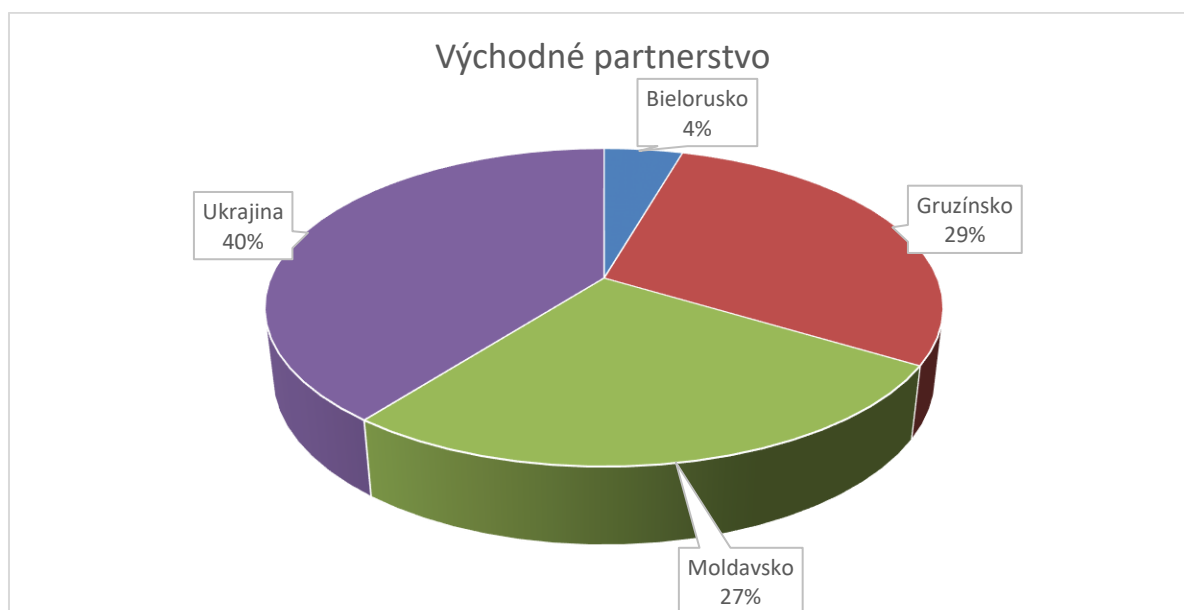
¹¹ V súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244/99 a so stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova.

Tabuľka č. 4 – Krajiny Východného partnerstva - objemy bilaterálnej ODA SR podľa krajín

Krajina	Objem v eurách
Ukrajina	6 195
Gruzínsko	151 105
Moldavsko	986 685
Bielorusko	907 742
Azerbajdžan	1 334 924
Spolu	3 386 650

Zdroj: Štatistický systém ODA SR (RIS DEV)

Graf č. 4 – Región Východného partnerstva –bilaterálna ODA SR podľa krajín v %

Zdroj: Štatistický systém ODA SR (RIS DEV)

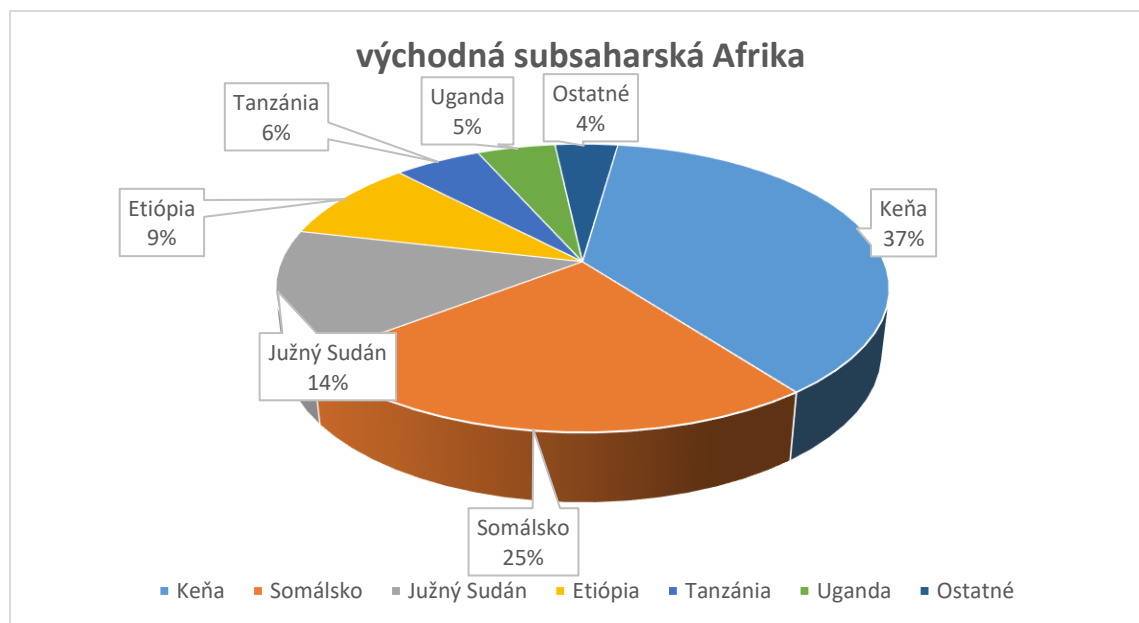
V rámci Východného partnerstva smerovala najväčšia časť ODA SR na **Ukrajinu**, za ktorou nasledovali programové krajiny SlovakAid Gruzínsko a Moldavsko. Vplyv na výšku pomoci pre Ukrajinu mala realizácia projektov zameraných na zmierňovanie následkov ozbrojeného konfliktu a materiálna humanitárna pomoc. Celková hodnota pomoci v boji proti pandémie COVID-19 v krajinách Východného partnerstva v roku 2020 predstavovala približne 1,1 mil. eur.

Tabuľka č. 5 - Región východnej subsaharskej Afriky – bilaterálna ODA SR podľa krajín

Krajina	Objem v eurách
Keňa	958 270
Somálsko	636 885
Južný Sudán	359 280
Etiópia	236 947
Tanzánia	139 976
Uganda	125 892
Ostatné (Rwanda, Sudán, Burundi)	100 927
Spolu	2 558 177

Zdroj: Štatistický systém ODA SR (RIS DEV)

Graf č. 5 – Región východnej subsaharskej Afriky –bilaterálna ODA SR podľa krajín v %

Zdroj: Štatistický systém ODA SR (RIS DEV)

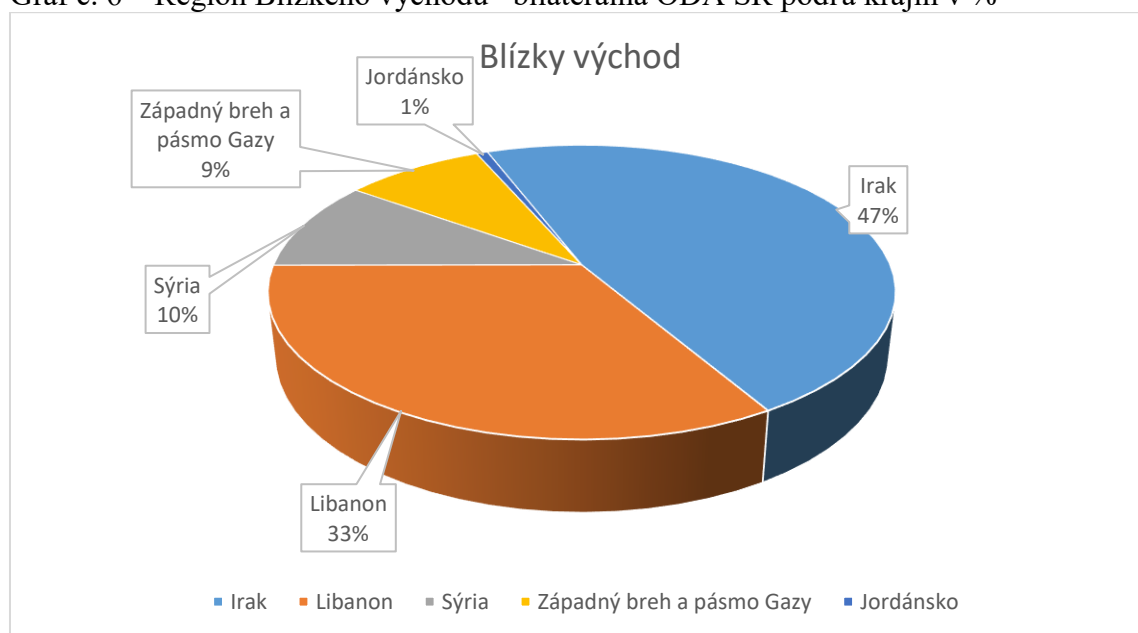
V rámci východnej subsaharskej Afriky smerovala najväčšia časť ODA SR do **Keňa**, ktorá je jednou z troch programových krajín SlovakAid. Pomerne vysoký podiel Somálska je spôsobený príspevkom MF SR vo výške 616 635,88 eur do iniciatívy Medzinárodného menového fondu (MMF) "Heavily Indebted Poor Countries" na odpustenie dlhov a vyriešenie nedoplatkov Somálska voči Medzinárodnému menovému fondu (MMF). Celková hodnota pomoci v boji proti pandémie COVID-19 krajinám východnej subsaharskej Afriky v roku 2020 predstavovala približne 1,3 mil. eur.

Tabuľka č. 6 - Región Blízkeho východu – bilaterálna ODA SR podľa krajín v %

Krajina	Objem v eurách
Irak	424 206
Libanon	299 306
Sýria	89 165
Palestína	76 720
Jordánsko	6 195
Spolu	895 592

Zdroj: Štatistický systém ODA SR (RIS DEV)

Graf č. 6 – Región Blízkeho východu –bilaterálna ODA SR podľa krajín v %

Zdroj: Štatistický systém ODA SR (RIS DEV)

Najväčšia časť ODA SR v rámci Blízkeho východu smerovala v roku 2020 do **Iraku**, kde boli realizované tri humanitárne projekty SAMRS. Prostredníctvom materiálnej humanitárnej pomoci prispela Slovenská republika v auguste 2020 na okamžitú pomoc pre Libanon po ničivých výbuchoch v Bejrúte.

2.3 Vyhodnotenie aktivít v rámci prierezových tém

Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce SR na roky 2019 – 2023 definuje dve prierezové témy: 1. Životné prostredie a zmena klímy; 2. Rovnosť príležitostí. Pri posudzovaní navrhovaných projektov a aktivít SlovakAid je kladený dôraz na ich integráciu. Dôležitou aktivitou týkajúcou sa prierezových tém bolo v roku 2020 vypracovanie príručiek pre lepšiu integráciu prierezových tém rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky do jej praktickej realizácie. Príručky boli pripravené v rámci partnerského projektu MZVEZ SR a Rozvojového centra OSN (UNDP) a boli využité pri formulovaní výziev SAMRS na predkladanie žiadostí o dotácie na rok 2021. Výraznejšie uplatnenie prierezových tém v dotačných projektoch i ďalších nástrojoch SAMRS by sa tak malo prejavovať od roku 2021.

Kritériom pre zaradenie do zoznamu rozvojových aktivít prispievajúcich k napĺňaniu prierezových tém je splnenie podmienok na priradenie k jednotlivým markerom, sledovaných v zmysle metodiky OECD/DAC pre štatistické vykazovanie rozvojovej pomoci¹².

Životné prostredie a zmena klímy

V roku 2020 boli na oblasť životného prostredia¹³ zamerané aktivity podporené zo zdrojov SlovakAid v celkovej hodnote **2,09 mil. eur**. Z uvedenej sumy bola hodnota multilaterálnej ODA 574 058,86 eur a hodnota bilaterálnej ODA predstavovala 2 289 639,48 eur.

Multilaterálna ODA zameraná na životné prostredie a zmenu klímy pozostávala z príspevkov do medzinárodných organizácií – siedmich zo strany MŽP SR a troch z prostriedkov MPRV SR. V porovnaní s rokom 2019 (2 419 151,02 eur) je multilaterálna ODA zameraná na životné prostredie a zmenu klímy výrazne nižšia. Dôvodom rozdielu je vyplatenie príspevku MŽP SR vo výške 1,8 mil. eur do Zeleného klimatického fondu v roku 2019.

Tabuľka č. 7 - Multilaterálna rozvojová pomoc zameraná na životné prostredie a zmenu klímy

Organizácia	ODA koef.	Uhradené (eur)	ODA (eur)
Rámcový dohovor OSN o zmene klímy – UNFCCC (MŽP SR)	0,61	37 544	22 901,84
CITES (MŽP SR)	1	18 283,38	18 283,38
WMO (MŽP SR)	0,04	93 549,98	3 741,99
UNFCCC Kyoto Protocol (MŽP SR)	0,61	5 385	3 284,85
ITL UN FCCC (MŽP SR)	1	1 225	1 225
UNEP (MŽP SR)	1	100 000	100 000,00
Montreal protocol (MŽP SR)	1	379 241,80	379 241,80
Dohovor OSN pre boj proti dezertifikácii v krajinách postihnutých vážnym suchom – UNCCD (MPRV SR)	1	11 310	11 310
Európskej a stredozemskej organizácie na ochranu rastlín – EPPO (MPRV SR)	1	25 470	25 470
Biodiversity international (MPRV SR)	1	8 600	8 600
Spolu		680 609,16	574 058,86

Zdroj: Údaje poskytnuté MŽP SR, MPRV SR a MF SR.

Bilaterálna ODA zameraná na životné prostredie a zmenu klímy pochádzala takmer výlučne z projektov realizovaných nástrojmi SAMRS. Z celkovej sumy 2 289 639,48 eur boli na

¹² Konvergované štatistické smernice OECD/DAC na vykazovanie pomoci prostredníctvom systému CRS (Creditor Reporting System), č. DCD/DAC/STAT(2020)44/FINAL, str. 57.

¹³ V zmysle Konvergovaných štatistických smerníc OECD/DAC na vykazovanie pomoci prostredníctvom systému CRS (Creditor Reporting System), č. DCD/DAC/STAT(2020)44/FINAL.

ochranu biodiverzity zamerané projekty v hodnote 215 414,14 eur, na zmierňovanie následkov (mitigáciu) zmeny klímy 424 409,41 eur a na adaptáciu na zmenu klímy 331 452,71 Podrobný prehľad bilaterálnej ODA zameranej na životné prostredie a zmenu klímy sa nachádza v prílohách.

Rovnosť príležitostí

Celková suma aktivít zameraných na oblasť rovnosti príležitostí¹⁴ realizovaných z prostriedkov SlovakAid v roku 2020 predstavovala **2,83 mil. eur**. Prevažná časť z uvedenej sumy bola realizovaná prostredníctvom nástrojov SAMRS. Prehľad bilaterálnej rozvojovej pomoci zameranej na rovnosť príležitostí sa nachádza v prílohách.

¹⁴ V zmysle metodiky OECD/DAC pre štatistické vykazovanie rozvojovej pomoci Converged Statistical Reporting Directives for the Creditor Reporting System (CRS) and the Annual DAC Questionnaire.

3 Prehľad poskytovania rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky v roku 2020 podľa ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy

3.1 Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (MZVEZ SR) a Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (SAMRS)

Oficiálna rozvojová pomoc **vykázaná MZVEZ SR a SAMRS** dosiahla v roku 2020 sumu **14 731 719,62 eur**, čo predstavuje **11,93%** podiel na jej celkovom objeme. ODA realizovaná prostredníctvom MZVEZ SR **predstavovala sumu 8 209 593,55 eur** (vrátane administratívnych nákladov vykazovaných ako ODA). Tento údaj zahŕňa len financie vykazované ako ODA v zmysle pravidiel OECD/DAC so zohľadnením koeficientov pre jednotlivé medzinárodné organizácie, ktorým boli príspevky poskytnuté. Celková suma príspevkov vyplatených MZVEZ SR bez zohľadnenia koeficientov bola 14 676 586 eur. Výška **administratívnych nákladov** MZVEZ SR a SAMRS v roku 2020 vykázaných ako ODA bola **2 028 440,72 eur**. Objem ODA SR realizovaný v roku 2020 prostredníctvom **SAMRS** bol **6 522 126,07 eur** (vrátane administratívnych nákladov vykazovaných ako ODA). Podrobný prehľad rozvojovej spolupráce SAMRS sa nachádza v časti 4.

Po vypuknutí pandémie ochorenia COVID-19 bolo potrebné flexibilne zareagovať s cieľom poskytnúť okamžitú a adresnú pomoc partnerským krajinám. Zo strany SAMRS boli vyhlásené dve nové humanitárne výzvy súvisiace so zmierňovaním negatívnych vplyvov vyvolaných šíriacou sa pandemiou koronavírusu. Jedna výzva reagovala na oblasť zdravotnej starostlivosti a druhá bola zameraná na nepriame sociálno-ekonomické dopady pandémie a o dotácie sa mohli uchádzať aj malé a stredné podniky, nielen neziskové organizácie. Finančné prostriedky na uvedené dve výzvy v celkovej výške 600 tis. eur boli realokované zo zrušenej výzvy na strategické partnerstvá v Keni. V rámci oboch výziev bolo podporených päť projektov s celkovou dotáciou 498 050,14 eur.

Na podporu partnerských krajín v boji s pandemiou COVID-19 boli využité aj finančné príspevky realizované prostredníctvom siete zastupiteľských úradov Slovenskej republiky – tzv. mikrogranty. Celkovo bolo podporených 49 mikrograntov v hodnote 430 548,40 eur.

V rámci partnerskej spolupráce s Rozvojovým programom OSN (UNDP) spustilo MZVEZ SR v roku 2020 Rozvojový fond Slovak Challenge Fund, ktorého cieľom je zapájať podnikateľský sektor do udržateľného rozvoja vo vybraných partnerských krajinách (Moldavsko a Severné Macedónsko) cez realizáciu inovatívnych slovenských nápadov. Využívanie expertných skúseností UNDP zo zapájania podnikateľského sektora do rozvojovej spolupráce sa premietlo aj do pokračujúcej podpory platformy zameranej predovšetkým na zvýšenie účasti slovenských subjektov v obstarávaní rozvojových aktivít financovaných EÚ a rozvojovými inštitúciami. Spomedzi ďalších spoločných aktivít s UNDP pokračovala aj podpora Slovenskej republiky pre druhú fázu iniciatívy **Ženy v armáde** na podporu rovnosti medzi mužmi a ženami v rezortoch obrany a ozbrojených silách vybraných krajín západného Balkánu, ako aj projekt budovania energetickej efektívnosti Ukrajiny – posilnenie Centra energetickej efektívnosti a expertízy na Ukrajine. Spolupráca s UNDP sa v zmysle zmluvy realizuje do augusta 2021, a po jej ukončení sa predpokladá uzavretie ďalšieho/nadväzujúceho partnerstva.

V rámci strategického partnerstva MZVEZ SR s UNDP boli pripravené príručky pre lepšiu integráciu prierezových tém rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky do jej praktickej realizácie. Prierezovými témami sú 1. Životné prostredie a zmena klímy, 2. Rovnosť

príležitostí. Význam oboch tém čoraz viac narastá nielen v rámci rozvojovej spolupráce, ale vo všetkých politikách. Bez ich dôsledného presadzovania nie je možné dosahovať pokrok v hospodárskom i sociálnom rozvoji krajín. Vypracované príručky boli zo strany SAMRS využité pri plánovaní výziev na predkladanie žiadostí o dotácie v roku 2021 a zadefinovali systematický prístup posudzovania prínosov k prierezovým témam v procese hodnotenia projektových žiadostí.

V decembri 2020 bolo výsledkom auditu potvrdené že Európska komisia môže zveriť SAMRS úlohy spojené s čerpaním rozpočtu EÚ určeného na rozvojovú pomoc prostredníctvom tzv. nepriameho manažmentu delegovanej spolupráce EÚ. Už v priebehu roku 2020 boli realizované rokovania o prvom projekte delegovanej spolupráce EÚ. Ide o projekt zameraný na budovanie kapacít lokálnych médií v Moldavsku a jeho spustenie je plánované v roku 2021.

Prostredníctvom nezávislého experta kontrahovaného zo strany MZVEZ SR bola v roku 2020 realizovaná evaluácia¹⁵ 14 projektov globálneho a rozvojového vzdelávania implementovaných v rokoch 2016-2018. Evaluácia potvrdila **relevantnosť zamerania výziev, vysokú udržateľnosť výstupov a výsledkov projektov a ich hospodárnosť a efektívnosť**. Významným záverom je tiež skutočnosť, že podporené projekty dokázali zásadným spôsobom zmeniť stav integrácie princípov a tém globálneho vzdelávania do vzdelávacích programov na zapojených vysokých školách. Pozitívom je, že zapojené fakulty pokračujú vo výučbe zavedených predmetov, čo značí, že projekty mali signifikantný dopad a zmysel pre všetkých zapojených aktérov. Grantová schéma SAMRS je teda nastavená správne a prináša očakávané výsledky, nedokáže však plnohodnotne suplovať chýbajúce systémové riešenie zavádzania tém globálneho vzdelávania do formálneho vzdelávania na Slovensku, ktoré je v gescii MŠVVŠ SR. Zistenia a odporúčania evaluácie budú zároveň slúžiť aj ako podklad k príprave novej národnej stratégie pre globálne vzdelávanie v gescii MŠVVŠ SR.

V priebehu roka 2020 pokračovala realizácia spoločných projektov s Agentúrou Spojených štátov amerických pre medzinárodný rozvoj (USAID) vychádzajúcich z Memoranda o porozumení medzi MZVEZ SR a USAID uzavretého na obdobie rokov 2018 - 2021. Uvedené dva projekty boli realizované v Moldavsku a Severnom Macedónsku. S americkou stranou bolo zároveň predbežne naplánované predĺženie memoranda na jeseň 2021. Z prostriedkov amerického programu Emerging Donors Challenge Program bol v roku 2020 podporený projekt Posilnenie demokratickej odolnosti kľúčových verejných inštitúcií na Ukrajine ako pokračovanie predchádzajúceho projektu SlovakAid.

3.2 Ministerstvo financií SR

V oblasti rozvojovej spolupráce sa v roku 2020 MF SR zameriavalo predovšetkým na napĺňanie svojich strategických priorít, t. j. podporu dobrého riadenia verejných financií, vrátane zdieľania skúseností a znalostí z tejto oblasti, podporu zapájania slovenského podnikateľského sektora do rozvojových projektov a hľadania inovátnych riešení v rozvojovej spolupráci. MF SR zároveň pokračovalo v aktívnej spolupráci a poskytovaní príspevkov do medzinárodných finančných inštitúcií.

Príspevky MF SR na ODA dosiahli v roku 2020 výšku bezmála 94,3 mil. eur, čo

¹⁵ Záverečná evaluačná správa je k dispozícii na:

https://www.mzv.sk/documents/10182/621094/N%C3%A1vrh+z%C3%A1vere%C4%8Dnej+spr%C3%A1vy+G RV_final/e8c45764-803f-4318-b89e-72183e96fe62

predstavovalo približne **76% z celkovej ODA SR**. Príspevok Slovenskej republiky do rozpočtu EÚ na rozvojovú spoluprácu bol v roku 2020 63,07 mil. eur a do Európskeho rozvojového fondu (EDF) 17,181 mil. eur.

Významným faktorom v roku 2020, ktorý ovplyvnil rozvojovú spoluprácu, bola pandémia COVID-19. Na úrovni EÚ boli prijaté opatrenia v rámci spoločného prístupu tzv. Tímu Európa (Team Europe), vrátane alokácie zdrojov s predpokladom medzinárodnej koordinácie a spolupráce. Jeho cieľom je pomáhať partnerským krajinám EÚ pri zmierňovaní následkov pandémie, na čo bolo doteraz poskytnutých vyše 40 mld. eur. Významné zdroje financovania pochádzajú aj od Európskej investičnej banky (EIB) a Európskej banky pre obnovu a rozvoj (EBOR), v ktorých je Slovenská republika akcionárom.

Na úrovni EÚ vzrástla dôležitosť iniciatívy pre posilnenie finančnej architektúry pre rozvoj vrátane úlohy EIB a EBOR. Na základe záverov Rady ECOFIN z 5.12.2019, ktoré definovali podmienky pre zadanie štúdie realizovateľnosti a výsledky samotnej štúdie realizovateľnosti sa v r. 2021 uskutočnili diskusie na úrovni ministrov financií a ministrov pre rozvojovú spoluprácu ČS EÚ. Uvedená štúdia vyhodnotila tri scenáre: transformáciu EBOR, transformáciu EIB a status quo plus. Štúdia realizovateľnosti vyhodnotila ako najvhodnejší scenár "status quo plus", ktorý jednoznačne podporili aj ČS EÚ.

V roku 2020 MF SR zrealizovalo druhú tranžu splateného kapitálu vo výške 2 396 269,40 USD v prospech **Medzinárodnej banky pre obnovu a rozvoj** v súvislosti so zvyšovaním základného imania. Cieľom financovania je mobilizácia zdrojov na rozvojové financovanie a zvýšenie objemu operácií v krajinách, kde banka pôsobí, v spojitosti s plnením cieľov udržateľného rozvoja.

V roku 2020 bolo tiež schválené 19. doplnenie zdrojov **Medzinárodného združenia pre rozvoj** (IDA), ktoré je najdôležitejším medzinárodným fondom donorov pre najchudobnejšie krajiny sveta, pričom Slovenská republika sa bude podieľať sumou 2,87 mil. eur. Slovensko v rámci diskusie označilo za prioritné oblasti tému riadenia a inštitúcií, klimatické zmeny, mobilizáciu súkromných zdrojov a dlhovú udržateľnosť. Z geografického hľadiska sa Slovenská republika zameriava na krajiny, s ktorými má dlhodobejšie vzťahy v rámci rozvojových iniciatív, napr. Tadžikistan, Mongolsko, no balík schválených zdrojov bude určený pre všetky IDA krajiny. Okrem toho MF SR prispelo sumou 100 000 eur na **Iniciatívu na multilaterálne odpustenie dlhov** (MDRI) určenú vybraným rozvojovým krajinám IDA, ktorú bude podporovať aj najbližších 10 rokov celkovou sumou 1,43 mil. eur.

V roku 2020 bolo schválené zvýšenie základného imania **Medzinárodnej finančnej korporácie** (IFC), na ktorom sa bude Slovenská republika podieľať sumou 14,8 mil. USD v rokoch 2021-2025. Cieľom financovania IFC je tvorba trhu a podpora súkromného sektora v rozvojových krajinách. Spolupráca s IFC v roku 2020 sa sústredila na rozvoj partnerstva a zlepšenie informovanosti o produktoch IFC. Do spolupráce s IFC bola zapojená aj EXIMBANKA SR ako hlavný partner pre IFC a styčný bod pre súkromný sektor. MF SR bude monitorovať progres dosiahnutý v nadväznosti na zrealizované mapovanie podľa akčného plánu spolupráce s IFC.

Medzinárodná investičná banka (MIB) na základe rezolúcie Rady guvernérov z roku 2018 schválila Program kapitalizácie banky na roky 2020-2022, v rámci ktorého sa Slovenská republika zaviazala kapitalizovať MIB vo výške 11,821 mil. eur v troch tranžiach. V roku 2020 bola uhradená prvá tranža vo výške 2,955 mil. eur, ktorá bola rozpočtovaná v rámci štátnych

finančných aktív. Keďže MIB bola zaradená medzi medzinárodné organizácie, ktoré sú oprávnené vykazovať príspevky do základného imania ako ODA, 29% z príspevku do kapitalizácie MIB sa môže vykázať ako ODA.

V roku 2020 Slovenská republika pokračovala v implementácii Fondu Iniciatívy pre hospodársku odolnosť manažovaného **Európskou investičnou bankou (EIB)**, cieľom ktorej je podpora hospodárskeho rastu a stability v krajinách južného susedstva a západného Balkánu. Aj s podporou príspevku MF SR v sume 2 mil. eur, poskytnutého v roku 2017, bolo doteraz schválených 67 projektov technickej asistencie v celkovej výške 97,7 mil. eur.

V rámci spolupráce s **Rozvojovou bankou Rady Európy (RB RE)** prebieha podpora a implementácia projektov technickej asistencie zo Slovenského fondu pre inkluzívny rast. V roku 2020 MF SR poskytlo 1 mil. eur do fondu a uskutočnili sa tendre na projekty, v rámci ktorých bol priestor pre zapojenie slovenských podnikateľských subjektov.

Spoločné aktivity s **Európskou bankou pre obnovu a rozvoj (EBOR)** pokračovali v príprave nového inovatívneho finančného produktu EBOR v oblasti dlhopisov so sociálnym vplyvom. Nastavili sa podmienky pre pilotný projekt zameraný na podporu rozvoja agropodnikateľského sektora a zlepšenia života drobných poľnohospodárov v Arménsku „*Armenia Dairy Social Impact Bond*“, čo prispelo k zviditeľneniu Slovenskej republiky ako prvého donora v oblasti dlhopisov EBOR so sociálnym vplyvom. Okrem toho naďalej prebieha implementácia Fondu Partnerstva východnej Európy pre energetickú efektívnosť a životné prostredie a Investičného rámca pre západný Balkán, kde je Slovenská republika donorom.

V rámci operácií **odpúšťania dlhov rozvojovým krajinám** sa MF SR podieľalo na dvoch iniciatívach. Prvou bol príspevok vo výške 616 635,88 eur do iniciatívy Medzinárodného menového fondu "Heavily Indebted Poor Countries" na odpustenie dlhov a vyriešenie nedoplatkov **Somálska** voči Medzinárodnému menovému fondu (MMF), v záujme dosiahnutia poklesu dlhu Somálska voči MMF tak, aby získalo prístup k rozvojovému financovaniu formou grantov a zvýhodnených pôžičiek. Druhou bolo odpustenie časti dlhu **Srbskej republiky** voči Slovenskej republike v súlade s pravidlami Parížskeho klubu veriteľov. Predmetný dlh vznikol ešte začiatkom 90. rokov minulého storočia ako zostatok na clearingovom účte medzi Juhoslovanskou socialistickou federatívnou republikou a Českou a Slovenskou Federatívnou republikou. Slovenskej republike ostala po rozdelení Československa a po prepočte na srbskú časť dlhu pohľadávka vrátane úrokov vo výške viac ako 24,7 mil. usd. Srbskej republike bola na základe medzivládnej dohody odpustená čiastka 15,99 mil. eur.

S cieľom zvýšiť zapojenie slovenských podnikateľov do rozvojovej spolupráce pokračoval aj program **Podpory súkromného sektora**. Program, ktorý funguje od roku 2015, je zameraný predovšetkým na menšie a stredné podniky, ktoré majú záujem a potenciál zapojiť sa do rozvojových tendrov medzinárodných finančných inštitúcií a medzinárodných organizácií. Časť poradenských aktivít realizuje MF SR v spolupráci s UNDP, zatiaľ čo podporu vo vzťahu k medzinárodným finančným inštitúciám, vrátane výkonu Private Sector Liaison Officer, t. j. styčného bodu pre súkromný sektor Svetovej banky, realizuje EXIMBANKA SR. Program sa sústreďuje na ciele budovanie partnerstiev, zvýšenie povedomia o obstarávacích procesoch a implementácii rozvojových projektov všeobecne. Podpora je poskytovaná tak pri identifikácii príležitostí a hľadaní partnerov v rozvojových krajinách, ako aj pri prípravách na zapojenie sa do konkrétnych tendrov.

V rámci nástroja *Resource Mobilisation Facility* uskutočnilo v roku 2020 MF SR v spolupráci

s regionálnymi kancelármi UNDP mapovanie a identifikáciu projektov pre štúdie uskutočniteľnosti a/alebo prípravu technickej dokumentácie v **Čiernej Hore, Srbsku, Bosne a Hercegovine a Severnom Macedónsku**. Cieľom nástroja je na základe prieskumu dopytu regionálnych zastúpení UNDP a expertízy slovenských podnikateľov identifikovať medzinárodné rozvojové projekty s najvyššou pravdepodobnosťou úspechu a podporiť realizáciu ich prípravnej fázy financovaním štúdií uskutočniteľnosti, a pod. Po vyhodnotení a selekcii projektov budú tieto predmetom tendrov, ktoré realizuje UNDP a o príležitosť na kontrakt sa budú môcť uchádzať aj slovenské firmy alebo konzorciá so slovenskou účasťou.

Úsilie **EXIMBANKY SR** o implementáciu schémy **zvýhodnených vývozných úverov**, ktorých cieľom je zvýšenie angažovanosti slovenského súkromného sektora na rozvojových trhoch, pokračovalo aj v roku 2020. Od nadobudnutia účinnosti novelizovanej legislatívy, ktorá upravila podmienky poskytovania zvýhodnených vývozných úverov tak, aby boli v praxi realizovateľné, rokovala EXIMBANKA SR o viacerých projektoch. V rôznych štádiách posudzovania sa aktuálne nachádzajú viaceré projekty, avšak v dôsledku pandémie sa proces ich negociovania značne spomalil. MF SR ale predpokladá úspešnú implementáciu tohto nástroja a schválenie pilotných projektov v roku 2021.

EXIMBANKA SR sa v roku 2020 taktiež podrobila tzv. Pillar Assessment-u EÚ, t. j. formy zhodnotenia spôsobilosti inštitúcie implementovať rozpočtové zdroje EÚ. Certifikácia EXIMBANKY SR na realizáciu delegovanej spolupráce EÚ by mala priniesť aj ďalšie príležitosti pre zapojenie podnikateľského sektora do rozvojovej spolupráce.

Okrem spolupráce s podnikateľským sektorom sa aktivity MF SR a UNDP prostredníctvom **programu Verejné financie pre rozvoj** (<http://publicfinance.undp.sk>) dlhodobo a cielene orientujú na posilnenie odborných kapacít verejnej správy v partnerských krajinách v oblasti riadenia verejných financií. Program je súčasťou projektu MF SR a UNDP Verejné a súkromné financie pre rozvoj. V spolupráci s Medzinárodným menovým fondom sa v **Moldavsku** pokračovalo v poskytovaní školení zameraných na zavedenie revízie výdavkov v sektore poľnohospodárstva. Zároveň boli zrealizované školenia k metodike na hodnotenie rozvojových financií (Development Finance Assessment methodology), ktorá bude moldavskej vláde slúžiť na analýzu finančných tokov určených na implementáciu rozvojových priorít uvedených v Národnej rozvojovej stratégii Moldavsko 2030.

V roku 2020 MF SR prispelo na realizáciu projektu **CEF Posilnenie kapacít ministerstiev pri hodnotení fiškálnych dopadov štrukturálnych reforiem – Moldavsko**, ktorý je súčasťou regionálneho projektu EÚ. Cieľom tejto iniciatívy je posilniť schopnosti moldavských odborníkov v správnych výpočtoch nákladov štrukturálnych opatrení a správnom zohľadňovaní týchto výdavkov v rozpočte.

V **Srbsku** sa nadviazalo na spoluprácu s miestnym združením miest a obcí. Nadalej ide o aktivity zamerané na rozvoj menej rozvinutých samospráv a zlepšovanie ich finančného plánovania. V dôsledku pandémie a volieb do srbských samospráv bola implementácia presunutá do ďalšieho roka.

V **Čiernej Hore** v roku 2020 technická asistencia MF SR pokračovala aj v oblasti účtovníctva a výkazníctva verejného sektora. Bola poskytnutá metodická podpora pri príprave sekundárnej legislatívy k zákonu o účtovníctve pre rozpočtové, príspevkové organizácie a samosprávu (schválený parlamentom v novembri 2019). V oblasti účtovníctva a výkazníctva verejného sektora bol ukončený projekt vo vzdelávaní účtovníkov a vytváraní podmienok na zavedenie

certifikovaného vzdelávania cez projekt MF SR a *Center of Excellence in Finance*. V rámci aktivít MF SR a UNDP pre samosprávy bol na webovej stránke Ministerstva financií a sociálnej starostlivosti Čiernej Hory vytvorený informačný portál www.lokalnefinansije.me, ktorý združuje finančné dáta obcí v zrozumiteľnej forme na jednom mieste. Pre hlavné mesto Podgorica a päť ďalších obcí boli pripravení a distribuovaní sprievodcovia rozpočtom pre občanov. V priebehu roka 2020 Ministerstvo financií a sociálnej starostlivosti Čiernej Hory splnilo podmienky na vyplatenie druhej splátky (500 000 eur) finančného príspevku v rámci dohody o priamej rozpočtovej podpore na 1 mil. eur. MF SR podporilo finančný príspevok aj technickou asistenciou v oblasti hazardu, ktorú zabezpečili slovenskí experti.

V roku 2020 boli pre **Severné Macedónsko** schválené aktivity na posilnenie kapacít Ministerstva financií a Finančnej správy, a to v oblastiach medzinárodných daní a miestnych daní, odhaľovania a kontroly neformálnej ekonomiky, fiškálnej decentralizácie a zlepšovania fiškálnej efektívnosti. Aktivity sa začnú realizovať v budúcom roku.

V roku 2020 sa novou partnerskou krajinou programu Verejné financie pre rozvoj stala **Bosna a Hercegovina**. V nasledujúcich troch rokoch bude podporené MF Bosny a Hercegoviny v oblastiach financovania cieľov udržateľného rozvoja a prepojenia rozvojových cieľov s rozpočtom verejnej správy.

Množstvo aktivít bolo v roku 2020 realizovaných v rámci projektu **Transformatívne vládnutie a financovanie II**, implementovaného v partnerstve medzi MF SR a UNDP. Projekt, v roku 2020 realizovaný už v druhej fáze, a podporený sumou 3,7 mil. USD na roky 2018 – 2021, sa zameriava na (i) hľadanie inovatívnych spôsobov zapojenia verejnosti do správy vecí verejných a zefektívnenia služieb verejného sektora využívaním otvorených dát a (ii) pilotovanie projektov alternatívneho financovania rozvojových aktivít. Najvýznamnejším výstupom projektu je vytvorenie *Alternative Finance Lab* (AltFin Lab) v rámci UNDP, ktorému sa podarilo rozbehnúť viacero inovácií v oblasti financovania rozvoja, ako napríklad pilotné projekty crowdfundingu alebo investícií s rozvojovým/ sociálnym dopadom, tzv. development/ social impact bonds. Na zmiernenie dôsledkov pandémie COVID 19 bola v roku 2020 spustená výzva na podporu projektov digitalizácie, inklúzie a zdravia pre menšie firmy, start-upy, akademikov a mimovládne organizácie na západnom Balkáne a vo Východnom partnerstve, BOOST Innovation Challenge. 15 vybraným projektom bol poskytnutý akceleračný program, networking s potenciálnymi donormi, a najlepším aj finančná podpora na realizáciu projektov. V rámci City Experiment Fund bolo finančne, ako aj poradenstvom v oblasti systémového prístupu (systemic portfolio approach) podporených spolu 5 projektov v Srbsku, Moldavsku, Arménsku a Severnom Macedónsku.

V roku 2020 obnovilo MF SR svoj záväzok prispievať k podpore efektívnych daňových systémov prístupom k Deklarácii **Addis Tax Initiative** (ATI) 2025. MF SR je členom ATI od roku 2015. Ide o prestížnu globálnu iniciatívu, ktorej cieľom je podporovať koherenciu daňových politík štátov s cieľmi udržateľného rozvoja a mobilizáciu domácich zdrojov, vrátane budovania efektívnych daňových systémov a boja proti daňovým únikom. Aktuálne prebieha druhá fáza ATI, opierajúca sa o novú víziu a ciele sformulované práve v Deklarácii ATI 2025.

Od roku 2019 je MF SR členom a donorom programu **PEFA** (Public Expenditure and Financial Accountability), ktorý sa zameriava na zlepšovanie riadenia verejných financií prostredníctvom univerzálnej a štandardizovanej hodnotiacej metodiky, ako aj na podporu výskumu a budovania kapacít v rozvojových krajinách. MF SR sa podieľa na financovaní aktivít PEFA cez príspevky do zvereneckého fondu programu vo výške 1,5 mil. USD na

prebiehajúce implementačné obdobie 2019 - 2021 (v dôsledku pandémie predĺžené do roku 2023). V druhom polroku 2020 predsedalo MF SR Riadiacemu výboru PEFA, ako aj ďalším pracovným skupinám programu. Hlavnými výzvami bolo nastavenie stratégie programu na nasledujúce roky, reakcia na nové výzvy v oblasti verejných financií, ktoré priniesla pandémia COVID-19 a pilotné testovanie „klimatického rámca“, ktorý hodnotí pripravenosť systému riadenia verejných financií reagovať na klimatickú zmenu.

V roku 2020 MF SR a **Svetová banka** pokračovali v poskytovaní a promovaní e-learningového programu na zdieľanie slovenskej expertízy a skúseností z reforiem v oblasti riadenia verejných financií. Program je od júla 2018 sprístupnený na bezodplatné samoštúdium na vzdelávacej platforme Svetovej banky *Open Learning Campus* (<https://olc.worldbank.org/>). Kurz slúži ako doplnková aktivita k budovaniu odborných kapacít verejnej správy v partnerských krajinách a posilňuje aspekt zavádzania inovatívnych prístupov do rozvojových aktivít MF SR. Zvyšuje sa tak viditeľnosť a využiteľnosť slovenského know-how v rámci širšej celosvetovej expertnej komunity.

Realizáciu aktivít krátkodobých expertných konzultácií a študijných návštev v roku 2020 významne narušila globálna pandémia COVID-19 a s ňou spojené vládne opatrenia platné na Slovensku aj v partnerských krajinách. Výmena skúseností z riadenia verejných financií s partnerskými krajinami bola preto minimalizovaná na niekoľko aktivít realizovaných na diaľku. Odborné činnosti v medzinárodných inštitúciách a donorských skupinách boli zabezpečené formou online stretnutí. MF SR tiež pokračovalo v implementácii úprav systému RIS.DEV určeného na evidenciu a vykazovanie slovenskej ODA. Výdavky spojené s krátkodobými expertnými aktivitami a administratívnymi nákladmi boli v sume 353,7 tis. eur.

3.3 Ministerstvo vnútra SR

MV SR poskytlo v roku 2020 **ODA v celkovej hodnote 2 565 429,48 eur**, ktorú tvorili členské príspevky do medzinárodných organizácií, príspevky na projekty pre azylantov a na plnenie spoločných úloh v medzinárodných misiách a operáciách civilného krízového manažmentu, ako aj materiálna humanitárna pomoc¹⁶.

MV SR uhradilo v roku 2020 **členský príspevok do Medzinárodnej organizácie pre migráciu (IOM)** v objeme 81 247,39 eur (príspevok hradí Prezídium Policajného zboru) a **členský príspevok do Medzinárodného centra pre rozvoj migračnej politiky (ICMPD)** vo výške 41 201 eur.

Celková výška výdavkov na plnenie úloh vyplývajúcich zo zákona č.480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov – **poskytovanie pomoci žiadateľom o azyl a azylantom v roku 2020 predstavovala 751 183,97 eur**¹⁷. Uvedená suma pozostáva zo:

1. **všeobecných nákladov v celkovej výške 540 381,58 eur**, ktoré zahŕňali:

- a) poskytovanie ubytovania pre žiadateľov počas azylovej procedúry v Slovenskej republike v azylových zariadeniach a údržba zariadení (204 605,46 eur)

¹⁶ Realizovaná v zmysle Mechanizmu poskytovania humanitárnej pomoci SR do zahraničia z schváleného uznesením vlády SR č. 310/2006 z 12.4.2006.

¹⁷ Realizované v zmysle zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

- b) administratívne výdavky pokrývajúce mzdy na zamestnancov, ktorí pri výkone služby pracujú priamo so žiadateľmi o azyl v azylových zariadeniach (335 776,12 eur)
2. **špecifických nákladov** vo výške **192 335,40 eur**. Tieto zahŕňali: stravovanie, vreckové, produkty základnej potreby (napr. hygienické pomôcky); základné výdavky na zdravotnú starostlivosť; náklady na cestovanie pre žiadateľov o azyl za účelom vybavovania azylovej procedúry. Uvedená výška reflektuje náklady len na žiadateľov o azyl, na ktorých je podľa pravidiel OECD možné vykázat ODA.
3. **spolufinancovania projektov pre žiadateľov o azyl zo štátneho rozpočtu na úrovni 25%** vo výške **18 466,99 eur**. Uvedená výška je pomerná časť z celkových prostriedkov vykázaných zo štátneho rozpočtu, ktorá v súlade s pravidlami OECD pre vykazovanie ODA reflektuje oprávnenosť položiek a vymedzený počet žiadateľov o azyl, na ktorý sa dajú uplatniť.

MV SR bolo v roku 2020 aktívne zapojené do plnenia spoločných úloh v medzinárodných misiách a operáciách civilného krízového manažmentu pod vedením EÚ, OSN a OBSE. Celková hodnota ODA vykázané Slovenskou republikou z týchto aktivít bola **988 556,23 eur**.¹⁸

Za rok 2020 poskytla Slovenská republika **materiálnu humanitárnu pomoc** do zahraničia v rámci rozvojovej spolupráce celkom deväťkrát. Pomoc bola poskytnutá týmto krajinám: **Afganistan, Ukrajina** (trikrát), **Keňa, Libanon a Severné Macedónsko**. Materiálna humanitárna pomoc bola dvakrát poskytnutá aj pre utečencov z tretích krajín nachádzajúcich sa na území **Grécka**. Finančné vyjadrenie materiálnej humanitárnej pomoci poskytnutej MV SR v roku 2020 predstavuje **702 791,86 eur**. Zoznam projektov materiálnej humanitárnej pomoci Slovenskej republiky realizovaných v roku 2020 sa nachádza v časti 6.3. Na realizácii materiálnej humanitárnej pomoci sa prostredníctvom koordinácie, presunom finančných prostriedkov, či priamo poskytnutím humanitárneho materiálu podieľali aj ďalšie subjekty, predovšetkým MZVEZ SR, MO SR, MZ SR, Správa štátnych hmotných rezerv SR a Ústredie ekumenickej pastoračnej služby v ozbrojených silách a ozbrojených zboroch SR (ÚEPS OS SR). Na viacerých aktivitách sa prostredníctvom poskytnutia humanitárneho materiálu podieľali aj slovenské mimovládne organizácie¹⁹.

3.4 Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

MŠVVŠ SR v roku 2020 poskytlo **celkovú ODA v objeme 1 381 430,66 eur**. Náklady na štipendiá a príspevky pre študentov z 24 krajín a bežné výdavky vysokým školám súvisiace so vzdelávaním vládnych štipendistov Slovenskej republiky predstavovali 1 355 765,66 eur. Administratívne náklady na rozvojovú agendu boli v roku 2020 vo výške 25 665 eur.

V roku 2020 bolo v rámci podpory bieloruskej občianskej spoločnosti a obetí represii voči

¹⁸ Podrobné informácie sa nachádzajú v Správe o pôsobení Slovenskej republiky v aktivitách medzinárodného krízového manažmentu za rok 2020 schválenej uznesením vlády SR č. 167/2021. (<https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/25805/1>).

¹⁹ Pomoc poskytnutá z prostriedkov mimovládnych organizácií sa nezapočítava do štatistík ODA v zmysle smernice OECD/DAC o pravidlách vykazovania ODA (Converged Statistical Reporting Directives for the Creditor Reporting System (CRS) and the Annual DAC Questionnaire).

režimu poskytnutých aj **20 mimoriadnych štipendií bieloruským študentom** na štúdium na slovenských verejných vysokých školách. Uvedené štipendiá boli v zmysle uznesenia vlády SR č. 538/2020 poskytnuté nad rámec štandardného počtu vládnych štipendií, ktoré sú zahraničným študentom každoročne k dispozícii.

Z dôvodu mimoriadnej situácie spôsobenej **pandémiou ochorenia COVID-19** bolo v roku 2020 nižšie čerpanie štipendií, čo sa prejavilo na celkovej sume poskytnutej na vládne štipendiá. V dôsledku protipandemických opatrení si mnohí študenti zvolili pokračovanie v štúdiu formou online výučby z domovskej krajiny. Novoprijatým študentom vzniknutá situácia neumožnila pricestovať na Slovensko, avšak výučba prebiehala v online forme. Keďže vyplácanie štipendia je viazané na pobyt na Slovensku, študenti v uvedenom období finančnú podporu (štipendium) nepoberali.

3.5 Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

MPRV SR v roku 2020 poskytlo **celkovo na ODA SR sumu 726 191 eur**, pričom jej multilaterálna časť činila 695 868 eur a bilaterálna 30 323 eur. Najväčšiu položku tvoril členský príspevok do Organizácie Spojených národov pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) vo výške 632 359,20 eur (po prepočítaní koeficientom určeným pre FAO na úrovni 83% predstavuje výška oprávnenej ODA 524 858,14 eur). MPRV SR ďalej prispelo do fondu na základe Dohovoru OSN pre boj proti dezertifikácii v krajinách postihnutých vážnym suchom (UNCCD) sumou 11 310 eur. Príspevok MPRV SR do Európskej a stredozemskej organizácie na ochranu rastlín (EPPO) predstavoval 25 470 eur. Do Medzinárodnej asociácie pre skúšanie osív (ISTA) MPRV SR poskytlo 18 128,80 eur a do organizácie Biodiversity International 8 600 eur.

Po zohľadnení koeficientu určeného pre výpočet oprávnenej ODA pri príspevkoch do FAO vo výške 83%, predstavuje **vykázaná ODA SR z prostriedkov MPRV SR 618 689,94 eur**.

V rámci bilaterálnej rozvojovej spolupráce realizovalo MPRV SR prostredníctvom **Národného potravinárskeho a poľnohospodárskeho centra – Výskumného ústavu potravinárskeho (NPPC-VÚP)** pravidelný projekt pod názvom „Odborná a technická podpora krajín strednej a východnej Európy v oblasti potravinových databáz“. Budovaním kvalitných poznatkov v oblasti potravinových databázach a nutričného zloženia potravín sa prispieva k zlepšeniu potravinovej bezpečnosti a výživy, k napĺňaniu priorít FAO v regióne ako aj cieľov udržateľného rozvoja Agendy 2030. Úloha odbornej pomoci mala za cieľ budovanie kapacít, odbornú a technickú podporu vybraných rozvojových krajín. V roku 2020 pokračovala v rámci tejto úlohy spolupráca s **Albánskom a Kirgizskom**. Vo finančnom vyjadrení predstavovala **bilaterálna spolupráca MPRV SR 30 323 eur**.

Vzhľadom na pandémiu COVID-19 boli niektoré aktivity v rámci riešenia tejto úlohy prispôbené vzniknutej situácii, nakoľko plánované školenie v NPPC-VÚP, ako aj účasť na konferenciách a školeniach v zahraničí nebolo možné uskutočniť.

V roku 2020 bola uzavretá zmluva o spolupráci s Agricultural University of Tirana. V rámci tejto zmluvy Albánsko zdokumentovalo výživové údaje 40 albánskych potravín pomocou programu Daris. Zdokumentované údaje boli kontrolované NPPC-VÚP a na základe pripomienok boli opravné albánskou stranou. Po druhej kontrole údajov prebehla agregácia všetkých zozbieraných údajov za roky 2018 aj 2020 a bol vytvorený agregovaný súbor dát o zložení cca 70 albánskych potravín.

V roku 2020 bola uzatvorená zmluva o spolupráci aj s I. Razzakov Kyrgyz State Technical University. Kirgizsko v rámci tejto zmluvy zdokumentovalo výživové údaje 20 kirgizských potravín. Všetky zozbierané údaje boli stanovené analyticky. Po dokumentácii dát nasledovala ich kontrola a agregácia zozbieraných údajov za roky 2019 a 2020. Bol vytvorený agregovaný súbor dát o zložení cca 50 kirgizských potravín, podobne ako v prípade Albánska. NPPC-VÚP zabezpečoval odbornú a technickú pomoc pri plnení týchto zmlúv (najmä poskytnutie programu Daris, kontrolu zdokumentovaných a agregovaných dát podľa medzinárodných štandardov a odborné konzultácie).

3.6 Ministerstvo životného prostredia SR

Bilaterálna rozvojová spolupráca – Projekty financované z dotačnej schémy SAMRS

Situácia spojená s karanténnyimi opatreniami štátov z dôvodu pandémie COVID-19, ktorá nastala v marci roku 2020, skomplikovala riešenie aktivít projektov rezortných organizácií MŽP SR financovaných z dotačnej schémy SAMRS. Zákaz osobných stretnutí a obmedzené medzinárodné cestovanie ovplyvnili realizáciu pracovných a študijných ciest a organizáciu seminárov. Po odsúhlasení zo strany SAMRS boli aktivity spojené s cestovaním presunuté do online priestoru.

Výskumný ústav vodného hospodárstva (VÚVH) participoval v roku 2020 na projekte „**Technická podpora pri implementácii požiadaviek EÚ legislatívy v oblasti analýz vôd a systému manažmentu kvality pre monitoring a hodnotenie stavu povrchových vôd v Moldavsku**“ s celkovým rozpočtom 97 901 eur. Prínosom a udržateľným prvkom realizácie projektu v Moldavsku bola príprava metodiky na monitoring rádioaktivity v povrchových vodách; štandardných operačných procedúr pre monitoring ortuti a jej zlúčenín a pesticídov v povrchových vodách podľa požiadaviek Rámcovej smernice EÚ o vode; ako aj aktualizácie systému riadenia kvality podľa novej normy EN ISO/IEC 17025 Všeobecné požiadavky na kompetentnosť skúšobných a kalibračných laboratórií (ISO/IEC 17025). Tieto dokumenty sú pre organizáciu akou je Štátna hydrometeorologická služba, ktorá je zodpovedná za monitoring vôd v Moldavsku, mimoriadne cenné, nakoľko ju prostredníctvom novej re-akreditácie laboratórií posúvajú smerom k napĺňaniu bodov Asociačnej dohody Moldavska s EÚ.

VÚVH implementoval v roku 2020 projekt „**Podpora štátnych inštitúcií a budovanie kapacít pri implementácii požiadaviek smernice o čistení mestských odpadových vôd (91/271/EHS) v Gruzínsku**“ s celkovým rozpočtom 101 755 eur. Vypracovanie metodík pre určovanie zraniteľných oblastí v povodiach a pre vyčlenenie aglomerácií v povodiach Gruzínska, ich následná aplikácia v pilotnom povodí rieky Alazani a prezentácia subjektom riadenia a personálu sanácie vôd v Gruzínsku predstavuje oproti východiskovému stavu jednoznačný posun v oblasti prípravy dokumentov pre implementáciu legislatívy EÚ v oblasti sanácie mestských odpadových vôd do podmienok Gruzínska. Oba vyššie uvedené projekty boli ukončené.

V roku 2019 bol zahájený projekt VÚVH „**Prenos skúseností pri znižovaní obsahu arzénu v prírodných vodách, pôdach a potravinových produktoch a možnosti jeho odstraňovania z pitných vôd v Gruzínsku**“ s celkovým rozpočtom 96 168 eur, ktorého implementácia pokračovala aj v roku 2020. Hlavným cieľom projektu je analýza stavu znečistenia vybraných vodných útvarov arzénom a návrh technológií a opatrení na znižovanie jeho obsahu tak, aby navrhnuté opatrenia boli uvedené do praxe.

V roku 2020 pokračovala implementácia projektu **Slovenskej agentúry životného prostredia (SAŽP) v Moldavsku „Budovanie inštitucionálnych kapacít na posilnenie efektívneho fungovania manažmentu v odpadovom hospodárstve“** v celkovej výške 155 525 eur. Cieľom projektu je zlepšiť kvalitu života a zdravia obyvateľov Moldavska prostredníctvom efektívneho a udržateľného manažmentu vodných zdrojov, odpadového hospodárstva a ochrany životného prostredia. Projekt zahŕňa dve hlavné aktivity zamerané na (1.) zlepšenie systému nakladania a spracovania odpadu a jeho kontroly; (2.) zvyšovanie environmentálneho povedomia pomocou vzdelávacích programov.

Bilaterálna rozvojová spolupráca - Nástroj na zdieľanie slovenských skúseností

Pandémia COVID-19 mala vplyv v roku 2020 aj na implementáciu rozvojovej spolupráce v oblasti životného prostredia a zmeny klímy prostredníctvom Nástroja na zdieľanie slovenských skúseností SAMRS. Tento bol od marca 2020 pozastavený a väčšina plánovaných študijných návštev a expertných misií bola presunutá na rok 2021 z dôvodu zrušenia zahraničných pracovných ciest a prijímania zahraničných návštev s cieľom zastaviť resp. obmedziť šírenie ochorenia COVID-19.

Vodohospodárska výstavba, štátny podnik (VV š. p.), pokračovala v aktivitách **s Medzinárodným centrom na hodnotenie vôd** (International Water Assessment Centre, IWAC) v Kazachstane v rámci Plánu práce IWAC na obdobie 2019-2021. Vo februári 2020 sa uskutočnila návšteva Medzinárodného fondu pre záchranu Aralského mora v Almaty (IFAS), Medzinárodného školiaceho strediska pre bezpečnosť priehrad (ITC) a Výskumného ústavu vodného hospodárstva (WRI) v Taraze spolu s návštevou dvoch priehrad Ters-Aščibulak a Tasotkel, ktoré ITC navrhlo ako možné lokality pre realizáciu pilotného projektu. Pilotný projekt by sa mal zamerať na štúdium dostupnej dokumentácie, analýzu výsledkov doterajších meraní a pozorovaní na vodnej stavbe Ters-Aščibulak a posúdenie jej bezpečnosti a prevádzkyschopnosti spolu s návrhom opatrení na zvýšenie bezpečnosti, doplnenie merných zariadení a návrhom na automatizáciu meraní a príp. vybudovanie informačného systému.

Projekt v rámci spolupráce siete Eionet

V roku 2020 bol implementovaný projekt SAŽP **„Pokračovanie spolupráce siete Eionet pre spracovávanie správ o stave životného prostredia“** v rámci grantovej schémy Európskej environmentálnej agentúry (EEA) v štátoch Východného partnerstva - **Bielorusko, Gruzínsko, Azerbajdžan, Ukrajina, Arménsko a Moldavsko** vo výške 30 000 eur. Cieľom projektu bolo spracovať základné informácie o životnom prostredí vyššie spomenutých krajín v porovnateľnej štruktúre v definovanom obsahu, ako súhrn existujúcich dát; prezentovať vybrané oblasti životného prostredia príslušnej krajiny textovou i obrazovou formou; zabezpečiť odborné poradenstvo pre jednotlivé krajiny v procese hodnotenia životného prostredia, tvorbu indikátorov a hodnotiacich publikácií.

Multilaterálna rozvojová spolupráca

MŽP SR pravidelne prispieva k multilaterálnej rozvojovej spolupráci úhradou povinných a dobrovoľných príspevkov do medzinárodných organizácií a dohovorov (podrobnejšie v prílohe č. 6.3), ktoré v roku 2020 dosiahli celkovú výšku 635 229,16 eur (z čoho bola v zmysle pravidiel OECD/DAC vykázaná ako ODA suma 528 201,11 eur). Medzi najvýznamnejšie príspevky patrí príspevok do Multilaterálneho fondu Montrealského

protokolu, ktorý slúži na financovanie projektov na vylúčenie látok poškodzujúcich ozónovú vrstvu Zeme v štátoch, ktoré pracujú podľa článku 5.1 protokolu (371 856,67 eur) a príspevok pre Program OSN pre životné prostredie (100 000 eur).

3.7 Ostatné ministerstvá a ústredné orgány štátnej správy

Ministerstvo hospodárstva SR (MH SR) je zapojené do **multilaterálnej rozvojovej** spolupráce formou príspevkov zo štátneho rozpočtu. V roku 2020 prispelo MH SR na ODA SR formou členského príspevku do rozpočtu **Svetovej obchodnej organizácie (WTO)** celkovou sumou **736 656 eur**. Okrem toho MH SR realizuje rozvojovú spoluprácu aj formou aktívneho zapájania sa do rozhodovacích procesov v rámci spoločnej obchodnej politiky EÚ a aktivít v rámci multilaterálnych organizácií a inštitúcií. Konzistentne podporuje spoločnú politiku EÚ pri uzatváraní regionálnych obchodných dohôd a regionálnych zón voľného obchodu s rozvojovými krajinami, ako aj unilaterálne poskytované colných preferencií rozvojovým krajinám prostredníctvom Všeobecného systému colných preferencií (GSP).

Ministerstvo zdravotníctva SR (MZ SR) poskytlo v roku 2020 formou členského príspevku do **Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO)** multilaterálnu ODA v objeme **659 537,52 eur** (pri vykazovaní ODA sa pre WHO uplatňuje koeficient 76%, vykázaná ODA tak predstavuje 501 248,52 eur).

V priebehu roku 2020 sa MZ SR podieľalo aj na realizácii materiálnej humanitárnej pomoci. Aktívnu úlohu zohralo predovšetkým pri zabezpečení zdravotníckeho materiálu a liekov pre **explóziami zasiahnutý Bejrút** (Libanon) v auguste 2020. MZ SR tiež sprostredkovalo poskytnutie infúznej pumpy vo forme daru pre nemocnicu v Jerevane (Arménsko).

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (MPSVR SR) realizovalo ODA v roku 2020 formou členského príspevku do **Medzinárodnej organizácie práce (ILO)** v objeme 564 972 eur (pri vykazovaní ODA sa pre ILO uplatňuje koeficient 60%, vykázaná ODA tak predstavuje 338 983,20 eur).

Úrad jadrového dozoru SR (ÚJD SR) prispel formou riadneho členského príspevku do **Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu (MAAE)** vo výške 530 231,49 eur (uplatňuje sa koeficient 33%, vykázaná ODA predstavuje 174 976,39 eur). Dobrovoľný príspevok ÚJD SR do **Fondu technickej spolupráce MAAE (TCF)** predstavoval v roku 2020 čiastku 129 450 eur.

Ministerstvo dopravy a výstavby SR (MDV SR) poukázalo v roku 2020 členský príspevok do **Medzinárodnej telekomunikačnej únie (ITU)** vo výške 148 598,13 eur (po zohľadnení koeficientu 18% predstavuje vykázaná ODA 26 747,66 eur). MDV SR zároveň v priebehu roku 2020 prispelo do **Svetovej poštovej únie (UPU)** sumou 129 528,82 eur (po zohľadnení koeficientu 16% predstavuje vykázaná ODA 20 724,61 eur).

Ministerstvo kultúry SR (MK SR) bolo v roku 2020 zapojené do multilaterálnej rozvojovej spolupráce, ktorú realizovalo formou úhrady členského príspevku do **Medzinárodného fondu pre kultúrnu diverzitu UNESCO** v objeme **4 500 eur** (po zohľadnení koeficientu 60% predstavuje vykázaná ODA 2 700 eur). Fond je súčasťou UNESCO Dohovoru 2005 o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov, z ktorého sa financujú aktivity a podpora kultúrneho priemyslu v rozvojových krajinách.

Ministerstvo obrany SR (MO SR) prostredníctvom **Ústredia ekumenickej pastoračnej**

služby v OS SR a OZ SR a v spolupráci s ďalšími rezortmi, najmä MV SR, MZVEZ SR poskytlo z programu 05T0B v roku 2020 humanitárnu pomoc Slovenskej republiky do zahraničia v celkovom objeme **58 054,21 eur**. Uvedený finančný objem nezahŕňa materiál - detské oblečenie zo zbierok šatstva v rámci OS SR, ktoré v snahe o budovanie spolupatričnosti medzi ich príslušníkmi poskytujú ako pomoc Slovenskej republiky do krajín, kde je to potrebné. Pomoc bola poskytnutá týmito krajinám: Grécko (pomoc určená pre utečencov), Albánsko, Libanon a Severné Macedónsko. Celkom vyčerpaných rozpočtových prostriedkov na humanitárny materiál z programu 05T0B vo výške **59 997,47 eur**. Humanitárny materiál hygienické balíčky (250 ks) v hodnote 1375 eur a lekárníčky (123 ks) v hodnote 568,26 eur budú použité pre humanitárnu pomoc v roku 2021.

Grécko, marec 2020: Ústredie ekumenickej pastoračnej služby v Ozbroyených silách a ozbrojených zboroch SR prispelo k slovenskej humanitárnej pomoci určenej pre utečencov nachádzajúcich sa v Grécku požadovanými lekárníčkami v hodnote 6 930,00 eur.

Libanon, august 2020: Hlavné mesto Bejrút postihli 4. 8. 2020 ničivé výbuchy dusičnanu amónneho skladovaného v prístave. MV SR v spolupráci s MZVEZ SR, MZ SR, MO SR (v zastúpení Ústredie ekumenickej pastoračnej služby v OS SR a OZ SR) a mimovládny organizáciami pripravilo a 11. 8. 2020 odoslalo zásielku materiálnej humanitárnej pomoci. Zásielka pozostávala z liekov, obväzového materiálu a ďalšieho zdravotníckeho materiálu v celkovej hodnote 48 264,21 eur z prostriedkov programu 05T0B. Prevoz materiálnej humanitárnej pomoci do Bejrútu bol realizovaný za využitia leteckého prostriedku Leteckého útvaru MV SR.

Severné Macedónsko, október 2020: Poskytnutie hygienických balíčkov (100 ks) v hodnote 550 eur v rámci humanitárnej pomoci Slovenskej republiky na zmiernenie následkov súvisiacich s COVID 19.

Albánsko, december 2020: Poskytnutie lekárníčiek (500 ks) v hodnote 2 310 eur v rámci humanitárnej pomoci Slovenskej republiky na zmiernenie následkov zemetrasenia.

Správa štátnych hmotných rezerv SR

Správa štátnych hmotných rezerv SR (SŠHR SR) sa v roku 2020 významne podieľala na poskytovaní **materiálnej humanitárnej pomoci** v rámci podpory partnerským krajinám v boji proti pandémie COVID-19. Hodnota materiálu poskytnutého zo strany SŠHR SR v rámci rozvojovej pomoci SR v roku 2020 predstavovala **295 609,68 eur**. SŠHR SR sa podieľala na humanitárnej pomoci v rámci ODA SR nasledovne: chirurgické rúška a dezinfekčné prostriedky v hodnote 84 840 pre Ukrajinu; respirátory FFP2 KN95 v hodnote 33 400 eur pre Keňu; chirurgické masky, respirátory FFP2 a FFP3 v hodnote 174 890 eur pre Severné Macedónsko; zateplená zimná obuv v hodnote 2 479,68 eur pre deti v škole v Mazar-e-Šarif v Afganistane.

Mimo rámca ODA SR bola z prostriedkov SŠHR SR poskytnutá humanitárna pomoc Taliansku, v čase keď bolo pandemiou COVID-19 najviac postihnutou krajinou na svete. Pomoc Taliansku zahŕňala 300 000 ks chirurgických rúšok a 500 litrov dezinfekčného roztoku v celkovej hodnote 315 900 eur.

4. Prehľad bilaterálnej rozvojovej spolupráce MZVEZ SR / SAMRS v roku 2020

SAMRS je rozpočtovou organizáciou MZVEZ SR. Jej poslaním je zabezpečiť realizáciu ODA SR v súlade s programovými a koncepčnými dokumentami MZVEZ SR a vlády SR, záväznými dokumentami EÚ, dokumentami OSN, OECD, ako aj ostatnými medzinárodnými organizáciami a záväzkami. Realizáciu rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci zabezpečuje poskytovaním dotácií, budovaním kapacít, zdieľaním skúseností, vysielaním dobrovoľníkov a expertov, ako aj podporou podnikateľského prostredia v súlade so Strednodobou stratégiou rozvojovej spolupráce SR na roky 2019 - 2023.

SAMRS realizovala aktivity podľa vládou SR schváleného Zamerania dvojstrannej rozvojovej spolupráce na rok 2020 a indikatívneho rozpočtu. Z nástrojov rozvojovej spolupráce sa využívali dotácie pre slovenské subjekty, finančné príspevky na humanitárnu pomoc alebo spoluprácu poskytovanú zahraničným subjektom a finančné príspevky poskytované zastupiteľskými úradmi Slovenskej republiky (tzv. mikrogranty) na podporu aktivít miestnych organizácií v partnerských krajinách prostredníctvom zastupiteľských úradov Slovenskej republiky v zahraničí. Okrem spolupráce s domácimi a zahraničnými organizáciami, SAMRS financovala aj aktivity na budovanie kapacít, zvyšovanie povedomia verejnosti o rozvojovej spolupráci a odovzdávanie skúseností.

Schválený rozpočet SAMRS na rok 2020 predstavoval sumu **7 047 043 eur**. V priebehu roka bol prostredníctvom rozpočtových opatrení a interných rozpočtových opatrení **upravený na sumu 6 741 369 eur**. K 31.12.2020 bolo celkové **čerpanie rozpočtu SAMRS** vo výške **6 727 850 eur**, čo predstavuje **99,80%** k upravenému rozpočtu. Výdavky na prevádzku SAMRS v roku 2020 predstavujú sumu 664 695,96 eur. Podrobnejší prehľad čerpania rozpočtu SAMRS sa nachádza v nasledujúcich tabuľkách.

Tabuľka č. 8 Prehľad čerpania finančných prostriedkov v roku 2020

Ekonomická klasifikácia	Schválený rozpočet eurách	Upravený rozpočet v eurách	Čerpanie v eur	% podiel k upravenému rozpočtu
610 Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné vyrovnania	358 983	411 983	411 979	100
620 Poistné a príspevok do poisťovní	122 828	149 568	148 987	99,61
630 Tovary a služby	91 712	249 885	249 045	99,66
640 Bežné transfery	6 473 520	5 218 467	5 206 373	99,77
720 Kapitálové transfery	0	711 466	711 466	100
SPOLU	7 047 043	6 741 369	6 727 850	99,80

Zdroj: Výročná správa SAMRS 2020

Tabuľka č. 9 Prehľad výdavkov na aktivity a chod SAMRS v roku 2020

Iné výdavky	Alokácia v eurách	Čerpanie v eurách
Administratívne náklady SAMRS	575 183	664 695,96
Rozvojoví diplomati (KE, MD, GE)	0	234 129
Verejná informovanosť	70 000	69 150,96
Budovanie kapacít SAMRS a aktérov ODA	10 000	6 302,72
Evaluácia projektov	50 000	0,00 ²⁰
Audit projektov	50 000	58 860,58
Spolu	755 183	1 033 139,20

Zdroj: Výročná správa SAMRS 2020

4.1 Dotácie

V priebehu mesiacov január a február 2020 boli zo strany SAMRS zverejnené výzvy na predkladanie žiadostí o dotáciu na humanitárne a rozvojové projekty, vrátane výzvy zameranej na zapájanie podnikateľských subjektov do rozvojovej spolupráce. Oprávnenými žiadateľmi výziev boli subjekty mimovládneho sektora, príspevkové organizácie, rozpočtové organizácie ako aj subjekty podnikateľského sektora.

V súvislosti so vzniknutou výnimočnou situáciou v dôsledku pandémie nového koronavírusu SAMRS rýchlo zareagovala vyhlásením humanitárnej výzvy (20. 4. 2020), zameranej na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v krajinách, ktoré sú súčasťou teritoriálnych priorit uvedených v Strednodobej stratégii rozvojovej spolupráce SR na roky 2019 - 2023. Následne bola 4. 5. 2020 vyhlásená ďalšia výzva so zameraním na ekonomickú odolnosť s prepojením humanitárnych a rozvojových aktivít v súvislosti s negatívnymi ekonomickými dôsledkami spôsobenými pandemiou.

Indikatívna výška dotácie na obe humanitárne výzvy zamerané na COVID-19 bola realokovaná zo zrušenej výzvy, ktorej cieľom bola plánovaná strategická podpora dlhodobých rozvojových intervencií v Kensej republike.

V priebehu roka 2020 vyhlásila SAMRS celkovo 16²¹ výziev na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci. V nasledujúcej tabuľke sa nachádza prehľad všetkých vyhlásených výziev.

Tabuľka č. 9 – Prehľad výziev SAMRS na predloženie žiadostí o dotácie v roku 2020

Číslo výzvy	Názov	Alokácia v eurách	Výška schválených dotácií v eurách
SAMRS/2020/BK/1	Podpora budovania kapacít slovenských rozvojových organizácií	150 000	150 000

20 Náklady na evaluáciu projektov rozvojového vzdelávania realizovaných v roku 2020 boli uhradené až v roku 2021.

21 Z toho jedna výzva SAMRS/2020/ST/KE/1 - Strategická podpora dlhodobých rozvojových intervencií v Kensej republike - bola zrušená rozhodnutím MZVEZ SR zo dňa 3. 4. 2020.

SAMRS/2020/RV/1	Podpora globálneho a rozvojového vzdelávania	100 000	89 593
SAMRS/2020/ZB/1	Podpora odovzdávania skúseností na Západnom Balkáne	400 000	176 624
SAMRS/2020/GE/1	Podpora odovzdávania skúseností v Gruzínsku	500 000	311 314
SAMRS/2020/PPP/1	Podpora nových podnikateľských partnerstiev	500 000	455 498
SAMRS/2020/EK/1	Podpora projektov slovenských organizácií schválených v rámci rozvojových nástrojov Európskej Komisie prostredníctvom poskytnutia spolufinancovania	80 000	15 792,16
SAMRS/2020/AFG/1	Podpora rozvojových intervencií v Afganistane	100 000	99 960
SAMRS/2020/KE/1	Podpora rozvojových intervencií v Kenskej republike	500 000	172 172
SAMRS/2020/MD/1	Podpora rozvojových intervencií v Moldavskej republike	500 000	598 897
SAMRS/2020/SSA/1	Podpora rozvojových intervencií vo východnej subsaharskej Afrike (Burundi, Etiópia, Južný Sudán, Keňa, Rwanda, Tanzánia a Uganda)	500 000	649 725
SAMRS/2020/HUM/1	Zmiernenie negatívnych vplyvov migračnej a utečeneckej krízy spôsobenej vojnovými konfliktami a pretrvávajúcou krízou v regiónoch Stredného a Blízkeho východu; Zmiernenie negatívnych vplyvov humanitárnej krízy v Južnom Sudáne a jej dôsledkov priamo ovplyvňujúc okolité krajiny	1 000 000	1 049 459,45
SAMRS/2020/HUM/2	Zmiernenie negatívnych vplyvov vyvolaných šíriacou sa pandémiou koronavírusu v krajinách, ktoré sú súčasťou teritoriálnych priorít Slovenskej republiky uvedených v Strednodobej stratégii rozvojovej spolupráce SR na roky 2019 – 2023	300 000	298 050,14
SAMRS/2020/HUM/3	Zmiernenie negatívnych vplyvov vyvolaných šíriacou sa pandémiou koronavírusu v krajinách, ktoré sú súčasťou teritoriálnych priorít Slovenskej republiky uvedených v	300 000	200 000

	Strednodobej stratégii rozvojovej spolupráce SR na roky 2019 – 2023		
SAMRS/2020/UA/1	Podpora pri odstraňovaní následkov ozbrojeného konfliktu prostredníctvom podpory ochrany zdravia a bezpečnosti civilného obyvateľstva UA ako predpokladu sociálno-ekonomického rozvoja krajiny	300 000	190 000
SAMRS/2020/D/1	Vysielanie dobrovoľníkov a expertov- dobrovoľníkov do rozvojových krajín	351 860	185 760
Spolu		5 581 860	4 642 844,75

Zdroj: Výročná správa SAMRS 2020

4.1.1 Podpora rozvojových intervencií – Kenská republika

Cieľom výzvy na predkladanie žiadostí o dotáciu v roku 2020 bola podpora udržateľného a spravodlivého sociálno-ekonomického rozvoja Kenskej republiky prostredníctvom intervencií v oblasti vzdelávania, zdravotníctva, potravinovej bezpečnosti a podpory podnikania. Výzva reflektovala nasledujúce sektorové priority:

- 1. kvalitné vzdelávanie** - znížiť úroveň nezamestnanosti mladých zlepšením prístupu ku kvalitnému vzdelávaniu a získavaním praktických zručností;
- 2. dobré zdravie** - zlepšiť zdravotný stav obyvateľov s osobitným dôrazom na deti a matky, sprístupnením kvalitnej zdravotnej a preventívnej starostlivosti.;
- 3. potravinová bezpečnosť a poľnohospodárstvo, infraštruktúra a udržateľné využívanie zdrojov** – posilniť potravinovú bezpečnosť budovaním odolnosti miestnych komunít voči dopadom zmeny klímy v poľnohospodárstve;
- 4. podpora trhového prostredia** - podporiť tvorbu pracovných miest prostredníctvom udržateľného ekonomického rozvoja.

V rámci dotačnej výzvy bol v roku 2020 schválený **jeden projekt** s dotáciou **172 172 eur**.

Projekt „*Podpora a rozvoj detského kardiocentra v Nairobi*“ sa sústreďuje na dlhodobé budovanie vedomostných a praktických kapacít v partnerskej nemocnici Mater Misericordiae Hospital v Keni. Aktivity predstavujúce prenos vedomostí, európskych skúseností a expertízy zo slovenských a českých detských kardiocentier. Aktivity sú realizované kombináciou zmiešaných slovensko-českých misií na pôde nemocnice, stážami kenského personálu na Slovensku, a tréningami za účasti lekárskejších a sesterných, ako aj iných nemocničných expertov. Cieľovou skupinou sú deti s vrodenými srdcovo-cievnyimi chybami, ktoré sa v mnohých prípadoch momentálne nedajú v krajine liečiť. Cieľom tohto projektu je pomôcť pri budovaní kapacít na vytvorenie prvého detského kardiocentra vo východnej Afrike. Projekt bol podporený sumou 172 172 eur, realizátorom je Národný ústav srdcových chorôb.

4.1.2 Podpora rozvojových intervencií – Moldavsko

Slovenská republika podporuje transformačné úsilie Moldavska, jeho ekonomický rast a poskytuje mu pomoc pri implementácii reforiem. Výzva v roku 2020 bola zameraná na podporu udržateľného a spravodlivého sociálno-ekonomického rozvoja Moldavskej republiky

prostredníctvom intervencií v oblasti dobrej správy vecí verejných, infraštruktúry a udržateľného využívania zdrojov a tvorby trhového prostredia. Hlavnými sektorovými prioritami boli:

1. **dobrá správa vecí verejných a budovanie občianskej spoločnosti** – zdieľaním reformných skúseností Slovenskej republiky podporiť budovanie stabilného a demokratického Moldavska s efektívne fungujúcou štátnou správou, samosprávou a silnou občianskou spoločnosťou;
2. **infraštruktúra a udržateľné využívanie prírodných zdrojov** – zlepšiť kvalitu života a zdravia obyvateľov Moldavska prostredníctvom efektívneho a udržateľného manažmentu vodných zdrojov, odpadového hospodárstva a ochrany životného prostredia;
3. **podpora tvorby trhového prostredia** - zlepšiť výkonnosť podnikateľského sektora prostredníctvom podpory zavádzania inovácií v mikro-, malých a stredných podnikoch a udržateľnej zamestnanosti.

V roku 2020 boli v rámci výzvy na predkladanie žiadostí na poskytnutie dotácie schválené **štyri projekty** v celkovej výške **598 897 eur**.

Cieľom projektu „*Agropotravinársky inkubátor ako katalyzátor podnikateľských inovácií v regiónoch Moldavska*“ je podpora ekonomického rastu Moldavska prostredníctvom zlepšenia podmienok pre rozvoj inovatívnych mikro a malých agro-potravinárskych podnikov. Tento cieľ bude dosiahnutý vybudovaním podnikateľského inkubátora pre agropotravinársku výrobu so zriadením certifikovanej zdieľanej kuchyne pre výrobu agropotravinárskych produktov, budovaním kapacít agropotravinárskych start-upov v oblasti rozvoja podnikania a vo výrobe inovatívnych agropotravinárskych produktov, a podporou ich predaja. Realizátorom je Slovenské centrum pre komunikáciu a rozvoj, výška dotácie je 199 107 eur.

Hlavným cieľom projektu „*Aktivizácia mládeže a zodpovedné občianstvo AMOG 21*“ je prispieť k lepšiemu fungovaniu občianskej spoločnosti a jej lepšiemu zapojeniu do tvorby politik na miestnej a regionálnej úrovni spolu s predstaviteľmi miestnej vlády. Projekt sa zameriava na budovanie kapacít zodpovedného občianstva mladých lídrov prostredníctvom neformálneho vzdelávacieho programu Southern Youth Leadership Program SYLP v komunitách autonómneho regiónu Gagauzsko, ale aj priľahlých okresoch Taraclia, Besarabeasca a Cahul. Projekt s dotáciou 99 840 eur realizuje Výskumné centrum Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku.

Projekt „*Kvalitná pracovná sila pre IT sektor v Moldavsku: digitálne vzdelávanie mladých žien a vytvorenie Akadémie kybernetickej bezpečnosti*“ umožnil pokračovanie úspešného programu GirlsGoIT, ktorý od roku 2015 motivuje dievčatá a mladé ženy, aby si zvolili vzdelávanie v oblasti informačných technológií. Program GirlsGoIT bude navyše podporený vybudovaním technického zázemia v podobe nového IT labu na Fakulte počítačov, informatiky a mikroelektroniky Moldavskej technickej univerzity (FCIM TUM). Nový lab zároveň zastreší tzv. Akadémiu kybernetickej bezpečnosti, ktorá bude vytvorená v spolupráci so slovenskou spoločnosťou ESET. Realizátorom projektu je Európska migračná agentúra a schválená dotácia je 100 000 eur.

Hlavným cieľom projektu „*Pitná voda v Ialoveni: Zlepšenie kvality života prostredníctvom zlepšeného prístupu k pitnej vode a zvýšeného povedomia o hospodárení s vodou*“ je pripojenie približne 700 domácností na centrálnu zásobovanie pitnou vodou. Projekt sa zároveň zameriava na prácu s verejnosťou v meste Ialoveni a bezprostrednom okolí a zvyšovanie povedomia o hospodárení s vodou a zodpovednom prístupe k životnému prostrediu. Realizátorom je Rozvojová agentúra Senec-Pezinok a schválená dotácia predstavuje 199 950 eur.

4.1.3 Podpora rozvojových intervencií – západný Balkán

Cieľom výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie v roku 2020 bola podpora demokratizačného a reformného procesu formou zdieľania transformačných skúseností Slovenskej republiky v relevantných oblastiach, podpora kvality života a zdravia obyvateľov a výkonnosť podnikateľského sektora. Výzva bola teritoriálne zameraná na krajiny západného Balkánu, konkrétne Albánsko, Bosna a Hercegovina, Čierna Hora, Kosovo²², Severné Macedónsko a Srbsko. Výzva bola zameraná na tri sektory:

1. **podpora dobrej správy vecí verejných a budovanie občianskej spoločnosti** – zdieľaním reformných skúseností Slovenskej republiky podporiť efektívne fungujúcu štátnu správu, samosprávu a silnú občiansku spoločnosť;
2. **infraštruktúra a udržateľné využívanie zdrojov** - zlepšiť kvalitu života a zdravia obyvateľov prostredníctvom udržateľného rozvoja infraštruktúry, udržateľného využívania zdrojov a ochrany životného prostredia;
3. **podpora tvorby trhového prostredia** - zlepšiť výkonnosť podnikateľského sektora prostredníctvom podpory zavádzania inovácií v mikro-, malých a stredných podnikoch a podpory udržateľnej zamestnanosti.

V rámci výzvy boli udelené **dve dotácie** v celkovej výške **176 624 eur**.

Hlavným cieľom projektu „*Bridge2EU - Podpora internacionalizácie a rastu albánskych startupov a MSP prostredníctvom soft-landing programov*“, je zvýšenie potenciálu pre internacionalizáciu a rast mladých albánskych technologických firiem a startupov aj za hranicami regiónu prostredníctvom soft-landing programu. Realizované budú dve kolá soft-landing programu, každé určené pre 6 startupov a 12 účastníkov. Hlavnou cieľovou skupinou sú v prvom rade konkurencieschopné albánske startupy, no z programu budú výrazne benefitovať aj albánski manažéri programu, ktorí získajú know-how v problematike internacionalizácie startupov. Vďaka tomu budú môcť sami realizovať podobné programy aj v budúcnosti. Realizátorom je Slovenská organizácia pre výskumné a vývojové aktivity a schválená dotácia predstavuje 97 844 eur.

Projekt „*Inštalácia analytických metód pre stanovenie organických znečisťujúcich zlučenín vyžadovaných podľa rámcovej smernice o vodách 2013/39/EÚ v Centre pre ekotoxikologický výskum v Podgorici*“ je zameraný na zavedenie analytických metód používaných na stanovenie prioritných organických zlučenín uvedených v Rámcovej smernici o vode (2013/39/EÚ) v povrchových vodách v organizácii poverenej monitoringom organických zlučenín v životnom prostredí Čiernej Hory - Centrum pre ekotoxikologický výskum v Podgorici. Zavedené analytické metódy budú plne kompatibilné s požiadavkami na technické špecifikácie pre chemické analýzy a monitoring statusu vôd uplatňovaných v členských krajinách EÚ (2009/90/ES). Realizátorom projektu so schválenou dotáciou 78 780 eur je Slovenská technická univerzita v Bratislave.

4.1.4 Podpora rozvojových intervencií – Gruzínsko

V roku 2020 bola po prvý krát vyhlásená samostatná výzva pre Gruzínsko, potom čo sa v zmysle Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce SR na roky 2019-2023 stalo jednou z troch programových krajín SlovakAid. Cieľom výzvy bola podpora demokratizačného a reformného procesu formou zdieľania transformačných skúseností Slovenskej republiky v relevantných oblastiach, podpora kvality života a zdravia obyvateľov a výkonnosť

22 V súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244/99 a so stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova.

podnikateľského sektora. Výzva bola zameraná na tri sektory:

1. **podpora dobrej správy vecí verejných a budovanie občianskej spoločnosti** – zdieľaním reformných skúseností Slovenskej republiky podporiť efektívne fungujúcu štátnu správu, samosprávu a silnú občiansku spoločnosť;
2. **infraštruktúra a udržateľné využívanie prírodných zdrojov** - zlepšiť kvalitu života a zdravia obyvateľov prostredníctvom udržateľného rozvoja infraštruktúry, udržateľného využívania zdrojov a ochrany životného prostredia;
3. **podpora tvorby trhového prostredia** - zlepšiť výkonnosť podnikateľského sektora prostredníctvom podpory zavádzania inovácií v mikro, malých a stredných podnikoch a podpory udržateľnej zamestnanosti.

V rámci výzvy boli udelené **tri dotácie** v celkovej výške **311 314 eur**.

Projekt „*Národný konvent o EÚ v Gruzínsku*“ sa zameriava na funkčnosť a udržateľnosť platformy na inštitucionalizovanú verejnú diskusiu o otázkach európskej integrácie na báze partnerstva vládnych, mimovládnych, podnikateľských a záujmových inštitúcií, ako aj na posilnenie kapacít Gruzínska na rokovania o vstupe do EÚ. Cieľom projektu je pokračovať v zapájaní širšej odbornej verejnosti zo všetkých segmentov spoločnosti do tvorby národných pozícií v agende európskej integrácie, transfer slovenského know-how z politickej, ekonomickej a spoločenskej transformácie, ako aj udržanie interaktívneho informačného zdroja o európskej integrácii. Realizátorom projektu je Výskumné centrum Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku, schválená dotácia predstavuje 99 982 eur.

Projekt „*Podpora ekologických akcií v obci Oni prostredníctvom rozvoja infraštruktúry odpadového hospodárstva*“ pomáha odľahlým horským obciam v Gruzínsku rozvíjať svoju infraštruktúru odpadového hospodárstva v súlade s miestnym plánom odpadového hospodárstva a ďalšími vnútroštátnymi právnymi požiadavkami. Na základe zdieľania slovenských skúseností a know-how je podporená príprava a realizácia modelu separácie a recyklácie tuhého odpadu pre obec Oni a okolité dediny, ktoré sa nachádzajú v regióne Racha-Lechkhumi-Kvemo Svaneti. Realizátorom je SOSNA a dotácia bola schválená vo výške 160 501 eur.

Hlavným cieľom projektu „*Slovensko a Gruzínsko v boji proti dezinformáciám-posilnenie občianskej spoločnosti a rozvoj kapacít štátnej správy, miestnej a regionálnej samosprávy*“ je posilnenie demokracie a dôvery obyvateľov Gruzínska vo verejnú správu prostredníctvom efektívneho boja proti dezinformáciám s uplatnením transformačných skúseností Slovenskej republiky. Zameriava sa na rozvoj zručností a vedomostí mladých profesionálov, ktorí majú perspektívu neskoršieho uplatnenia sa vo verejnej správe. Zároveň podporuje zvyšovanie informovanosti širokej verejnosti o dezinformačných kampaniach so špecifickým zameraním sa na volebné procesy. Realizátorom je Slovenský inštitút pre bezpečnostnú politiku a dotácie je 50 831 eur.

4.1.5 Podpora rozvojových intervencií - Východná subsaharská Afrika

Rozvojové intervencie Slovenskej republiky sú v regióne východnej subsaharskej Afriky v roku 2020 zacielené na zvyšovanie životného štandardu obyvateľov a podpora sociálno-ekonomického rozvoja v regióne s dopadom na riešenie príčin migrácie. Teritoriálny rozsah výzvy zahŕňa nasledujúce krajiny: Burundi, Etiópia, Južný Sudán, Keňa, Rwanda, Tanzánia a Uganda. Výzva reflektovala nasledujúce sektorové priority:

1. **potravinová bezpečnosť a poľnohospodárstvo, infraštruktúra a udržateľné**

využívanie zdrojov – posilniť potravinovú bezpečnosť budovaním odolnosti miestnych komunít voči dopadom zmeny klímy v poľnohospodárstve;

2. **podpora trhového prostredia** - podporiť tvorbu pracovných miest prostredníctvom udržateľného ekonomického rozvoja.

V rámci výzvy boli udelené **tri dotácie** v celkovej výške **649 725 eur**.

Cieľom projektu „*Farmárska príležitosť pre Ugandu a Rwandu (FOUR)*“ je posilniť potravinovú sebestačnosť miestnych komunít a utečencov podporou poľnohospodárskej produkcie drobných farmárov v Ugande a Rwande prostredníctvom vybudovania EKO-BIO fariem na pestovanie sadeníc, ich distribúcie, tréningu lokálnych farmárov a novousadlíkov v oblasti pestovania, kurzy varenia a zdravej výživy. V Ugande žijú utečenci z Konga a Južného Sudánu, ktorí dostali od vlády pôdu, na vlastné bývanie a pestovanie potravín a vlastnú obživu. Projekt má priamy dopad na riešenie migrácie. Utečenci ktorí sa stanú sebestačnými sa menia na novousadlíkov, ktorí nemajú tendenciu opúšťať región alebo krajinu, či kontinent. Projekt s dotáciou 250 tis. eur realizuje ADRA - Adventistická agentúra pre pomoc a rozvoj.

Hlavným cieľom projektu „*Podpora samostatnej zárobkovej činnosti v poľnohospodárstve cez budovanie praktických zručností*“ je prispieť k vyšším príjmom malých farmárov z poľnohospodárskej činnosti. Projekt je realizovaný v krajoch Iringa a Njombe v Tanzánii, ktoré vykazujú vysoké percento malých farmárov s nízkymi príjmami a kde sú vhodné klimatické podmienky na rast jabloní. Špecifickým cieľom projektu je zabezpečiť a zvýšiť udržateľný príjem pre farmárov pestovaním jabĺk a zároveň posilniť ich potravinovú bezpečnosť. Realizátorom projektu je SAVIO a výška schválenej dotácie je 199 965 eur.

Hlavným cieľom projektu „*Vybudovanie udržateľného sociálneho podniku, ktorý zabezpečuje školenie, zamestnanie a podporu integrácie mladých ľudí na trhu práce v Etiópii*“ je zvyšovanie životného štandardu obyvateľov mesta Bishoftu. Aktivita sú zamerané na podporu sociálneho podnikania lokálneho partnera s cieľom vybudovania stabilného udržateľného podniku - krajčírskych dielne, ktorá generuje príjmy pre sociálne aktivity partnera, a ktorá vytvorí nové pracovné miesta pre mladých ľudí a poskytuje im školenia a podporu integrácie na trhu práce, a to zvyšovaním ich odborných ako aj mäkkých zručností. Realizátorom je Nadácia Integra a výška dotácie je 199 760 eur.

4.1.6 Zmiernenie negatívnych vplyvov migračnej a utečeneckej krízy spôsobenej vojnovými konfliktami a pretrvávajúcou krízou v regiónoch Stredného a Blízkeho východu; Zmiernenie negatívnych vplyvov humanitárnej krízy v Južnom Sudáne a jej dôsledkov priamo ovplyvňujúc okolité krajiny

Cieľom výzvy bola podpora humanitárnych aktivít reagujúc na dôsledky ozbrojených konfliktov a riešenie príčin vzniku migrácie prostredníctvom zlepšovania životných podmienok obyvateľov, ako aj zlepšením perspektív na uplatnenie sa v ich domovských komunitách. Osobitná pozornosť je venovaná zlepšovaniu životných podmienok utečencov a vnútorne vysídlených osôb, nepriaznivej ekonomickej situácii trpiacich jednotlivcov, ako aj vytváraniu predpokladov na ich návrat, pokiaľ to situácia v domovskej krajine alebo mieste pôvodného bydliska umožňuje. Výzva sa zameriavala na nasledovné sektory:

1. **Kvalitné vzdelávanie** - zabezpečiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu pre všetkých, s dôrazom na tvorbu zručností pre trh práce;
2. **Dobré zdravie** - zlepšiť dostupnosť a kvalitu zdravotnej starostlivosti;
3. **Potravinová bezpečnosť a poľnohospodárstvo, infraštruktúra a udržateľné využívanie zdrojov (špecifický pre Južný Sudán)** - posilniť potravinovú bezpečnosť

- budovaním odolnosti miestnych komunít voči dopadom zmeny klímy v poľnohospodárstve a ochrane a podpore udržateľného využívania prírodných zdrojov;
4. **Infraštruktúra a udržateľné využívanie zdrojov** - zvýšiť kvalitu a dostupnosť udržateľnej infraštruktúry (voda a sanitácia, energetika);
 5. **Podpora tvorby trhového prostredia** - podporiť rozvoj podnikateľského prostredia so zameraním na tvorbu pracovných miest.

V rámci výzvy bolo podporených **päť projektov** s celkovou výškou dotácie **1 049 459,45 eur**.

Humanitárny projekt „*Zabezpečenie pitnej vody v obciach Šekhka a Hasan Ava*“ v Iraku je zameraný na zabezpečenie dostatočného množstva pitnej vody, ktoré pokryje potreby miestnych obyvateľov ako aj komunít vnútorne presídlených osôb, ktoré do obcí prišli v auguste 2014 z dôvodu ozbrojeného konfliktu rozpútaného islamistami Da'esh. Projekt je zameraný na výstavbu studní a zabezpečenie potrebného materiálno-technologického vybavenia, ktoré dodajú do obecných vodovodov dostatočné množstvo pitnej vody, ktorá bude k dispozícii pre miestne komunity s celkovým počtom približne 6 500 obyvateľov. Realizátorom projektu s dotáciou 200 tis. eur je Slovenská katolícka charita.

Projekt „*Zdravotná starostlivosť pre utečencov z tábora Dbayeh v Bejrúte*“ sa zameriava na zlepšenie zdravotného stavu utečencov najmä zo Sýrie a Iraku v Libanone. Cieľom je pokles chorobnosti a úmrtnosti utečencov. Projekt je zameraný na 22 000 obyvateľov utečeneckého tábora Dbayeh v Bejrúte, ktorí nemajú prístup ku zdravotnej starostlivosti. Implementáciou projektu sa zvýši kapacita kliniky v tábore, na ktorej vzniku sa realizátor podieľal v spolupráci s lokálnym partnerom z vlastných zdrojov. Realizátorom je Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety a výška schválenej dotácie je 199 999,45 eur.

Projekt „*Zlepšenie dostupnosti a kvality pôrodnej starostlivosti pre matku a dieťa, Agangrial*“ sa zameriava na zlepšenie zdravotného stavu najmä vnútorných presídlencov v Južnom Sudáne. Projekt vytvára podmienky pre poskytovanie kvalitnej pôrodnej a novorodeneckej starostlivosti ako reakcia na aktuálnu situáciu v krajine. Projekt je zameraný na 90 000 obyvateľov v regióne Agangrial, z ktorých značná časť sú vnútorní presídlenci v dôsledku medzikmeňových konfliktov. Obyvatelia nemajú dostatočný prístup pôrodnicej a novorodeneckej starostlivosti, ktorá sa vďaka implementácii projektu značne zlepší. Zvýši sa aj povedomie populácie v oblasti šírenia infekcií a ich predchádzaniu a zlepši sa personálna kapacita lokálnych pracovníkov v pôrodnictve. Realizátorom je Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety a výška schválenej dotácie je 199 999 eur.

„*Zmiernenie negatívnych vplyvov migračnej a utečeneckej krízy, spôsobenej vojnovými konfliktami a pretrvávajúcou krízou v regióne Iraku a Sýrie*“ je pokračovaním úspešne implementovaného projektu v oblasti urgentnej zdravotnej starostlivosti. Dôraz je kladený na budovanie miestnych zdravotníckych kapacít, výmenu skúseností medzi expertami a budovanie zdravotníckeho školiaceho strediska v spolupráci s lokálnymi partnermi. Cieľom je výcvik zdravotníckeho personálu a vybudovanie školiaceho strediska ktoré sa bude podieľať na vzdelávaní budúcich profesionálov v oblasti zdravotníctva. Realizátorom projektu je Akadémia urgentnej medicíny a schválená dotácia predstavuje 249 900 eur.

Projekt „*Zníženie úmrtnosti ohrozených skupín obyvateľstva v Južnom Sudáne*“ podporuje opatrenia zamerané na prevenciu úmrtnosti a zníženie chorobnosti vnútorne vysídlených osôb a hostujúcej komunity Južného Sudánu zlepšením prístupu ku kvalitnej primárnej zdravotnej starostlivosti a liekom. Realizáciou projektu bude zabezpečený trvalý prísun liekov a materiálu

pre zdravotnícke zariadenia, zvýšenie kapacity lokálneho zdravotníckeho personálu náborom a zvyšovaním odbornosti, podpora prevádzok zdravotníckych zariadení a budovanie odolnejších komunít v oblastiach Renk a Leer. Realizátorom projektu je Nadácia Integra a schválená dotácia je 199 561 eur.

4.1.7 Podpora rozvojových intervencií v Afganistane

V zmysle Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky na roky 2019-2023 je podpora rozvojových intervencií v Afganistane obmedzená iba na sektor vzdelávania. Cieľom výzvy tak bola podpora kvality vzdelávania s dôrazom na vyššie a odborné vzdelávanie v Afganistane.

Podporený bol **jeden projekt** s dotáciou **99 960 eur**. Realizátorom projektu „*Podpora udržateľnosti projektov SlovakAid, realizovaných vo vysokoškolskom sektore Afganistanu*“ je Slovenská technická univerzita v Bratislave. Projekt sa zameriava na zlepšenie vedomostí a schopností mladých vysokoškolských učiteľov, cez štandardizáciu vedecko-výskumnej činnosti na univerzitách ako významného nástroja zlepšenia kvality vzdelávania a cez zlepšenia technickej vybavenosti a výškolenia učiteľov. Projekt má za cieľ podporiť aj trvalú udržateľnosť už implementovaných projektov v sektore vysokého školstva Afganistanu prostredníctvom technickej revízie piatich laboratórií.

4.1.8 Podpora pri odstraňovaní následkov ozbrojeného konfliktu na Ukrajine

Výzva bola zameraná na podporu pri odstraňovaní následkov ozbrojeného konfliktu prostredníctvom podpory ochrany zdravia a bezpečnosti civilného obyvateľstva Ukrajiny ako predpokladu sociálno-ekonomického rozvoja krajiny. Oprávnené boli aktivity v rámci sektora dobré zdravie:

1. **Dobré zdravie** - odstraňovanie následkov ozbrojeného konfliktu prostredníctvom podpory ochrany zdravia a bezpečnosti civilného obyvateľstva Ukrajiny ako predpokladu sociálno-ekonomického rozvoja krajiny.

Podporené boli **dva projekty** s dotáciou v celkovej výške **190 000 eur**.

Cieľom projektu „*Materiálna a psychosociálna podpora pre vnútorne vysídlené osoby v regióne Dnipro*“ je poskytnúť 600 rodinám vnútorne vysídlených osôb humanitárnu pomoc prostredníctvom distribúcie poukážok na lieky, hygienické potreby, potraviny a ponúknuť im psychologickú pomoc zameranú na posilnenie porozumenia v komunite, budovanie mieru, riešenie konfliktov a využívanie pozitívnych stratégií zvládania stresu. Hlavnou cieľovou skupinou sú zraniteľné rodiny vnútorne vysídlených osôb s ťažko chorými rodinnými príslušníkmi alebo rodiny s nízkym príjmom, ktoré nepokrývajú základné potreby, osamelé matky a rodiny, ktoré sa starajú o deti. Realizátorom projektu je Slovenská katolícka charita a výška schválenej dotácie predstavuje 90 tis. eur.

Cieľom projektu „*Zlepšenie odolnosti a životných podmienok ľudí zasiahnutých konfliktom na východe Ukrajiny prostredníctvom materiálnej a psychosociálnej podpory*“ je riešiť problémy ľudí žijúcich na východe Ukrajiny v Bakhmutskom a Avdiivskom regióne v oblasti Donecku. Projekt zabezpečí rekonštrukciu piatich a vybavenie 15 sociálnych centier zameraných na podporu detí a obyvateľom regiónu bude poskytnutá pomoc pri riešení ich psychosociálnych problémov, napríklad s pracovným a rodinným životom. Podporí sa tým odstraňovanie

následkov dlhodobého ozbrojeného konfliktu a tým prispeje k vytvoreniu lepších predpokladov na sociálno-ekonomický rozvoj Ukrajiny. Realizátorom projektu so schválenou dotáciou 100 tis. eur je Človek v ohrození.

4.1.9 Zmiernenie negatívnych vplyvov vyvolaných šíriacou sa pandémiou koronavírusu (č. 1)

V reakcii na šíriacu sa pandémiu ochorenia COVID-19 vyhlásila SAMRS **dve výzvy zamerané na zmiernenie negatívnych vplyvov vyvolaných šíriacou sa pandémiou koronavírusu** v krajinách, ktoré sú súčasťou teritoriálnych priorít Slovenskej republiky uvedených v Strednodobej stratégii rozvojovej spolupráce SR na roky 2019 – 2023.

Cieľom prvej výzvy bola podpora humanitárnych aktivít reagujúc na dôsledky šíriacej sa pandémie koronavírusu so zameraním na oblasť zdravotnej starostlivosti v programových a partnerských krajinách, a to najmä prostredníctvom:

posilnenia miestnych zdravotníckych kapacít/zariadení, zaistenia a distribúcie relevantného zdravotníckeho materiálu a ochranných pomôcok pre miestny zdravotnícky personál a civilné obyvateľstvo, vývoja diagnostických a terapeutických zariadení, koordinácie lokálnych zdravotníckych tímov, zdravotného personálu a komunitných zdravotných pracovníkov pri určovaní prípadov nákazy, zvyšovania povedomia o hygiene a prevencii pred nákazou medzi civilným obyvateľstvom, najmä najzraniteľnejšími skupinami obyvateľstva, ako sú napríklad utečenci a vnútorne vysídlené osoby.

Podporené boli **tri projekty** s celkovou výškou schválenej dotácie **298 050,14 eur**.

Projekt „*Hygiena, prevencia a zdravotná starostlivosť pre ľudí bez domova v Belehrade počas COVID-19*“ je zameraný na 10 tis. najzraniteľnejších spomedzi odhadovaných 15 tis. ľudí bez domova v Belehrade. Tento projekt umožňuje použitie inovatívnych služieb na udržanie hygieny (mobilné sprchy/toalety, Drumodom), spojené s distribúciou základných hygienických balíčkov. Poskytované sú tiež terénne zdravotné služby - preventívne a kuratívne s ohľadom na COVID-19 – predovšetkým s odporúčaním, doprovodom a asistenciou pre prístup do štátneho zdravotného systému. Realizátorom je ADRA - Adventistická agentúra pre pomoc a rozvoj a schválená dotácia predstavuje 99 999,97 eur.

Projektu „*Zlepšenie pripravenosti a schopnosti zmierňovať dopady COVID-19 v okolí zdravotníckeho centra v Alitene v okrese Irob*“ je realizovaný v etiópskom regióne Tigray. Zameriava sa na zabezpečenie kontinuálneho poskytovania základnej zdravotnej starostlivosti pre najzraniteľnejšie skupiny obyvateľstva v prípade dramatického nárastu pacientov nakazených COVID-19. Realizácia projektu umožňuje cieľovej skupine 7 500 obyvateľov v okolí Aliteny prístup k neodkladnej starostlivosti v súvislosti s ochorením COVID-19 a najzraniteľnejšej skupine obyvateľstva nepretržitý prístup k základnej starostlivosti v zdravotníckom stredisku. Realizátorom je eRko - Hnutie kresťanských spoločenstiev detí a schválená dotácia predstavuje 98 059,17 eur.

Projekt „*Zlepšenie kvality zdravotnej a preventívnej starostlivosti voči Covid-19 v zdravotníckych zariadeniach a domovoch pre seniorov v konfliktných zónach na východe Ukrajiny pomocou posilnenia vybavenosti - prístupu k vode, hygiene, dezinfekcii, sanitácii (WASH), k informáciám a k ochranným pomôckam*“, je zameraný na zlepšenie kvality zdravotnej a preventívnej starostlivosti proti Covid-19 v konfliktných zónach Doneckej a Luhanskej oblasti na východnej Ukrajine. V kľúčových zdravotníckych zariadeniach a

domovoch pre seniorov sa projekt zameriava na posilnenie kapacity ich vybavenia a prístupu k vode, hygiene, dezinfekcii, hygiene (WASH), ako aj k ochranným zariadeniam. Realizátorom projektu je Človek v ohrození a schválená dotácia je 99 991 eur.

4.1.10 Zmiernenie negatívnych vplyvov vyvolaných šíriacou sa pandémiou koronavírusu (č. 2)

Cieľom **druhej výzvy reagujúcej na pandémiu ochorenia COVID-19** bola podpora humanitárnych aktivít zmiernujúcich dôsledky šíriacej sa pandémie koronavírusu so zameraním na **ekonomickú odolnosť a prepojenie humanitárnych a rozvojových aktivít** v programových a partnerských krajinách. Podporované boli najmä aktivity zamerané na: posilnenie miestnych kapacít pre zvyšovanie ekonomickej odolnosti, zaistenia produkcie potravín a ich distribúcie; udržanie a zvyšovanie zamestnanosti; preškoľovanie ľudí, ktorí kvôli kríze prišli o prácu a dlhodobo nezamestnaných; zvyšovanie zručností a prevenciu pred druhotnými negatívnymi následkami pandémie medzi civilným obyvateľstvom, najmä medzi najzraniteľnejšími skupinami obyvateľstva.

Podporené boli **dva projekty** s celkovou výškou schválenej dotácie **200 000 eur**.

Hlavným cieľom projektu *„Podpora potravinovej sebestačnosti a zamestnanosti v oblasti Machakos so zameraním na zmiernenie negatívnych vplyvov Covid 19“* je zlepšenie ekonomickej odolnosti a potravinovej sebestačnosti obyvateľov v kenskom regióne Machakos. Projekt vychádza zo žiadosti lokálnej komunity o ekonomickú pomoc a zameriava sa na vytvorenie podmienok na podporu pracovných miest v poľnohospodárstve a produkciu rastlinných produktov ako reakcia na aktuálne potreby v krajine. Cieľovou skupinou sú najmä farmári, rodiny a nezamestnaní, ktorí sú existenčne ohrození, alebo aktuálne nemajú žiadny prístup k pestovaniu poľnohospodárskych plodín. Projekt s dotáciou 100 tis. eur realizuje Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety.

Projektu *„Zmierňovanie negatívnych ekonomických dopadov pandémie COVID-19 na populáciu gruzínskeho horského regiónu Racha“* sa zameriava na materiálnu a technickú podporu pre malé a stredné podniky a sociálne zraniteľné rodiny. Vďaka podpore môžu príjemcovia zachovať, oživiť alebo diverzifikovať svoje hospodárske aktivity. Projekt bol vypracovaný na základe priorít rozvojovej stratégie regiónu Racha-Lechkhumi a Dolná Svanetia. Realizátorom projektu je SOSNA a výška schválenej dotácie je 100 tis. eur.

4.1.11 Projekty globálneho a rozvojového vzdelávania

Prostredníctvom podpory projektov globálneho a rozvojového vzdelávania sa MZVEZ SR usiluje o dlhodobé zvyšovanie povedomia laickej i odbornej verejnosti, médií a iných relevantných aktérov o dôležitosti a zmysluplnosti poskytovania rozvojovej spolupráce. Projekty globálneho a rozvojového vzdelávania sa orientujú na posilňovanie integrácie rozvojovej problematiky do učebných plánov a osnov na slovenských školách. Slovenské organizácie i akademický sektor v spolupráci s rôznymi partnermi realizujú projekty zamerané na rozvojové vzdelávanie, vzdelávanie o ľudských právach, o udržateľnom rozvoji, o mieri a prevencii konfliktov, či interkultúrne a multikultúrne vzdelávanie.

V roku 2020 boli v rámci výzvy na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty globálneho a rozvojového vzdelávania (ďalej len „GRV“) podporené **tri projekty** s celkovou dotáciou **89 593 eur**.

Projekt „*Edugame Migration*“ je orientovaný na systematické zvyšovanie povedomia o fenoméne migrácie v kontexte rozvojovej pomoci. Riešenie sa zameriava na ukotvenie danej problematiky vo vzdelávacom systéme na Slovensku cez výrobu edukačnej hry na tému migrácie. Na prácu s hrou bude vytrénovaných 40 učiteľov druhého stupňa základných škôl a stredných škôl. Súčasťou projektu je aj komunikačná kampaň, pre cieľovú skupinu mladých ľudí (16-35 rokov), na zvyšovanie verejného povedomia o rozvojovej spolupráci Slovenskej republiky v kontexte globálnych výziev. Realizátorom projektu je Butterfly Effect o.z. a schválená dotácia je 29 618 eur.

Projekt „Globálny pohľad na svet“ je zameraný na zvýšenie povedomia verejnosti o rozvojovej spolupráci, o GRV a zlepšenie schopnosti identifikovať príčiny a následky chudoby, nerovnosti, neprávosti a klimatických zmien. Projekt využíva tri nástroje: 1. Novovytvorený dokumentárny film, ktorý zachytáva životy troch detí v troch krajinách - Slovensko, Lesotho, Kambodža; 2. Diskusno-edukačný program pre deti a učiteľov; 3. Novovytvorené vzdelávacie materiály s rozvojovými témami pre účely celoživotného vzdelávania. Realizátorom projektu je Dvojfarebný svet a schválená dotácia predstavuje 29 975 eur.

Hlavným cieľom projektu „*Vzdelávanie verejnosti o klimatickej zmene a chudobe v Afrike s novým nástrojom na výpočet ekologického dlhu*“ je zvýšiť povedomie slovenskej verejnosti o dopade klimatickej zmeny na chudobné africké krajiny a podporiť rozvojovú spoluprácu. Hlavným nástrojom projektu je tzv. klimatická kalkulačka, ktorá umožňuje zmerať dopad jednotlivcov či organizácií na životné prostredie a zároveň dokáže odporučiť aj konkrétne spôsoby zmierňovania ekologického dlhu. Projekt s dotáciou 30 tis. eur realizuje Nadácia Integra.

4.1.12 Podpora budovania kapacít slovenských rozvojových organizácií

V rámci podpory budovania kapacít a partnerstiev je cieľom posilňovať riadiace, koordinačné a implementačné kapacity jednotlivých aktérov SlovakAid a zvyšovať medzinárodnú konkurencieschopnosť slovenských subjektov, aktívnych v oblasti rozvojovej spolupráce. Podporené aktivity majú viesť k zlepšeniu spolupráce medzi členskými organizáciami združenými v strešnej organizácii a ďalšími aktérmi rozvojovej spolupráce.

V roku 2020 bol v rámci výzvy podporený projekt „*Posilňovanie riadiacich, koordinačných a implementačných kapacít a zvyšovanie konkurencieschopnosti subjektov rozvojovej spolupráce*“ v hodnote 150 000 eur. Cieľom projektu je posilniť riadiace, koordinačné a implementačné kapacity a zvýšiť konkurencieschopnosť subjektov rozvojovej spolupráce, najmä posilniť advokačné a koordinačné kapacity Platformy rozvojových organizácií – Ambrela (Ambrela) a implementačné a koordinačné kapacity členských organizácií Ambrely, aktívnych v oblasti rozvojovej spolupráce, humanitárnej pomoci a globálneho vzdelávania, zvyšovať ich medzinárodnú konkurencieschopnosť, zlepšiť ich vzájomnú spoluprácu a spoluprácu s ďalšími relevantnými aktérmi vrátane spolupráce s biznis sektorom s cieľom zefektívňovania oficiálnej rozvojovej pomoci Slovenskej republiky. Dĺžka realizácie projektu je 36 mesiacov.

4.1.13 Podpora nových podnikateľských partnerstiev

Cieľmi Programu podnikateľských partnerstiev (PPP) sú podpora synergie medzi cieľmi

rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky a podnikateľskými cieľmi v rozvojových krajinách, vytváranie nových podnikateľských partnerstiev a budovanie udržateľných kapacít miestnych partnerov, mobilizácia súkromných zdrojov na posilnenie slovenských rozvojových aktivít, podpora pre slovenské podnikateľské subjekty pri etablovaní sa v rozvojových krajinách a uľahčenie prístupu pre miestne podniky do globálnych hodnotových reťazcov. Program je rozdelený na **dve fázy**: 1. Príprava (výstupom je štúdia realizovateľnosti alebo podnikateľský plán); 2. Realizácia (projekty realizácie konkrétnych inovatívnych podnikateľských nápadov). Program podlieha pravidlám štátnej pomoci de minimis²³.

V rámci výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie na podporu nových podnikateľských partnerstiev bolo v roku 2020 podporených **6 projektov** s celkovou výškou dotácie **455 498 eur**, z toho tri v rámci fázy Príprava (výška schválených dotácií 30 tis. eur) a tri v rámci fázy Realizácia (výška schválených dotácií 425 498 eur).

Tabuľka č. 10 Prehľad podnikateľských partnerstiev podporených v roku 2020

Názov projektu	Partnerská krajina	Prijímajúca firma	Schválená dotácia v eurách
Podnikateľský plán – Vytvorenie schémy pre študijnú a pracovnú mobilitu uzbeckých študentov IT	ITAS Edu	Uzbekistan	10 000
Štúdia uskutočniteľnosti – Budovanie siete nabíjajúcich staníc pre elektromobily	ELECTRIK, s.r.o.	Ukrajina	10 000
Modernizácia metód spracovania včelích produktov a zvýšenie ich pridanej hodnoty	Samay	Etiópia	153 203
Štúdia uskutočniteľnosti - logistické centrum biomasy pre energetické účely v regióne mesta Cherson	Intech Slovakia, s.r.o.	Ukrajina	10 000
Podpora udržateľného a spravodlivého sociálno-ekonomického rozvoja Rwandskej republiky	Rokovia	Rwanda	99 995
Nasadenie a predaj fotovolticky napájaných ESS (Energy storage system) a mikrogridov / off-grid pre zásobovanie elektrickej energie a stabilizáciu siete ako náhrada za diesel generátory	ELVOSOLAR	Keňa	172 300
Spolu			455 498

Zdroj: Výročná správa SAMRS 2020

4.1.14 Spolufinancovanie rozvojových projektov EÚ

MZVEZ SR každoročne poskytuje podporu projektom slovenských organizácií schválených v rámci rozvojových nástrojov Európskej komisie prostredníctvom poskytnutia spolufinancovania. Cieľom je posilnenie podielu Slovenskej republiky v rámci rozvojovej spolupráce EÚ, prepojenie rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky s rozvojovou politikou Európskej únie a zvýšenie implementačných kapacít slovenských subjektov v oblasti

²³ <http://www.statnapomoc.sk/>

poskytovania ODA. Zapájanie sa do celoeurópskych rozvojových projektov prispieva k zvýšeniu profesionality a expertízy, budovaniu dlhodobých partnerských vzťahov a zviditeľneniu značky SlovakAid.

V rámci výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie na spolufinancovanie projektov EÚ bol v roku 2020 podporený **jeden projekt s dotáciou 15 792,16 eur**. Cieľom projektu Platformy rozvojových organizácií – Ambrela s názvom „Rozvojová spolupráca a migrácia“ je vysvetliť a priblížiť tému migrácie všeobecnej slovenskej verejnosti. Aktivity zahŕňajú vytvorenie dvoch krátkych videí týkajúcich sa mýtov o migrácii, dve cesty novinárov do krajín priamo zasiahnutých migráciou a komunikačnú kampaň s využitím sociálnych sietí.

4.1.15 Program vysielania dobrovoľníkov a expertov do rozvojových krajín

Vysielanie dobrovoľníkov a expertov-dobrovoľníkov do rozvojových krajín už dlhodobo podporuje dosahovanie cieľov ODA SR v rozvojových krajinách, vytvára dlhodobé partnerstvá medzi organizáciami a komunitami, pripravuje odborníkov pre rozvojovú spoluprácu a taktiež zvyšuje verejné povedomie o rozvojových témach a význame rozvojovej spolupráce.

Po vypuknutí pandémie koronavírusu prijala SAMRS od prijímateľov množstvo žiadostí o zmeny prebiehajúcich dobrovoľníckych projektov, či už o predčasné ukončenie alebo predĺženie. Predčasne sa tak ku 14. aprílu 2020 vrátilo na Slovensko 10 dobrovoľníkov. Ku koncu roka 2020 už všetci slovenskí dobrovoľníci a experti-dobrovoľníci z bežiacich projektov minuloročnej výzvy ukončili dobrovoľnícke vyslanie a vrátili sa späť domov.

Celková alokácia na výzvu na prekladanie žiadosti o dotáciu na vysielanie dobrovoľníkov a expertov-dobrovoľníkov v roku 2020 bola 351 860 eur. Zo strany hodnotiacej komisie MZVEZ SR boli zohľadnené zmenené podmienky v súvislosti s pandemiou ochorenia COVID-19. Schválených bolo 18 žiadostí s celkovou výškou dotácie 185 760 eur.

Na žiadosť hodnotiacej komisie a so súhlasom žiadateľov boli vyslania v rámci jednotlivých projektov posunuté na jeseň 2020, pričom podpísaná zmluva na realizáciu projektu má vzhľadom na prebiehajúcu pandémiu platnosť do 31. decembra 2022. Každé vyslanie bolo zároveň podmienené odporúčením zo strany príslušného zastupiteľského úradom Slovenskej republiky.

Aj napriek pandémie nového koronavírusu sa podarilo v druhej polovici roka 2020 vyslať jedného experta-dobrovoľníka Výskumného centra Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku (SFPa) na Ukrajinu a jednu dobrovoľníčku organizácie Človek v ohrození na dobrovoľnícky výjazd do Bosny a Hercegoviny.

Tabuľka č. 11 prehľad schválených projektov na vysielanie dobrovoľníkov a expertov-dobrovoľníkov v roku 2020

Vysielajúca organizácia	Prijímateľská krajina (počet dobrovoľníkov)	Celková výška dotácií v eurách
Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, n.o.	Lesotho (2), Keňa (1), India (1), Rwanda (1), Uganda (1)	73 800
Dvojfarebný svet, o.z.	Kambodža (2)	22 960
Človek v ohrození, n.o.	Libanon (1), Moldavsko (1), Bosna a Hercegovina (1)	40 500
Výskumné centrum Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku	Ukrajina (1), Moldavsko (1)	11 400

Slovenská katolícka charita	Uganda (2), Rwanda (2)	28 100
eRko - Hnutie kresťanských spoločenstiev detí	Keňa (1)	9 000
Spolu		185 760

Zdroj: Výročná správa SAMRS 2020

4.2 Finančné príspevky

Poskytovanie finančných príspevkov na základe rozhodnutia ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR patrí medzi flexibilné nástroje rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky. Finančné príspevky boli poskytnuté na akútnu humanitárnu pomoc, bilaterálnu a multilaterálnu spoluprácu. V roku 2020 bolo poskytnutých 26 finančných príspevkov vo výške 875 160 eur. Na podporu partnerských krajín v boji proti pandémie ochorenia COVID-19 bolo poskytnutých päť finančných príspevkov v celkovej hodnote 175 177 eur, čo predstavuje približne 20% zo sumy finančných príspevkov v roku 2020.

Tabuľka č. 12 Prehľad finančných príspevkov poskytnutých v roku 2020

Názov	Výška finančného príspevku v eurách	Krajina
Humanitárna pomoc na odstraňovanie následkov zemetrasenia vo východnom Turecku	20 000	Turecko
Rekonštrukcia základnej školy v Pezë Helmës	165 000	Albánsko
Rekonštrukcia základnej školy v Kallmet	46 000	Albánsko
Rekonštrukcia základnej školy v Manati	21 000	Albánsko
Príspevok do špeciálneho fondu magistrátu Tirany na pomoc pri odstraňovaní škôd po zemetrasení	18 000	Albánsko
Nákup neinvazívnych monitorov pre Klinické centrum Čiernej Hory v kontexte COVID – 19	15 000	Čierna Hora
Nákup medicínskeho vybavenia pre ORL ambulanciu Všeobecnej nemocnice v Berane v Čiernej Hore v kontexte COVID – 19	15 000	Čierna Hora
Nákup zdravotníckeho materiálu v kontexte COVID – 19	50 000	Srbská republika
Poskytnutie finančnej humanitárnej pomoci pre päť kišiňovských mestských nemocníc v boji proti pandémie COVID -19	50 000	Moldavsko
European Endowment for Democracy (Podpora rozvoja demokracie v krajinách Východného partnerstva a západného Balkánu)	50 000	-
Nákup zdravotníckych prístrojov a vybavenia v kontexte epidémie COVID – 19	45 177	Gruzínsko
Poskytnutie finančného príspevku na úhradu miezd lekárov a obslužného personálu resuscitačno-zdravotníckeho modulu, zriadeného v rámci SlovakAid, na vstupno-výstupnom bode v Stanici Luhanská a na nákup potrebných liečiv a zdravotníckych pomôcok	27 000	Ukrajina

Poskytnutie finančného príspevku - zapojenie SR do programu rozvoja horských regiónov v Gruzínsku v rámci spolupráce Slavkovského formátu	200 000	Gruzínsko
Rekonštrukcia troch povodňami zničených škôl	20 000	Sudán
Realizácia projektu "rehabilitácia vodičkarov v strednom veku" - socializácia vodičkarov v strednom a vyššom veku (nákup zariadenia, zabezpečenie sociálneho pracovníka)	10 000	Bielorusko
Realizácia projektu "Rovnaká príležitosť"	9 000	Bielorusko
Realizácia projektu "Ostrov dopravy" - Zriadenie kútika v materskej škole zameraného na vzdelávanie v oblasti dopravnej bezpečnosti detí	1 785	Bielorusko
Realizácia projektu "Monitoring sociálnych médií v Moldavsku - prezidentské voľby 2020"	12 198	Moldavsko
Poskytnutie finančného príspevku - dostavba areálu základnej školy blízko Mazar-e-Sharif	20 000	Afganistan
Finančný príspevok na rok 2020 pre Ženevské centrum pre demokratickú kontrolu ozbrojených síl/Medzinárodný poradný tím pre bezpečnostný sektor (DCAF/ISSAT)	15 000	-
Odmínovanie a likvidácia nevybuchnutej munície v gruzínskom regióne Abcházsko	15 000	Gruzínsko
Finančný príspevok - Realizácia projektu "Voices from Donbas"	10 000	Ukrajina
Finančné príspevky v zmysle uznesenia vlády SR č. 538/2020	40 000	Bielorusko
Spolu	875 160	

Zdroj: Výročná správa SAMRS 2020

Finančné príspevky poskytované prostredníctvom zastupiteľských úradov Slovenskej republiky v zahraničí (**tzv. mikrogranty**) umožňujú operatívne a cielene reagovať na problémy a potreby partnerskej krajiny a pomáhajú zvyšovať viditeľnosť Slovenskej republiky. Ide o malé projekty v hodnote do 10 000 eur v maximálnej dĺžke od šesť do dvanásť mesiacov.

Celkovo bolo v roku 2020 podporených **76 mikrograntov v 16 krajinách v hodnote 633 849,68 eur.**

V roku 2020 boli mikrogranty ako flexibilný nástroj vo veľkej miere využité **na pomoc partnerským krajinám v boji proti pandémie ochorenia COVID-19** a za týmto účelom bola aj navýšená celková alokácia určená na realizáciu mikrograntov. V rámci takto zameraných mikrograntov boli zväčša zabezpečované ochranné a dezinfekčné prostriedky, lekárske prístroje a zdravotnícky materiál pre zdravotnícke zariadenia, prípadne pre najzraniteľnejšie skupiny obyvateľov. Na podporu boja s pandemiou bolo zameraných **49 mikrograntov v hodnote 430 548,40 eur.**

Tabuľka č. 13 Prehľad finančných príspevkov poskytovaných prostredníctvom zastupiteľských úradov Slovenskej republiky v zahraničí (tzv. mikrogranty)

Partnerská krajina	Počet poskytnutých finančných príspevkov	Celková schválená suma v eurách
Albánsko	4	39 988,00
Čierna Hora	2	20 000,00
Srbsko/Kosovo	5	46 204,00
Moldavsko	9	87 485,00
Keňa	13	119 998,00
Gruzínsko	9	82 558,05
Etiópia	3	19 973,57
Bosna a Hercegovina	10	63 392,52
Severné Macedónsko	5	40 000,00
Bielorusko	1	10 000,00
Ukrajina	8	45 032,00
Libanon	3	29 862,95
Bhután	1	9 857,00
Irak	1	9 998,59
Grécko (cieľovou skupinou boli utečenci)	1	4 500,00
Indonézia	1	5 000,00
	76	633 849,68

Zdroj: Výročná správa SAMRS 2020

4.3 Nástroj poskytovania vedomostí a skúseností

Nástroj poskytovania vedomostí a skúseností – program Sharing Slovak Expertise (ďalej len „SSE“) bol spustený v januári 2019. Plynule nadväzuje na program CETIR, ktorý bol súčasťou aktivít SlovakAid od roku 2011. **Hlavným poslaním nástroja SSE** je ponúkať a odovzdávať odborné znalosti, skúsenosti a odporúčania z úspešných reforiem správy vecí verejných v rôznych oblastiach, v ktorých má Slovenská republika komparatívne výhody. SSE zároveň prispieva k budovaniu personálnych kapacít štátnej a verejnej správy a územnej samosprávy v partnerských krajinách.

Pandémia ochorenia COVID-19 v roku 2020 zásadne poznačila možnosti realizácie projektov SSE, ktorých ťažisko spočíva vo výmene vedomostí a skúseností pri osobných stretnutiach, vyslaniach, rokovaníach a konferenciách rôznych expertov. Z toho dôvodu **boli v prvom štvrtroku zrealizované iba tri aktivity** – dve študijné návštevy z Etiópie a Gruzínska a jedno vyslanie experta do Srbska. Od spustenia nástroja v roku 2011 do 31.12.2020 bolo celkovo realizovaných 191 projektov poskytnutia vedomostí a skúseností.

Tabuľka č. 14 Prehľad schválených aktivít „Sharing Slovak Expertise“ a ich realizácie za rok 2020

Krajina	Názov aktivity	Forma aktivity	Dátum realizácie	Počet účastníkov	Celková suma aktivity v eurách
Etiópia	Študijná návšteva administrátorov volieb Národnej volebnej komisie Etiópie na Slovensku	študijná návšteva	26.02.-02.03.2020	2	4829,06
Gruzínsko	Študijná návšteva vrcholového manažmentu SRNSFG v Agentúre na podporu výskumu a vývoja (APVV)	študijná návšteva	08.03.-12.03.2020	6	5050,18
Srbsko	Vyslanie experta z Nadácie Cvernovka/Nová Cvernovka na konferenciu ICIST 2020 v Srbsku	vyslanie experta	06.03.-13.03.2020	1	1854,07
Spolu					11 733,31

Zdroj: Výročná správa SAMRS 2020

5. Humanitárna pomoc

Aktivity humanitárnej pomoci sú zamerané na zníženie negatívnych dopadov humanitárnych kríz, záchranu ľudských životov, zmiernenie utrpenia ľudí v prípade prírodných katastrof, kríz spôsobených človekom či v ďalších núdzových situáciách. Nástroje humanitárnej pomoci sú v porovnaní s inými modalitami rozvojovej spolupráce flexibilnejšie, rýchlejšie a administratívne jednoduchšie. Cieľom je účinne, pružne a adresne reagovať na humanitárne potreby ľudí v núdzi, ktorých životné podmienky zásadne zhoršil enormný nárast humanitárnych kríz vo svete, ako aj prebiehajúca pandémia ochorenia COVID-19, pretrvávajúce štátne konflikty, dopady zmeny klímy a iné fenomény, pričom podľa OSN bude v roku 2021 humanitárnu pomoc potrebovať viac ako 235 miliónov osôb na celom svete. S ambíciou zefektívniť schopnosť reakcie a zároveň spružniť poskytovanie humanitárnej pomoci, Slovenská republika tento rok plánuje pripraviť návrh stratégie humanitárnej pomoci Slovenskej republiky do zahraničia, ktorej vypracovanie vyplýva aj z odporúčaní OECD DAC Peer Review.

Humanitárna pomoc v rámci ODA SR bola v roku 2020 realizovaná prostredníctvom materiálnej (podrobnejšie informácie v častiach 3.3 a 6.3) a finančnej humanitárnej pomoci, ako aj humanitárnych projektov v rámci dotačných výziev SAMRS. Slovenská republika v rámci humanitárnej pomoci prispieva aj do početných multilaterálnych organizácií, pričom v roku 2020 poskytla významné čiastky aj do Finančného nástroja EÚ pre utečencov v Turecku (1 613 605 eur).

Podrobný prehľad materiálnej humanitárnej pomoci za rok 2020 sa nachádza v časti 6.3.

Slovenská republika je prispievateľom pravidelných finančných príspevkov do **medzinárodných humanitárnych organizácií (napríklad ICRC, IOM, UNDP, UNICEF, UNHCR, WHO, WFP a iné)**, ktoré svojím pôsobením efektívne dopĺňajú aktivity a ciele dvojstrannej rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky a zároveň **pozitívne prispievajú k zníženiu dopadov humanitárnych kríz na svete**. Aj v roku 2020 Slovenská republika poskytla účelové finančné príspevky pre medzinárodné organizácie na podporu krajín Blízkeho východu, ktoré významne pomáhajú v riešení príčin a dopadov migračnej krízy a stabilizovaní regiónu. Pre tento cieľ bol v minulom roku vyplatený finančný príspevok pre UNRWA vo výške 15 000 eur na pomoc pre palestínskych utečencov a 100 000 eur pre Libanonský humanitárny fond spravovaný OSN na zdravotnícku humanitárnu pomoc pre Libanon v súvislosti s tragickou explóziou v Bejrúte. Navyše, Slovenská republika v snahe pomôcť krajinám v boji proti pandémii ochorenia COVID-19 poskytla niekoľko finančných príspevkov administrovaných cez zastupiteľský úrad Slovenskej republiky v zahraničí, tzv. mikrograntov, z ktorých štyri mikrogranty v celkovej výške 39 861,54 eur boli poskytnuté pre krajiny Blízkeho východu na podporu miestneho obyvateľstva, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a nákup chýbajúcich zdravotníckych pomôcok. V reakcii na pandémiu ochorenia COVID-19, ktorá výrazne zvýšila celosvetový dopyt po humanitárnej pomoci, Slovenská republika v minulom roku prispela finančnými príspevkami aj na aktivity Medzinárodného výboru Červeného kríža (ICRC) vo Venezuele sumou 10 000 eur, ako aj príspevkom 25 000 eur pre Náhorný Karabach na nákup zdravotného materiálu.

Dotačné výzvy SAMRS na predkladanie humanitárnych projektov sú zamerané na pomoc krajinám postihnutým konfliktmi. V roku 2020 boli vyhlásené tri humanitárne výzvy: výzva na projekty v krajinách Blízkeho východu (Sýria, Irak, Jordánsko, Libanon) a v Južnom Sudáne a dve výzvy na projekty v oblasti zdravotníctva na zmiernenie negatívnych vplyvov vyvolaných

šíriacou sa pandémiou nového koronavírusu v krajinách, ktoré sú súčasťou teritoriálnych priorít rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky. Bližšie informácie o projektoch schválených v jednotlivých výzvach sa nachádzajú v časti 4.1.

Slovenská republika pokračovala v podpore krajín západného Balkánu a Východného partnerstva poskytujúc pomoc na boj proti šíreniu ochorenia COVID-19. Finančná humanitárna pomoc na obstaranie zdravotníckeho materiálu a moderného zdravotníckeho zariadenia bola poskytnutá Srbsku (50 000 eur) a Čiernej Hore (30 000 eur). Navyše, v Albánsku Slovenská republika podporila obnovu základných škôl postihnutých zemetrasením príspevkom vo výške 250 000 eur. Solidarita pre krajiny Východného partnerstva bola potvrdená aj príspevkom 50 000 eur pre Moldavsko na nákup zdravotníckeho zariadenia, príspevkom 45 177 eur na nákup medicínskeho vybavenia pre nemocnicu v Gruzínsku, ako aj sumou 15 000 eur na podporu odmiňovania v Abcházsku. Finančná humanitárna pomoc bola poskytnutá aj Ukrajine vo výške 27 000 eur na úhradu miezd lekárov a obslužného personálu resuscitačno-zdravotníckeho modulu zriadeného v rámci projektu SlovakAid. Slovenská republika podala pomocnú ruku aj Sudánu na obnovu povodňami zničených škôl, a to podporou v hodnote 20 000 eur.

6. Prílohy

6.1 Bilaterálna rozvojová spolupráca Slovenskej republiky v roku 2020 podľa jednotlivých aktérov

Bilaterálna ODA MZVEZ SR	ODA (eur)
Vyšehradský fond	662 452,37
EU Facility for Refugees in Turkey	1 613 605
OBSE	111 344,33
Medzinárodný výbor červeného kríža	118 432,36
OECD	10 000
Ostatné	29 101,39
Administratívne náklady MZVEZ SR*	995 301,52
Spolu	3 540 236,97

Bilaterálna ODA SAMRS	ODA (eur)
Dotačné projekty	4 066 111,90
Finančné príspevky poskytované prostredníctvom zastupiteľských úradov Slovenskej republiky v zahraničí (tzv. mikrogranty)	620 981,66
Poskytovanie vedomostí a skúseností (SSE)	11 733,31
Finančné príspevky	875 160
Administratívne náklady*	1 033 139,20
Total	6 607 126,07

Bilaterálna spolupráca MF SR	ODA (eur)
Odpustenie dlhu Srbskej republiky	15 990 033,80
Príspevok do iniciatívy Medzinárodného menového fondu "Heavily Indebted Poor Countries" na odpustenie dlhov a vyriešenie nedoplatkov Somálska voči MMF	616 635,88
Rozvojová banka Rady Európy - Projekt financovaný do Slovenského fondu pre inkluzívny rast/Slovak Inclusive Growth Account (SIGA)	312 955
UNDP - Projekt „Verejné a súkromné financie pre rozvoj 2020 - 2023“	1 395 738,35
PEFA - Public Expenditure and Financial Accountability program	446 149,73

Posilnenie kapacít ministerstiev pri hodnotení fiškálnych dopadov štrukturálnych reforiem – Moldavsko	94 954,00
Vyslanie experta v rámci misie EUBAM v Moldavsku a Ukrajine	2 194,86
Výdavky na poradcu Slovenskej republiky v EBOR (43 % z celkovej platby MF SR)	18 133,77
Administratívne náklady MF SR* - mzdové náklady	60 000
Administratívne náklady MF SR* - Budovanie informačného systému pre evidovanie a vykazovania rozvojovej spolupráce SR	257 224,80
Zabezpečenie inštitucionálnych kapacít na výkon PSLO (Private Sector Liaison Officer)	15 400
Účasť na programe TIWB pre Maledivy	750
ARDAL - Albánsko	1 130
Spolu	19 211 300,19

Bilaterálna spolupráca MV SR	ODA (eur)
Výdavky na utečencov v krajine donora	751 183,97
Účasť v medzinárodných misiách a operáciách civilného krízového manažmentu	988 556,23
Materiálna humanitárna pomoc	863 070,36 ²⁴
Spolu	2 602 860,36

Bilaterálna spolupráca MŠVVŠ SR	ODA (eur)
Oficiálna rozvojová pomoc (ODA) poskytnutá na štipendistov vlády SR v roku 2020	1 355 765,66
Administratívne náklady*	25 665
Spolu	1 381 430,66

Bilaterálna spolupráca MPRV SR	ODA (eur)
Odborná a technická podpora krajín strednej a východnej Európy v oblasti potravinových databáz	30 323
Spolu	30 323

Spolu bilaterálna ODA SR v roku 2020	33 373 227,45
---	----------------------

Zdroj: Jednotlivé ministerstvá a SAMRS

* Administratívne náklady v zmysle smernice OECD/DAC o pravidlách vykazovania ODA (Converged Statistical Reporting Directives for the Creditor Reporting System (CRS) and the Annual DAC Questionnaire)

²⁴ Vrátane materiálnej humanitárnej pomoci zo zdrojov SŠHR SR (295 609,68 EUR) a ÚEPS OS SR (58 054,21 EUR)

6.2 Multilaterálna rozvojová spolupráca Slovenskej republiky v roku 2020

Organizácia	Inštitúcia	ODA koef.	Uhradené (eur)	ODA (eur)
OSN			14 030 622,99	5 561 262,11
OSN (riadny rozpočet)	MZVEZ SR	0,47	4 619 116,26	2 170 984,64
UNESCO ICFD	MZVEZ SR	1	5 000,00	5 000,00
UNESCO (riadny rozpočet)	MZVEZ SR	0,6	460 384,20	276 230,52
UNESCO (fond pre kultúrnu diverzitu)	MK SR	0,6	4 500,00	2 700,00
UNHCR	MZVEZ SR	1	60 000,00	60 000,00
UNICEF	MZVEZ SR	1	10 000,00	10 000,00
UNDP	MZVEZ SR	1	50 000,00	50 000,00
UNFPA	MZVEZ SR	1	5 000,00	5 000,00
OHCHR	MZVEZ SR	0,88	9 585,89	8 435,58
FAO – členský príspevok	MPRV SR	0,83	632 359,27	524 858,19
Geneva Centre for the Democratic Control of Armed Forces (DCAF)	MZVEZ SR (SAMRS)	1	15 000,00	15 000,00
UNCCD – členský príspevok	MPRV SR	1	11 310,00	11 310,00
Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (UNFCCC)	MŽP SR	0,61	37 544,00	22 901,84
CITES	MŽP SR	1	18 283,38	18 283,38
WMO	MŽP SR	0,04	93 549,75	3 741,99
UNFCCC Kyoto Protocol	MŽP SR	0,61	5 385,00	3 284,85
ITL UN FCCC	MŽP SR	1	747,25	747,25
UNEP	MŽP SR	1	100 000,00	100 000,00
UN OCHA	MZVEZ SR	1	100 000,00	100 000,00
UN WFP	MZVEZ SR	1	14 060,74	14 060,74
UN Women	MZVEZ SR	1	150 567,69	150 567,69
UNRWA	MZVEZ SR	1	15 000,00	15 000,00
WHO	MZ SR	0,76	659 537,53	501 248,52
WIPO	ÚPV SR	0,03	127 636,67	3 829,10
ITU – International telecommunication Union	MDV SR	0,18	148 598,11	26 747,66
IAEA	ÚJD	0,33	530 231,48	174 976,39
MAAE/IAEA – TCF	ÚJD	1	129 450,00	129 450,00
ILO – členský príspevok	MPSVR SR	0,6	564 972,00	338 983,20

Mierové misie UN			5 452 803,78	817 920,57
MINURSO	MZVEZ SR	0,15	45 734,20	6 860,13
MINUSCA	MZVEZ SR	0,15	736 442,74	110 466,41
MINUSMA	MZVEZ SR	0,15	985 403,71	147 810,56
MONUSCO	MZVEZ SR	0,15	1 392 452,37	208 867,86
UNAMID	MZVEZ SR	0,15	393 753,27	59 062,99
UNIFIL	MZVEZ SR	0,15	325 096,83	48 764,52
UNISFA	MZVEZ SR	0,15	216 745,69	32 511,85
UNMIK	MZVEZ SR	0,15	30 256,57	4 538,49
UNMISS	MZVEZ SR	0,15	1 271 020,03	190 653,00
UNDOF	MZVEZ SR	0,15	55 898,37	8 384,76
WTO			736 656,00	736 656,00
WTO	MH SR	1	736 656,00	736 656,00
EÚ			80 251 040,00	80 251 040,00
EDF – European Development Fund	MF SR	1	17 181 040,00	17 181 040,00
EU – Development Share of Budget	MF SR	1	63 070 000,00	63 070 000,00
Ostatné multilaterálne organizácie			7 645 940,41	4 571 401,78
IOM/ICMPD	MV SR	1	122 448,39	122 448,39
Council of Europe	MZVEZ SR	0,4	1 242 762,66	497 105,06
Council of Europe Development Bank	MZVEZ SR	0,18	6 059,95	1 090,79
OSCE	MZVEZ SR	0,74	465 221,81	348 164,14
Medzinárodná investičná banka	MF SR	1	2 955 000,00	856 950,00
Montreal protocol	MŽP SR	1	379 241,80	379 241,80
Universal Postal Union	MDV SR	0,16	129 528,81	20 724,61
Navýšenie kapitálu MBOR	MF SR	1	2 220 206,99	2 220 206,99
Medzinárodná iniciatíva na odpustenie dlhov (MDRI)	MF SR	1	100 000,00	100 000,00
European and Mediterranean Plant Protection Organisation	MPRV SR	1	25 470,00	25 470,00

Spolu - Multilaterálna rozvojová spolupráca Slovenskej republiky v roku 2020	102 664 259,41	91 120 359,89
---	-----------------------	----------------------

Zdroj: Štatistický systém ODA SR (RIS DEV)

6.3 Materiálna humanitárna pomoc Slovenskej republiky v rámci ODA SR v roku 2020

Krajina	Prijímateľ	Druh pomoci	Objem pomoci v eurách
Afganistan	Základná škola Mazar e Šarif	Zabezpečenie adekvátnych vzdelávacích podmienok. Ministerstvo vnútra SR - 234 kusov školských uniforiem, obuv, stany, stoly, stoličky, elektrocentrály a osvetľovacie súpravy v hodnote 67 486,76 eur. Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR a Ústredie ekumenickej pastoračnej služby v ozbrojených silách a ozbrojených zboroch SR prispeli na obstaranie ďalších 466 ks školských rovnošiát v hodnote 21 249,60 eur. Správa štátnych hmotných rezerv SR poskytla 224 ks zateplenej zimnej obuvi v hodnote 2 479,68 eur.	91 216,04
Grécko	Civilná ochrana	Humanitárna pomoc pre utečencov v Grécku. Ministerstva vnútra SR stany, spacie vaky, chemicke toalety, pláštenky, uteráky v hodnote 47 614,28 eur, Ústredie ekumenickej pastoračnej služby v ozbrojených silách a ozbrojených zboroch SR prispelo k slovenskej pomoci lekárničkami hodnote 6 930,00 eur	54 544,28
Ukrajina (1)	International Medical Care	Podpora rýchlej zdravotnej pomoci na línii kontaktu na východe Ukrajiny. Tri sanitky so zdravotníckym vybavením	79 800,00
Ukrajina (2)	Zaporožská regionálna administratíva	Podpora v boji proti pandémie COVID-19. Ministerstvo vnútra SR - skladacie stoly a prikrývky v hodnote 21 934,80 eur. Správa štátnych hmotných rezerv SR poskytla chirurgické rúška a dezinfekčné prostriedky v hodnote 84 840 eur. Celková hodnota slovenskej pomoci pre Ukrajinu je 106 774,80 eur.	106 774,80
Ukrajina (3)	Oddelenie štátnej záchranej služby Ivanofrankivskej oblasti	Odstraňovanie následkov povodní. Ministerstvo vnútra SR - stany, čerpadlá, generátory, osvetľovacie súpravy v hodnote 83 902,40 eur.	83 902,40
Keňa	Ministerstvo zdravotníctva	Podpora v boji proti pandémie COVID-19. Ministerstvo vnútra SR k slovenskej pomoci prispelo vo forme obstarania 50 000 ks testov vDetect COVID-19 RT-qPCR v hodnote 149 998,75 eur z finančných prostriedkov, ktoré boli rozpočtovým opatrením presunuté z Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR. Zo svojich zásob humanitárneho materiálu vyčlenilo súčasne 660 párov nových sandálov a letného oblečenia pre dospelých a deti	213 076,39

		v hodnote 8 865,64 eur. Správa štátnych hmotných rezerv SR vyčlenila 20 000 ks respirátorov FFP2 KN95 v hodnote 33 400,00 eur. Spoločnosť MultiplexDX s. r. o., Ilkovičova 8, Bratislava darovala Ministerstvu vnútra SR prístroj Agilent Mx3005P mqPCR Systém v hodnote 13 900, 00 eur a spoločnosť MIKROCHEM spol. s r.o., Za dráhou 33, Pezinok dezinfekčné prípravky na ruky Dezix v hodnote 6 912,00 eur.	
Libanon	Ministerstvo obrany	Poskytnutie liečiv a zdravotníckeho materiálu v reakcii na ničivý výbuch v Bejrúte. Súčasťou zásielky bola aj potravinová pomoc sprostredkovaná organizáciou Človek v ohrození (nie je zahrnutá vo finančnom vyjadrení).	45 111,50
Grécko	Civilná ochrana	Humanitárna pomoc pre utečencov po požiaroch v tábore Moria na ostrove Lesbos. Ministerstvo vnútra SR zo svojich zásob vyčlenilo humanitárny materiál zložený zo stanov, nepremokavých plachiet, spacích vakov, prikrývk, karimatiek, chemických toaliet a kanistrov hodnote 47 737,59 eur.	38 603,87
Severné Macedónsko	Riaditeľstvo ochrany a záchrany	Podpora v boji proti pandémie COVID-19. Ministerstvo vnútra SR stany, elektrocentrály, prikrývky. Správa štátnych hmotných rezerv SR chirurgické masky, respirátory FFP2 a FFP3. Ústredie ekumenickej pastoračnej služby v Ozbrojených silách SR a ozbrojených zboroch SR hygienickými balíčkami.	204 585,36
Spolu			863 070,36

Zdroj: MV SR

6.4 Náklady (v eurách) Slovenskej republiky na štípendistov z rozvojových krajín podľa zoznamu OECD/DAC v roku 2020

Teritórium	Počet študentov	Náklady štípendium	Bežné výdavky	Celkom za teritórium
Afganistan	15	49 575	15 120,00	64 695,00
Albánsko	8	27 075	7 440,00	34 515,00
Argentína	1	280	80,00	360,00
Azerbajdžan	2	4 915	1 280,00	6 195,00
Bielorusko	10	27 160	6 960,00	34 120,00
Bosna a Hercegovina	5	16 235	5 760,00	21 995,00
Burundi	1	1 500	480,00	1 980,00
Etiópia	2	2 710	640,00	3 350,00
Gruzínsko	5	16 095	4 960,00	21 055,00
Irak	3	11 320	3 120,00	14 440,00
Jordánsko	2	4 915	1 280,00	6 195,00
Keňa	25	84 680	25 414,00	110 094,00
Kosovo ²⁵	5	14 195	4 400,00	18 595,00
Libanon	6	18 585	4 880,00	23 465,00
Severné Macedónsko	2	2 900	1 920,00	4 820,00
Moldavsko	12	41 955	11 400,00	53 355,00
Mongolsko	2	3 840	1 680,00	5 520,00
Palestína	18	59 840	16 880,00	76 720,00
Srbsko	135	47 5415	138 906,66	614 321,66
Južný Sudán	1	100	240,00	340,00
Sudán	4	12 385	3 280,00	15 665,00
Sýria	19	67 615	18 400,00	86 015,00
Ukrajina	26	98 120	27 520,00	125 640,00
Vietnam	3	9 355	2 960,00	12 315,00
Spolu	312	1 050 765	305 000,66	1 355 765,66

Zdroj: MŠVVŠ SR

²⁵ V súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244/99 a so stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova.

6.5 Prehľad bilaterálnej rozvojovej pomoci zameranej na životné prostredie a zmenu klímy

Názov projektu	Krajina	Organizácia (implementujúci subjekt)	ODA v eur
Podpora vzdelávania v oblasti obnoviteľných zdrojov energie na Kábulskej univerzite	Afganistan	Slovenská Technická Univerzita v Bratislave	39 990,40
Podpora udržateľnosti projektov SlovakAid, realizovaných vo vysokoškolskom sektore Afganistanu	Afganistan	Slovenská Technická Univerzita v Bratislave	49 980,00
Zlepšenie inovačného ekosystému Albánska podporou vzniku a akcelerácie mladých inovatívnych firiem	Albánsko	Slovenská organizácia pre výskumné a vývojové aktivity, o.z.	38 114,00
Podpora vzdelávania a zvyšovanie kvality odborného poradenstva v Bielorusku	Bielorusko	FEED LAB s.r.o.	43 934,16
Vypracovanie podnikateľského plánu pre dovoz certifikovanej prémiovej kávy z Etiópie	Etiópia	Ten Senses, s.r.o.	9 999,15
Zlepšenie pripravenosti a schopnosti zmiernovať dopady COVID-19 v okolí zdravotníckeho centra v Alitene v okrese Irob	Etiópia	Hnutie kresťanských spoločenstiev detí	78 447,34
Podpora štátnych inštitúcií a budovanie kapacít pri implementácii požiadaviek smernice o čistení mestských odpadových vôd (91/271/EHS) v Gruzínsku	Gruzínsko	Výskumný ústav vodného hospodárstva	22 338,20
Podpora ekologických akcií v obci Oni prostredníctvom rozvoja infraštruktúry odpadového hospodárstva	Gruzínsko	SOSNA	96 300,60
Poskytnutie finančného príspevku - zapojenie SR do programu rozvoja horských regiónov v Gruzínsku v rámci spolupráce Slavkovského formátu	Gruzínsko	Človek v tísi, o.p.s.	100 000,00
Zapojenie SR do programu rozvoja horských regiónov v Gruzínsku v rámci spolupráce Slavkovského formátu - Poskytnutie finančného príspevku	Gruzínsko	Caritas Czech Republic in Georgia	100 000,00
Zabezpečenie pitnej vody pre obyvateľov obcí Bášika a Bahzani	Irak	Slovenská katolícka charita	40 000,00
Zmiernenie negatívnych vplyvov migračnej a utečeneckej krízy, spôsobenej vojnovými konfliktami a pretrvávajúcou krízou v regióne Iraku a Sýrie	Irak	Akadémia Urgentnej medicíny - Academy of Emergency Medicine	199 920,00
Podpora potravinovej sebestačnosti a zamestnanosti v oblasti Machakos so zameraním na zmiernenie negatívnych vplyvov Covid 19	Keňa	Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety	80 000,00
Vzdelávanie ako cesta k lepším životným podmienkam pre zraniteľné deti a mládež z libanonských a utečeneckých komunit v Tripoli	Libanon	Človek v ohrození, n.o.	37 714,15
Zdravotná starostlivosť pre utečencov z tábora Dbayeh v Bejrúte	Libanon	Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety	159 999,56
Technická podpora pri implementácii požiadaviek EU legislatívy v oblasti analýz vôd a systému manažmentu kvality	Moldavsko	Výskumný ústav vodného hospodárstva	7 093,18
Podpora rozvoja manažmentu odpadových vôd v moldavskom regióne Stred - Better Waste Water Management Step by Step	Moldavsko	Regionálna rozvojová agentúra Senec-Pezinok	49 063,73
Zaangažovanie samospráv a občianskej spoločnosti do rozvoja Gagauzska a regióna Taraclia	Moldavsko	Človek v ohrození, n.o.	93 669,00
Agropotravinársky inkubátor ako katalyzátor	Moldavsko	Slovenské centrum pre	139 374,90

podnikateľských inovácií v regiónoch Moldavska (akronym AFB Inkubátor)		komunikáciu a rozvoj, n.o.	
Pitná voda v Ialoveni: Zlepšenie kvality života prostredníctvom zlepšeného prístupu k pitnej vode a zvýšeného povedomia o hospodárení s vodou	Moldavsko	Regionálna rozvojová agentúra Senec-Pezinok	159 960,00
Podpora udržateľného a spravodlivého sociálno-ekonomického rozvoja Rwandskej republiky	Rwanda	Rokovia	59 642,00
Slovenský fond pre inkluzívny rast/RB RE/ Srbsko	Srbsko	Council of Europe Development Bank	20 283,75
Intenzifikácia zhodnocovania odpadov dodávaných na skládku Srem-Mačva	Srbsko	DAVOIL, s.r.o.	68 443,22
Podpora samostatne zárobkovej činnosti v poľnohospodárstve cez budovanie praktických zručností	Tanzánia	SAVIO o.z.	139 975,50
Farmárska príležitosť pre Ugandu a Rwandu (FOUR)	Uganda	ADRA - Adventistická agentúra pre pomoc a rozvoj - Občianske združenie	125 000,00
Čistá Žovkva 2.0: energoe efektívne a ekologické nakladanie s vodou	Ukrajina	Enviroline, s.r.o., Košice	27 267,19
Zdravá voda pre Cherson	Ukrajina	Asociácia vodárenských spoločností	60 000,00
Inštalácia analytických metód pre stanovenie organických znečisťujúcich zlúčenín v Centre pre ekotoxikologický výskum v Podgorici	Čierna Hora	Slovenská Technická Univerzita v Bratislave	39 390,00
Spolu			2 085 900,03

Zdroj: Štatistický systém ODA SR (RIS DEV)

Pozn. Tabuľka nezahŕňa tzv. mikrogranty, projekty vysielania dobrovoľníkov, projekty rozvojového vzdelávania, budovania kapacít.

6.6 Prehľad bilaterálnej rozvojovej pomoci zameranej na rovnosť príležitostí

Názov projektu	Krajina	Organizácia (implementujúci subjekt)	ODA eur
Podpora vzdelávania v oblasti obnoviteľných zdrojov energie na Kábulskej univerzite	Afganistan	Slovenská Technická Univerzita v Bratislave	39 990,40
Podpora udržateľnosti projektov SlovakAid, realizovaných vo vysokoškolskom sektore Afganistanu	Afganistan	Slovenská Technická Univerzita v Bratislave	49 980,00
Zlepšenie inovačného ekosystému Albánska podporou vzniku a akcelerácie mladých inovatívnych firiem	Albánsko	Slovenská organizácia pre výskumné a vývojové aktivity, o.z.	38 114,00
Bridge2EU - Podpora internacionalizácie a rastu albánskych startupov a MSP prostredníctvom soft-landing programov.	Albánsko	Slovenská organizácia pre výskumné a vývojové aktivity, o.z.	48 922,00
Realizácia projektu "rehabilitácia vozíčkarov v strednom veku"	Bielorusko	Katolícka misia "Charitatívna Katolícka inštitúcia Caritas" Minsk - Mogiľovskej arcidiecézy rímskokatolíckej cirkvi v Bielorusku	10 000,00
Realizácia projektu "Ostrov dopravy"	Bielorusko	Materská škola v obci Oľšanka	1 785,00
Vypracovanie podnikateľského plánu pre dovoz certifikovanej prémiovej kávy z Etiópie	Etiópia	Ten Senses, s.r.o.	9 999,15
Zlepšenie pripravenosti a schopnosti zmierňovať	Etiópia	eRko - Hnutie	78 447,34

dopady COVID-19 v okolí zdravotníckeho centra v Alitene v okrese Irob		kresťanských spoločenstiev detí	
Vybudovanie udržateľného sociálneho podniku, ktorý zabezpečuje školenie, zamestnanie a podporu integrácie mladých ľudí na trhu práce v Etiópii	Etiópia	Integra	119 856,00
Slovensko a Gruzínsko v boji proti dezinformáciám-posilnenie občianskej spoločnosti a rozvoj kapacít štátnej správy, miestnej a regionálnej samosprávy	Gruzínsko	Slovenský inštitút pre bezpečnostnú politiku	20 332,40
Zmierňovanie negatívnych ekonomických dopadov pandémie COVID-19 na populáciu gruzínskeho horského regiónu Racha	Gruzínsko	SOSNA	80 000,00
Zabezpečenie pitnej vody pre obyvateľov obcí Bášika a Bahzani	Irak	Slovenská katolícka charita	40 000,00
Zmiernenie negatívnych vplyvov migračnej a utečeneckej krízy, spôsobenej vojnovými konfliktami a pretrvávajúcou krízou v regióne Iraku a Sýrie	Irak	Akadémia Urgentnej Medicíny - Academy of Emergency Medicine	199 920,00
Zníženie úmrtnosti ohrozených skupín obyvateľstva v Južnom Sudáne	Južný Sudán	Integra	159 648,80
Zlepšenie dostupnosti a kvality pôrodnej starostlivosti pre matku a dieťa, Agangrial	Južný Sudán	Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety	159 999,20
Rozšírenie kapacity základnej školy Filip Neri s perspektívou strednej školy	Keňa	Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety	48 717,00
Podpora odborného vzdelávania s dôrazom na uplatnenie sa ľudí z marginalizovaného prostredia na trhu práce.	Keňa	Dvojfarebný svet	105 434,95
Podpora odborného vzdelávania a jeho rozšírenie o nové odbory, budovanie praktických zručností a podpora študijných	Keňa	Integra	104 717,01
Podpora zamestnanosti v elektrotechnickom priemysle	Keňa	SAVIO o.z.	23 742,79
Rozšírenie kapacity základnej školy Filip Neri s perspektívou strednej školy - fáza 2	Keňa	Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety	49 999,80
Podpora potravinovej sebestačnosti a zamestnanosti v oblasti Machakos so zameraním na zmiernenie negatívnych vplyvov Covid 19	Keňa	Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety	80 000,00
Podpora a rozvoj detského kardiocentra v Nairobi (NÚSCH, a.s.)	Keňa	Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.	103 303,20
Vzdelávanie ako cesta k lepším životným podmienkam pre zraniteľné deti a mládež z libanonských a utečeneckých komunit v Tripoli	Libanon	Človek v ohrození, n.o.	37 714,15
Zdravotná starostlivosť pre utečencov z tábora Dbayeh v Bejrúte	Libanon	Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety	159 999,56
Podpora demokracie, nezávislosti a transparentnosti kľúčových verejných inštitúcií v Moldavsku	Moldavsko	Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy	40 736,00
Zaangažovanie samospráv a občianskej spoločnosti do rozvoja Gagauzsku a regiónu Taraclia	Moldavsko	Človek v ohrození, n.o.	93 669,00
Štúdiá uskutočniteľnosti – Schéma mobility moldavských študentov IT na účel transferu mäkkých a tvrdých zručností v oblasti IT	Moldavsko	ITAS Edu	9 996,75

Aktivizácia mládeže a zodpovedné občianstvo AMOG 21	Moldavsko	Výskumné centrum Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku	49 920,00
Kvalitná pracovná sila pre IT sektor v Moldavsku: digitálne vzdelávanie mladých žien a vytvorenie Akadémie kybernetickej bezpečnosti.	Moldavsko	Európska migračná agentúra (EMA)	50 000,00
Agropotravinársky inkubátor ako katalyzátor podnikateľských inovácií v regiónoch Moldavska (akronym AFB Inkubátor)	Moldavsko	Slovenské centrum pre komunikáciu a rozvoj, n.o.	139 374,90
Podpora udržateľného a spravodlivého sociálno-ekonomického rozvoja Rwandskej republiky	Rwanda	Rokovia	59 642,00
Intenzifikácia zhodnocovania odpadov dodávaných na skládku Srem-Mačva	Srbsko	DAVOIL, s.r.o.	68 443,22
Podpora samostatne zárobkovej činnosti v poľnohospodárstve cez budovanie praktických zručností	Tanzánia	SAVIO o.z.	139 975,50
Farmárska príležitosť pre Ugandu a Rwandu (FOUR)	Uganda	ADRA - Adventistická agentúra pre pomoc a rozvoj - Občianske združenie	125 000,00
Zlepšenie kvality života zraniteľných skupín obyvateľstva postihnutých vojenským konfliktom v Doneckej oblasti	Ukrajina	Človek v ohrození, n.o.	8 212,40
Schéma mobility ukrajinských študentov IT na účel transferu mäkkých a tvrdých zručností v oblasti IT zo Slovenska na Ukrajinu	Ukrajina	Európska migračná agentúra (EMA)	40 000,00
Zlepšenie zdravotnej a preventívnej starostlivosti voči Covid19 v zdravotníckych zariadeniach a domovoch pre seniorov v konflikt. zónach na východe UA	Ukrajina	Človek v ohrození, n.o.	79 992,80
Materiálna a psychosociálna podpora pre vnútorne vysídlené osoby v regióne Dnipro	Ukrajina	Slovenská katolícka charita	72 000,00
Zlepšenie odolnosti a životných podmienok ľudí zasiahnutých konfliktom na východe Ukrajiny prostredníctvom materiálnej a psychosociálnej podpory	Ukrajina	Človek v ohrození, n.o.	80 000,00
Spolu			2 827 585,32

Zdroj: Štatistický systém ODA SR (RIS DEV)

Pozn. Tabuľka nezahŕňa tzv. mikrogranty, projekty vysielania dobrovoľníkov, projekty rozvojového vzdelávania, budovania kapacít.

6.7 Vyhodnotenie plnenia Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce SR na roky 2019 – 2023 v roku 2020

Logická matica pre monitorovanie pokroku v skvalitňovaní systému ODA SR

Cieľ – skvalitnenie systému ODA SR	Výsledok	Termín	Zodpovedné rezorty	Indikátor	Plnenie počas roka 2020
Efektívne nastavenie legislatívneho rámca	Novelizácia zákona 392/2015 Z. z. o rozvojovej spolupráci a o zmene a doplnení niektorých zákonov	2019	MZVEZ SR, MF SR	Schválenie návrhu novelizovaného zákona v NR SR	V dôsledku vplyvu pandémie ochorenia 2019 na rozvojovú spoluprácu bola v priebehu roku 2020 realizovaná diskusia o potrebe zmien v zákone o rozvojovej spolupráci so zapojením MZVEZ SR, Platformy rozvojových organizácií Ambrely a MŠVVŠ SR. Novelizácia zákona je plánovaná v roku 2021. Zmeny sa budú týkať 50% zníženia kofinancovania dotačných projektov SAMRS a poskytovania vládnych štipendií počas dištančného štúdia.
Výraznejšie zapojenie rezortov štátnej správy do rozvojovej spolupráce	Vytvorenie pracovnej koordinačnej skupiny pre rozvojovú spoluprácu a jej pravidelné zasadnutia	2019 a priebežne	MZVEZ SR	Zasadnutia koordinačnej pracovnej skupiny minimálne dvakrát ročne	Dňa 25.11.2020 sa konalo zasadnutie Koordinačného výboru pre rozvojovú spoluprácu (KV) Slovenskej republiky na úrovni štátnych tajomníkov. V roku 2020 sa neuskutočnili žiadne zasadnutia pracovných skupín pôsobiach pod KV.
	Využívanie nástrojov rozvojovej spolupráce definovaných v zákone o rozvojovej spolupráci v rámci jednotlivých rezortov	2019 a priebežne	MF SR, MŽP SR, MŠVVŠ SR, MZ SR, EXIMBAN KA SR	Podporené projekty a iné rozvojové intervencie financované z rozpočtových kapitol rezortov	V zmysle zákona č. 392/2015 Z. z. o rozvojovej spolupráci a o zmene a doplnení niektorých zákonov je umožnené ostatným ústredným orgánom štátnej správy a orgánom územnej samosprávy využívať vybrané nástroje rozvojovej spolupráce, napr. poskytovanie vedomostí a skúseností. V roku 2020 však pandémie COVID-19 výrazne obmedzila možnosti realizácie takýchto aktivít.
Posilnenie koherencie politík pre udržateľný rozvoj	Prijatie dodatku k štatútu Rady vlády SR pre Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorý rozširuje pôsobnosť Rady vlády SR pre Agendu 2030 o problematiku koherencie politík	2019	ÚPVVII SR	Prijatý dodatok k štatútu Rady vlády SR pre Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj	Úloha bola splnená v roku 2019.
Posilnenie systému založeného na	Zavedenie systému cieľov, výsledkov	2019	MZVEZ SR	Systém cieľov, výsledkov	Implementácia systému založeného na výsledkoch má dlhodobý charakter, tento princíp riadenia je potrebné postupne zaviesť do

výsledkoch	a indikátorov, vychádzajúceho z cieľov udržateľného rozvoja, pre partnerské regióny a krajiny			a indikátorov pre programové krajiny a partnerské regióny	všetkých strategických, koncepcných i operačných dokumentov za účelom vzájomnej previazanosti a synergie. Úloha pretrváva aj do ďalšieho obdobia.
Podpora implementácie dlhodobých rozvojových projektov s výraznejším dopadom	Zavedenie mechanizmu pre využívanie nástroja rámcové dohody	2019 a následne každoročne	MZVEZ SR	Schválený projekt realizovaný na základe rámcovej dohody	V roku 2020 bola vyhlásená výzva na strategické partnerstvo v Keni, avšak v snahe flexibilne reagovať na výzvu EÚ a OSN zmobilizovať úsilie a finančné prostriedky na celosvetový boj proti novému koronavírusu sa pristúpilo k jej zrušeniu. Úloha pretrváva do ďalšieho obdobia.
Postupné navyšovanie rozpočtu ODA SR26	Zvýšený objem financií vynaložených na ODA SR	každoročne	MF SR, MZVEZ SR	Percentuálny nárast ODA SR v porovnaní s predchádzajúcim rokom	Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce SR na roky 2019-2023 potvrdila cieľ postupného zvyšovania výdavkov na ODA SR vrátane mobilizácie finančných zdrojov súkromného sektora. Snaha o rast výdavkov na ODA SR je deklarovaná aj v Programovom vyhlásení vlády z roku 2021. Slovensko naďalej výrazne zaostáva za plnením záväzku 0,33 % ODA/HND, keď v roku 2020 dosiahol tento ukazovateľ úroveň 0,14 %. Úloha pretrváva do ďalšieho obdobia.
Efektívnejšie zapájanie súkromného sektora do ODA SR	Vytvorenie a realizácia nového programu podnikateľských partnerstiev	2019 a každoročne	MZVEZ SR	Počet podporených podnikateľských projektov ročne: 3	V roku 2020 pokračovala realizácia Programu podnikateľských partnerstiev cez SAMRS – podporených bolo šesť projektov s celkovou dotáciou 455 498 eur. Po nastavení podmienok praktickej realizácie zvýhodnených vývozných úverov prostredníctvom novelizácie zákona o rozvojovej spolupráci v roku 2019 prijala v roku 2020 EXIMBANKA SR prvé projekty. V dôsledku pandémie sa však proces ich negociovania značne spomalil – schválenie prvých projektov je očakávané v roku 2021. Na podporu zapájania slovenských podnikateľov do rozvojovej spolupráce bol zameraný aj Slovak Challenge fund realizovaný v rámci partnerstva MZVEZ SR s UNDP.
	Realizácia nástroja zadávanie zákaziek	2019 a každoročne	MZVEZ SR	Počet podporených zákaziek na realizáciu rozvojových projektov: 1	Program zákaziek nebol ani v roku 2020 spustený z dôvodu komplexnej, technicky a časovo náročnej administrácie uvedeného nástroja. Úloha pretrváva do ďalšieho obdobia.

²⁶ V zmysle záverov Rady EÚ „Nové globálne partnerstvo k znižovaniu chudoby a udržateľnému rozvoju po roku 2015“ z 25.5.2015 (Dok. č. 9241/15)

Zavedenie strategického prístupu k humanitárnej pomoci	Stratégia humanitárnej pomoci vypracovaná	2019	MZVEZ SR a MV SR	Schválenie Stratégie humanitárnej pomoci Slovenskej republiky	MZVEZ SR v spolupráci s ostatnými participujúcimi rezortmi, ako aj Platformou rozvojových organizácií – Ambrelou identifikovalo problémy a odporúčania na skvalitnenie mechanizmu humanitárnej pomoci. Materiál bude slúžiť pri príprave návrhu stratégie humanitárnej pomoci SR o zahraničia. Úloha pretrváva do budúceho obdobia.
Posilnenie systému evaluácie a monitoringu	Pravidelná realizácia evaluácií v zmysle Stratégie monitoringu a evaluácie	priebežne	MZVEZ SR	Evaluačné správy na úrovni strategických dokumentov ODA SR (Strednodobá stratégia, stratégie spolupráce s programovými krajinami), jednotlivých oblastí ODA SR (multilaterálna ODA, humanitárna pomoc, globálne vzdelávanie, zapájanie podnikateľov do ODA) a konkrétnych projektov	V roku 2020 bola externým evaluátorom realizovaná evaluácia projektov rozvojového vzdelávania. Evaluačná správa je k dispozícii na: https://slovakaid.sk/wp-content/uploads/2021/02/Navrh-zaverecnej-spravy-GRV_final.pdf V roku 2021 je plánovaná evaluácia priebežnej realizácie Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce SR na roky 2019-2023.
Posilnenie personálnych kapacít štátnej správy v oblasti rozvojovej spolupráce	Fungujúci rotačný mechanizmus diplomatov a rozvojových pracovníkov MZVEZ SR / SAMRS	2023	MZVEZ SR	V partnerských krajinách pôsobia štyria rozvojoví diplomati Slovenskej republiky	Aktuálne v zahraničí pôsobia traja rozvojoví diplomati, ktorí sú vyslaní v programových krajinách ODA SR (Keňa, Moldavsko, Gruzínsko). V budúcnosti je zámerom vyslať ďalších rozvojových diplomatov do vybraných partnerských krajín, limitujúcim faktorom je nedostatok finančných zdrojov. V prípade MZVEZ SR je nutné počítať do budúcnosti s potrebou ďalšieho navyšovania počtu zamestnancov venujúcich sa rozvojovej spolupráci pri neustále sa zvyšujúcich nárokoch na rozvojovú spoluprácu a rastúcej agende.
Zvyšovanie odborných kapacít	Zvyšovanie odborných kapacít rozvojových pracovníkov a diplomatov v oblasti rozvojovej spolupráce	priebežne	MZVEZ SR, MF, MV SR, MŽP SR, MO SR	Vytvorené plány vzdelávania a absolvovanie aspoň jedného vzdelávacieho kurzu ročne	Zamestnanci rezortov absolvovali viacero školení realizovaných cez programy UNDP a OECD. MZVEZ SR pre svojich zamestnancov vypracúva každoročný vzdelávací plán so širokou ponukou školení – v ústredí, zahraničí, či online.
	Zvyšovanie kapacít ekonomických diplomatov v oblasti	priebežne	MZVEZ SR	Absolvovanie akreditovaného vzdelávacieho	S cieľom zvyšovania synergie aktivít ekonomickej diplomacie a rozvojovej spolupráce boli v rámci školení pre ekonomických diplomatov zavedené prednášky na tému rozvojovej spolupráce

	rozvojovej spolupráce			programu ekonomickými diplomatmi	Slovenskej republiky.
Zefektívnenie fungovania SAMRS	Úspešná realizácia hodnotenia Pillar Assessment EÚ	2019	MZVEZ SR	SAMRS je oprávnená spravovať finančné prostriedky EÚ	V decembri roku 2020 bolo výsledkom auditu potvrdená pripravenosť SAMRS na realizáciu rozvojových projektov EÚ prostredníctvom delegovanej spolupráce.
Posilnenie postavenia EXIMBANKY SR vo vzťahu k rozvojovej spolupráci	Úspešná realizácia hodnotenia Pillar Assessment EÚ	2019	EXIMBANKA SR, MF SR	EXIMBANKA SR je oprávnená spravovať finančné prostriedky EÚ	EXIMBANKA SR sa v roku 2020 podrobila tzv. Pillar Assessment-u EÚ, t. j. formy zhodnotenia spôsobilosti inštitúcie implementovať rozpočtové zdroje EÚ. V roku 2020 bol začatý hodnotiaci proces žiadostí o zvýhodnené vývozné úvery. Realizácia prvých projektov je očakávaná v roku 2021.
Zvýšenie verejného povedomia o aktivitách SlovakAid	Informačné, popularizačné a vzdelávacie aktivity pre verejnosť realizované	každoročne	MZVEZ SR, MF SR	Každoročne realizované 3 podujatia	V roku 2020 SAMRS zorganizovala výstavu vo verejnom priestore v Bratislave pod názvom POMOC! svedectvo – príspevok k pochopeniu dôležitosti pomoci Slovenska vo svete. Výstava pozostávala z autorských fotografií z Kene, Južného Sudánu, Iraku, Somálska a Libanonu zobrazujúce celkovú situáciu a životné podmienky v týchto krajinách a sprítomňujúce konkrétne osudy ľudí, ktorí sú súčasťou projektov SlovakAid. Kvôli pandémie COVID-19 nebolo možné realizovať ďalšie verejné podujatia.
	Zvýšené mediálne pokrytie aktivít SlovakAid	2023	MZVEZ SR, MF SR	Zvýšenie povedomia o existencii a aktivitách SlovakAid na 20% (východisková hodnota z prieskumu ver. mienky z 09/2018 – 8%)	V roku 2020 SAMRS na svojom webovom sídle www.slovakaid.sk zverejnila 76 tlačových správ a oznamov o agende SlovakAid a aktivitách SAMRS. Počas núdzového stavu - v súvislosti s pandemiou nového koronavírusu, poskytovala SAMRS operatívne na dennej báze informačný servis na všetkých svojich informačných kanáloch, zverejnila prehľad svojej činnosti počas obmedzeného režimu v apríli 2020. Za obdobie roka 2020 SAMRS zintenzívnila propagáciu značky SlovakAid na sociálnych sieťach Facebook, Twitter, LinkedIn a Instagram.